

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม
ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สารบัญ

หน้า

หน่วยที่ ๑ ตามรอยพระยุคลบาท

๑.๑ พระบรมราชาบาท	๑
๑.๒ หลักการทรงงาน	๓
๑.๓ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง	๖
๑.๔ ทศพิธราชธรรม	๑๐
๑.๕ คนดีต้องมีที่ยืน	๑๓
๑.๖ ข้าราชการในดวงใจ	๑๗

หน่วยที่ ๒ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง	๒๑
๒.๒ รหัสพัฒนาใหม่	๒๓
๒.๓ เมื่อแสงเทียนดับ	๒๘
๒.๔ โลกน้อยก็คือพอเพียง	๓๒
๒.๕ วัฒนธรรมพอเพียง	๓๔
๒.๖ ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม	๓๗

หน่วยที่ ๓ คิดดี ทำดี ชีวิตมีสุข

๓.๑ เสริมแห่งความดี	๔๓
๓.๒ ความรู้คู่คุณธรรม	๔๕
๓.๓ คุณค่าความเป็นมนุษย์	๔๙
๓.๔ ดี เก่ง และมีสุข	๕๒
๓.๕ ไม่สายเกินไป	๕๕
๓.๖ ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	๕๙

หน่วยที่ ๔ สำนึกดีที่ควรทำ

๔.๑ ภาพลักษณ์ของสังคมไทย	๖๕
๔.๒ วิถีธรรม วิถีไทย	๖๗
๔.๓ ร่วมด้วยช่วยกัน	๗๑
๔.๔ แก้ง - กันโกง	๗๓
๔.๕ กลไกใหม่...ปราบโกง	๗๗
๔.๖ “สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้	๘๒

หน่วยที่ ๕ จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	๘๗
๕.๑ จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี	๘๙
๕.๒ คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ	๙๒
๕.๓ ทำดีต้องไม่ลังเล	๙๕
๕.๔ วีรบุรุษบนท้องถนน	๙๗
๕.๕ พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา	๑๐๐
๕.๖ อาชีวะสร้างชาติ	๑๐๔
หน่วยที่ ๖ โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน	๑๑๐
๖.๑ แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต	๑๑๓
๖.๒ ตัวอย่างที่ ๑ โครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”	๑๑๕
๖.๓ ตัวอย่างที่ ๒ โครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”	๑๒๐
๖.๔ ตัวอย่างที่ ๓ โครงการ “ประกวดเรียงความ เรื่อง สืบสานวิถีไทย - โตไปไม่โกง”	๑๒๔
๖.๕ ตัวอย่างที่ ๔ โครงการ “ต้นไม้พูดได้”	๑๒๖
๖.๖ ตัวอย่างที่ ๕ โครงการ “สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)”	๑๒๘
ภาคผนวก	
แนวทางการมอบหมายงานภายในสถานศึกษา	๑๓๒
เกร็ดความรู้เพิ่มเติม	๑๓๓
กรอบความคิดในการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๓๖
แบบประเมินผลการเรียนรู้	๑๔๐
เฉลยกิจกรรม	๑๔๙

ความซื่อสัตย์สุจริต

“...ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ถือเอา
ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะคุณธรรมอันนี้เป็นมูลฐานอันสำคัญที่จะยัง
ความเจริญและความเป็นปึกแผ่นแก่สังคม เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคี
กลมเกลียว ความซื่อสัตย์ที่ว่านี้ หมายถึง ความสุจริตซื่อตรงต่อหน้าที่
การงาน ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์
ไม่เอารัดเอาเปรียบ...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖

แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วม
ในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษา

	หน่วยที่ ๑	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรชาวไทยอย่างต่อเนื่อง พระราชจริยวัตรของพระองค์ล้วนบำบัตทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า การเรียนรู้การทรงงานตามรอยพระยุคลบาทนับเป็นสิ่งที่เป็นมงคลยิ่งในชีวิตของพสกนิกรชาวไทย ที่สามารถน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตตามรอยพระยุคลบาท ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้
- ๒.๒ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้
- ๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ พระบรมราโชวาท
- ๓.๒ หลักการทรงงาน
- ๓.๓ แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง
- ๓.๔ ทศพิธราชธรรม
- ๓.๕ คนดีต้องมีที่ยืน
- ๓.๖ ข้าราชการในดวงใจ

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- ๔.๑ ครูเปิดเพลง "พระราชาผู้ทรงธรรม" ประกอบภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้ผู้เรียนได้ชม มีการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทรงงานในด้านต่าง ๆ ของพระองค์ท่าน
- ๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ พร้อมตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง
- ๔.๓ ครูนำเสนอพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสด้วยสื่อ PowerPoint
- ๔.๔ ตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปรี๊ฟ ปากกาเคมี
- ๔.๕ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส สร้างแผนผังความคิดลงในกระดาษปรี๊ฟ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม

๔.๖ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถาม ให้ทุกคนจดสรุปความรู้ที่ได้รับจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส

๔.๗ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๘ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูและนักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้ง ๖ กิจกรรม

๔.๙ นำผลงานของนักเรียนติดป้ายนิเทศ และลงเว็บไซต์ของวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ ๑.๔ ๑.๕ และ ๑.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “พระราชผู้ทรงธรรม”

๕.๓ วิดีทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ

๕.๔ PowerPoint

๕.๕ กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี

๕.๖ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

๗.๑ ผู้เรียนทุกคนจดบันทึกสมุดความดีของตนเองจากการทำกิจกรรมที่บ้าน สถานศึกษา และอื่น ๆ เพื่อนำส่งครูเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

๗.๒ ผู้เรียนรวบรวมพระราชดำรัส พระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ สุจริต จัดทำเป็นแผ่นพับนำไปแจกผู้ปกครอง ชุมชนให้ได้รับความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๑	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	พระบรมราโชวาท	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทได้
๒. ประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “พระบรมราโชวาท” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

พระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท หมายถึง คำสั่งสอนของพระมหากษัตริย์ และพระราชดำรัส หมายถึง คำพูดของพระมหากษัตริย์ สำหรับพระบรมราโชวาทนั้น พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชประสงค์เพื่อพระราชทานคำสั่งสอนโดยแท้จริง เช่น ในการเสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษา ก็จะมีพระราชทานคำสั่งสอนหรือพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรนั้น จะประกอบไปด้วยแก่นแท้ อุดมการณ์ และคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะได้ทรงห่วงใยการพัฒนาประเทศที่มองข้ามรากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน ดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า

“...ในบ้านเมืองเราทุกวันนี้มีเสียงกล่าวกันว่า ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม ความประพฤติที่เป็นความสุจริตหลายอย่างมีที่ท่าจะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้เป็นธรรมดา สถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมัวลงไป เป็นปัญหาใหญ่ที่เหมือนกระแสคลื่นอันไหลเข้ามาท่วมทั่วไปหมด จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการช่วยกันฟื้นคืนสิ่งที่กล่าวนั้น ในการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องข่มใจไม่ให้กระทำการสิ่งใด ๆ ที่เรารู้ว่าผิดด้วยใจจริงว่าชั่วว่าเสื่อม เราต้องฝืนต้องห้ามความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึกขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั่นที่จะกระทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม ถ้าเราช่วยกันทำเช่นนี้ได้จริง ๆ ให้ผลของความดีบังเกิดมากขึ้น ๆ ก็จะช่วยค้ำจุนส่วนรวมไว้มิให้เสื่อมลงไป และจะช่วยให้ฟื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ...”

พระบรมราโชวาท

พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่
ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๓๖

ณ พุทธสถาน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๘ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

๑. ผู้เรียนจงอธิบายถึงความหมายของ “ พระบรมราโชวาท ” และ “ พระราชดำรัส ” มาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

๒. ถ้าทุกคนได้น้อมนำพระบรมราโชวาทมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จะเกิดผลดีอย่างไร

๒.๑ ผลดีต่อตนเอง

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ผลดีต่อสังคม

.....

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนบอกการปฏิบัติตนของคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยให้สอดคล้องกับพระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท	การปฏิบัติตนในทางที่เสื่อมและทุจริต
๓.๑ “....ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม...”	๑..... ๒..... ๓.....
๓.๒ “....ความทุจริตหลายอย่างมีทำที่จะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้เป็นธรรมดา....”	๑..... ๒..... ๓.....

๔. ผู้เรียนคิดว่าการดำเนินชีวิตของเรามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องทำความดีเพื่อแผ่นดิน เพราะเหตุใด

๕. ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “เราต้องช่วยกันยกย่องคนที่ทำความดี และช่วยกันประณามคนชั่ว
ทุจริตไม่ให้มีที่ยืนในแผ่นดินไทย” ให้หาเหตุผลมาสนับสนุนคำกล่าวนี้

๖. ผู้เรียนคิดว่าได้เคยประพฤติปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาทมาแล้วหรือไม่ ถ้าเคยให้ยกตัวอย่างมา
๑ เรื่อง

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๒	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	หลักการทรงงาน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามหลักการทรงงานได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอ่านเรื่อง “หลักการทรงงาน” และ “โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้ว นำความรู้ไปตอบคำถามในข้อ ๑ และ ๒

เรื่องที่ ๑	หลักการทรงงาน
การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ผ่านมา เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย และสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนให้รู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยที่พระองค์ท่านได้ทรงเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ตลอดทั้งทรงใช้วิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ การทรงงานของพระองค์ท่านจึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการน้อมนำมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศตามรอยพระยุคลบาท หลักการทรงงานที่สำคัญประกอบด้วย	
๑. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ๒. ระเบิดจากข้างใน ๓. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก ๔. ทำตามลำดับขั้น ๕. ภูมิสังคม ๖. องค์กรรวม ๗. ไม่ติดตำรา ๘. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด	
๙. ทำให้ง่าย ๑๐. การมีส่วนร่วม ๑๑. ประโยชน์ส่วนรวม	หลักการทรงงาน ๑๒. บริการรวมที่จุดเดียว ๑๓. ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ๑๔. ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ
๑๕. ปลุกป่าในใจคน ๑๖. ขาดทุนคือกำไร ๑๗. การพึ่งตนเอง ๑๘. พออยู่พอกิน ๑๙. เศรษฐกิจพอเพียง ๒๐. ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน ๒๑. ทำงานอย่างมีความสุข ๒๒. ความเพียร ๒๓. รู้รัก สามัคคี	

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับ “หลักการทรงงาน” โดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

หลักการทรงงาน	แนวทางการปฏิบัติตน
๑.๑ พออยู่พอกิน	ตัวอย่าง ครอบครัวสมหญิงขายของชำที่ตลาด มีรายได้ส่งลูกเรียน และผ่อนบ้านหลังเล็ก ๆ โดยไม่เดือดร้อน
๑.๒ ความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน	
๑.๓ ความเพียร	
๑.๔ รู้รัก สามัคคี	
๑.๕ ประโยชน์ส่วนรวม	
๑.๖ การพึ่งตนเอง	
๑.๗ ระเบิดจากข้างใน	
๑.๘ ภูมิสังคม	
๑.๙ ขาดทุนคือกำไร	
๑.๑๐ ทำงานอย่างมี ความสุข	

เรื่องที่ ๒	โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม
โครงการโรงเรียนคุณธรรม เริ่มต้นจากโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร โดยศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นำหลักคุณธรรมมาใช้แก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนเมื่อประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาจึงขยายผลนำไปใช้กับสถานศึกษาในภาคกลางทั้งหมด ๑๙ โรงเรียน ๑ วิทยาลัย ได้รับพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ในการก่อตั้งกองทุนการศึกษาตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ในปี ๒๕๕๕ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ก่อตั้งมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมเรื่อยมา จนกระทั่งในปี ๒๕๕๙ นี้ ถือเป็นการต่อยอดของการสร้างโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายขยายแนวทางการสร้างโรงเรียนคุณธรรมให้กับสถานศึกษาทั่วประเทศ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นหนึ่งในสถานศึกษาต้นแบบจากทั้งหมด ๑๙ โรงเรียน ๑ วิทยาลัย ที่ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ทำให้เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ชายแดนพม่า และบริเวณรอบ ๆ ได้รับโอกาสทางการศึกษา นายชูศักดิ์ นายสุนทรกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม กล่าวว่า เยาวชนในพื้นที่แห่งนี้อยู่ในจุดที่มีความเสี่ยงยาเสพติด มีการทะเลาะวิวาท และประสบปัญหาท้องไม่พร้อม เมื่อได้ทราบข่าวจากกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เข้าร่วมโครงการ และไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ที่เป็นต้นแบบโรงเรียนคุณธรรมเพื่อนำมาปรับใช้กับทางวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม สร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชน การดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ ๑ ตระหนัก เริ่มจากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูและบุคลากรของวิทยาลัย สร้างนักศึกษากลุ่มแกนนำ ขั้นตอนที่ ๒ เรียนรู้ การสร้างความเข้าใจระหว่างครู นักเรียน และชุมชน มีก่อตั้งชมรมจิตอาสา ใช้หลักความดีของศาสนาเข้ามาปฏิบัติภายใต้อัตลักษณ์ วินัย พอเพียง จิตอาสา ขั้นตอนที่ ๓ ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สร้างวินัยให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และสร้างน้ำใจจิตอาสา เมื่อส่วนมากปฏิบัติ ในส่วนน้อยจึงต้องปฏิบัติตามเป็นวิธีการสร้างน้ำดีขจัดน้ำเสีย และมอบรางวัลส่งเสริมทางบวกแก่นักเรียนที่สร้างความคิด ขั้นตอนที่ ๔ ประเมินผลจากตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ด้านวินัย ด้านพอเพียง และด้านจิตอาสา ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่มีสัมมาคารวะมากขึ้น แต่งกายถูกระเบียบ จากเด็กที่มีผลการเรียนต่ำก็พัฒนาสูงขึ้น ปัญหาการทะเลาะวิวาทลดลง จนทำให้ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทานประจำปี ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ในด้านภาพลักษณ์ที่ชุมชนมีต่อสถานศึกษานั้น มีความศรัทธาและไว้วางใจที่จะมอบบุตรหลานให้เข้ามาศึกษาต่อ จนจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ก็มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา ยึดถือหลักการบริหารที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ที่มา : หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	

๒. ผู้เรียนอ่านเรื่อง “โพธาราม วิทยาลัยคุณธรรม” ศึกษาวิเคราะห์และนำความรู้ในการพัฒนาไปตอบในตาราง โดยให้สอดคล้องกับหลักการทรงงาน

ข้อมูลการพัฒนาสถานศึกษา	สอดคล้องกับ "หลักการทรงงาน"
๒.๑ ตัวอย่าง ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ทุกคนได้ช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาจนได้รับรางวัล "โรงเรียนคุณธรรม"	การมีส่วนร่วม.....
๒.๒	
๒.๓	
๒.๔	
๒.๕	

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๓		
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท		จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง		

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง
‘เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม’ พระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๓ ตลอดทั้งพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานไว้ในวโรกาสต่าง ๆ ได้สะท้อนพระปณิธานที่แน่วแน่ในการมุ่งมั่นให้ประชาชนคนไทยมีความสุขโดยทั่วถึงกัน พระองค์ทรงทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา และทรงสร้างเสริมศีลธรรม จริยธรรม ให้แก่ประชาชนคนไทยมาโดยตลอด ดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า “...พระพุทธศาสนาซึ่งทางดำเนินชีวิตที่ปราศจากโทษ ช่วยให้เกิดความเจริญรุ่มเย็นได้อย่างแท้จริง เพราะมีคำสั่งสอนที่มีลักษณะพิเศษประเสริฐในประการที่อาศัยเหตุผลอันถูกต้องเที่ยงตรง ตามความเป็นจริงเป็นพื้นฐาน และแสดงคำอธิบายที่ครบถ้วนชัดเจน อันบุคคลสามารถใช้ปัญญาไตร่ตรองตามและหยิบยกขึ้นปฏิบัติ เพื่อความสุข ความเจริญ และความบริสุทธิ์ได้ตามความสามารถและอัธยาศัยของตน จึงเป็นศาสนาที่เข้ากับหลักวิทยาศาสตร์ และเป็นประโยชน์ได้แท้จริงแก่ทุกคนที่จะพอใจหันเข้ามาศึกษา เลือกรสรหวั่นข้อธรรมที่เหมาะสมไปปฏิบัติ...” พระราชดำรัส พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่ ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๒๓ ณ วิทยาลัยครูจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๘

การนำหลักธรรมมาพัฒนาคุณภาพชีวิต จะทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีงาม มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง มีทิศทางที่เดินไปข้างหน้าอย่างมีสติ และมีปัญญาเป็นสิ่งที่กำกับในการดำเนินชีวิต นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง นั่นคือ การหลุดพ้นจากความทุกข์ การปฏิบัติธรรมจึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองและสังคม เป็นการสร้างคนดีให้เกิดขึ้นในแผ่นดิน หลักธรรมสำคัญที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นหลักธรรม **หิริโอตตปปะ** ซึ่งเป็นธรรมที่คุ้มครองโลก

๑. หิริ คือ การละอายต่อการทำชั่ว

๒. โอตตปปะ คือ การเกรงกลัวต่อบาป

ผู้ที่ปฏิบัติตามหิริโอตตปปะ จะเป็นคนดีมีคุณค่าเหมือนเทวดา ถ้าวาดดีกว่าคนธรรมดา จึงเรียกหิริโอตตปปะว่าเป็นเทวธรรม และคนที่ปฏิบัติคุณธรรมนี้ก็เป็นคนดีเหมือนเทวดา ถ้าสามารถฝึกฝนให้เยาวชนของชาติมีหิริโอตตปปะอย่างแท้ คือพฤติกรรมที่ดีงามทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผลที่เกิดขึ้นคือ การมีวินัยในตนเอง คำนึงถึงกฎระเบียบที่มีอยู่ การทำความดีละเว้นความชั่วที่เกิดจากใจ จึงควรได้รับการปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนของชาติทุกคน

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑.๑ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หมายความว่าอย่างไร จงอธิบาย

๑.๒ ผู้เรียนจะตอบว่าอย่างไร ถ้ามีคนต่างชาติดามว่า “ทำไมคนไทยจึงรักพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มากมายอย่างนี้” จงอธิบาย

๑.๓ หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนบนความถูกต้อง ซื่อสัตย์ สุจริต ประกอบไปด้วยหลักธรรมอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๔ มีพุทธภาษิตบทหนึ่งกล่าวว่า “คนเราจะบรรลุถึงเกียรติได้เพราะความสัตย์” หมายความว่าอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๕ ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเองมา ๕ ข้อ

- ๑.๕.๑.....
- ๑.๕.๒.....
- ๑.๕.๓.....
- ๑.๕.๔.....
- ๑.๕.๕.....

๒. ผู้เรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ด้านขวามือ โดยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมทางด้านซ้ายมือ

พฤติกรรม	hiri	แท้	hiri	เทียม
	โอดต๊ะปะ		โอดต๊ะปะ	
๒.๑ วาริเห็นกระเป๋เงินของเพื่อนวางไว้บนโต๊ะในห้องเรียน แต่ไม่เคยคิดที่จะหยิบฉวยมาเป็นของตนเอง				
๒.๒ สมหญิงเขียนคำตอบไว้ที่ฝ่ามือ แต่ที่นั่งสอบอยู่ติดกับ โต๊ะครูอนงค์ จึงไม่ยอมดูคำตอบในวิชานั้น				
๒.๓ ขาติชายทำโครงการ "ลด ละ เลิก อบายมุข" เพื่อส่งเข้าประกวดในระดับจังหวัด				
๒.๔ นฤมลทำการบ้านด้วยความสามารถของตนเอง ถึงแม้ ขาติชายจะฝากสมุดไปส่งครู แต่นฤมลก็ไม่ยอมเปิดดู				
๒.๕ แม่ให้เงินธำนิไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แต่ช่วงที่ไปซื้อ ทางร้านลดราคา ๑๐% เขาก็ได้นำเงินที่เหลือมาคืนแม่ จำนวน ๓๐๐ บาท				

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๕	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	
ชื่อเรื่อง	ทศพิธราชธรรม	จำนวน ๒ ชั่วโมง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามหลักทศพิธราชธรรมได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ทศพิธราชธรรม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ทศพิธราชธรรม

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทรงหลั่งน้ำทักษิโณทก ตั้งพระราชสัจยาธิษฐานจะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจปกครองราชอาณาจักรไทย โดยทศพิธราชธรรม อันประกอบด้วย

๑. **ทาน** คือ การบำเพ็ญตนด้วยการให้ทั้งวัตถุทาน และธรรมทาน
๒. **ศีล** คือ การประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีทั้งกาย วาจา และใจ
๓. **บริจาค** คือ การบำเพ็ญกิจด้วยการเสียสละกับคนหมู่มาก
๔. **อาชชวะ** คือ การประพฤติซื่อตรง สุจริต มีความจริงใจ
๕. **มัททวะ** คือ ความอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ ไม่ถือตัว
๖. **ตปะ** คือ การเผากิเลสตัณหา ไม่หมกมุ่นในความสุขสำราญ รู้หน้าที่ของตนเอง ทำงานไม่เกียจคร้าน
๗. **อักโธระ** คือ ความไม่เกรี้ยวโกรธ ไม่ลุแก่อำนาจ พยาบาทมุ่งร้าย ตัดสินด้วยเหตุและผล
๘. **อวิหิงสา** คือ ไม่ข่มเหงเบียดเบียนผู้อื่นให้เกิดทุกข์ รวมทั้งการเบียดเบียนตนเองด้วย
๙. **ขันติ** คือ ความอดทนเข้มแข็งไม่ท้อถอย ทนต่องานที่ลำบากไม่ท้อถอยและหมดกำลังใจ
๑๐. **อวิโรธนะ** คือ ความไม่คลาดธรรมดา ปฏิบัติตนบนความถูกต้อง ตามหลักธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตนของอาชีพต่าง ๆ ที่ยึดหลัก “อาชชวะ” คือ การประพฤติซื่อตรง สุจริต มีความจริงใจ

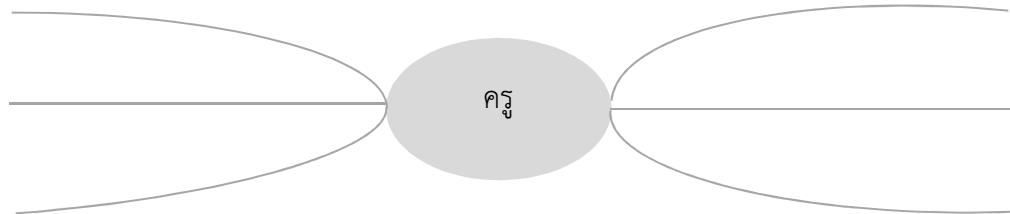
๑.๑ ตัวอย่าง

ไม่ลอกข้อสอบ

ทำการบ้านส่งครูด้วยตนเอง

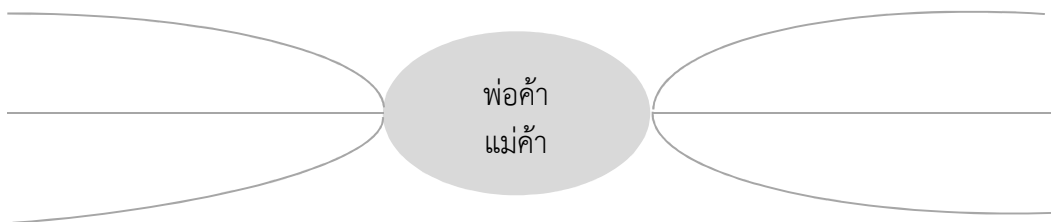
๑.๒

๑.๓

๑.๔

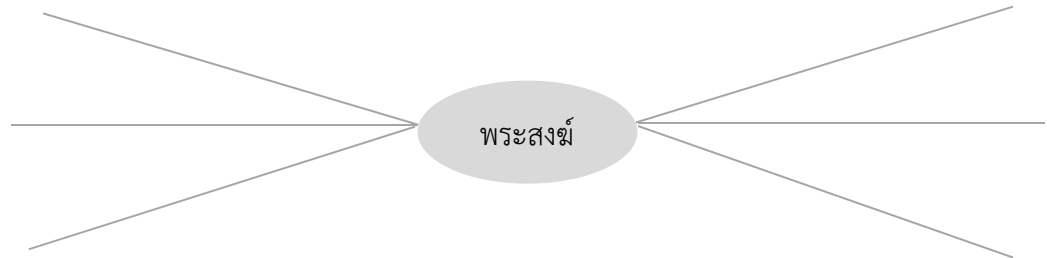

๑.๕

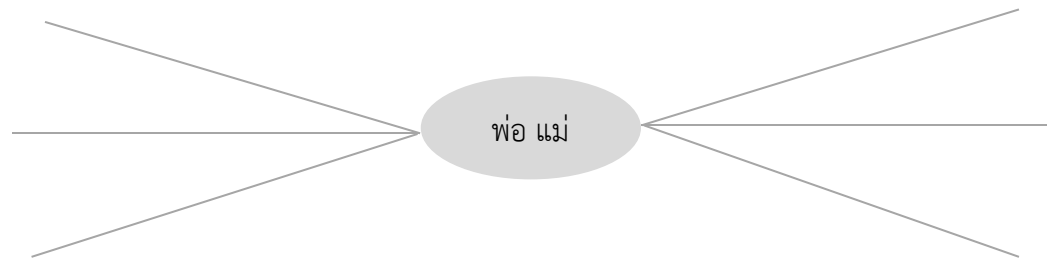

๒. ผู้เรียนบอกแนวทางปฏิบัติตนที่ยึดหลัก “อวิโรธนะ” คือ ความไม่คลาดธรรม ปฏิบัติตนบนความถูกต้องตามหลักธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

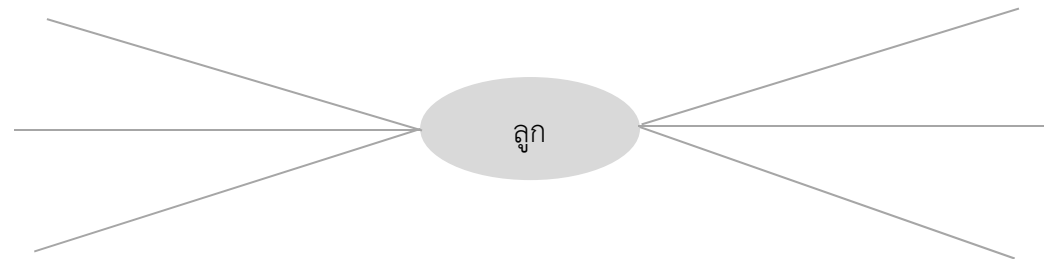
๒.๑

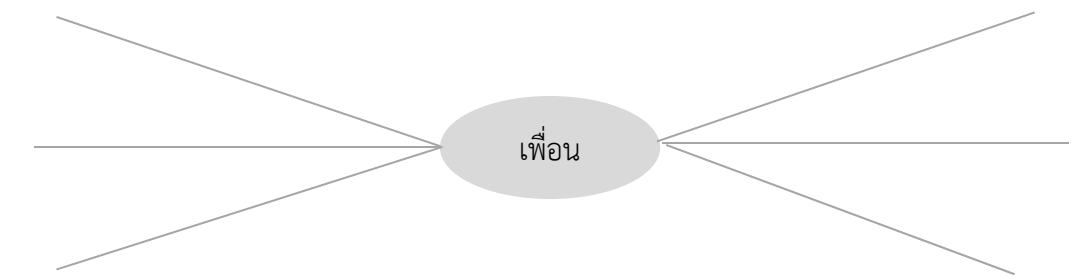
๒.๒

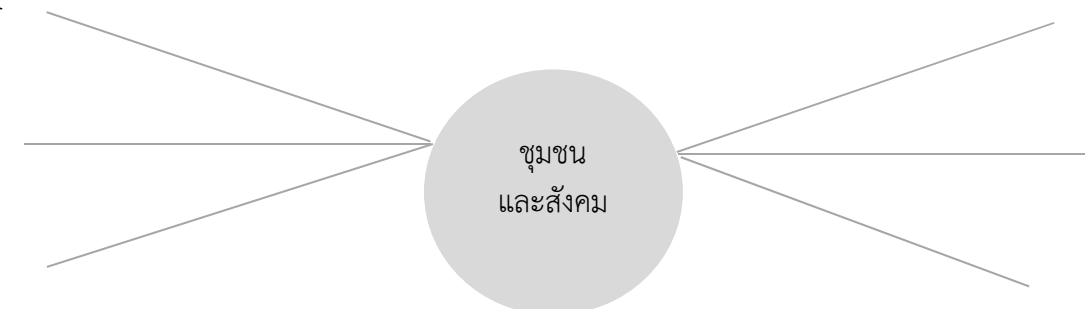
๒.๓

๒.๔

๒.๕

๓. ผู้เรียนศึกษาข้อความด้านซ้ายมือ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักทศพิธราชธรรม แล้วนำไปเขียนในตารางด้านขวามือ

ปัญหาที่เกิดขึ้น	แก้ปัญหาได้โดยใช้หลักทศพิธราชธรรม
ตัวอย่าง ๒.๑ แม่ลงทุนให้สันติค้าขาย แต่พอพบคู่แข่งทางการค้าเขาก็ท้อแท้ และเลิกกิจการทันที	สันติ คือ ความอดทนเข้มแข็งไม่ท้อถอย
๒.๒ นฤมลขอให้เพื่อนผู้ชายไปลอบทำร้ายแฟนเก่า เพราะแค้นที่ตัวเองถูกทอดทิ้ง	
๒.๓ พ่อของสมชายถูกไล่ออกจากราชการ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	
๒.๔ วีระสังสรรค์กับเพื่อน ๆ จนดึกดื่น ทำให้ตื่นสาย และไปสอบสัมภาษณ์ไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้	
๒.๕ สมทรงตะโกนด่าเพื่อนร่วมห้องด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย โดยไม่เกรงใจอาจารย์ผู้สอนที่นั่งอยู่ในห้องเรียน	

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๕	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	คนดีต้องมีที่ยืน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการเป็นข้าราชการที่ดี ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คนดีต้องมีที่ยืน” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

คนดีต้องมีที่ยืน	
พิเศษฐิ์รับราชการนานหลายปี ชื่อสัตย์สุจริตตามครรลอง ได้น้อมนำพระราชดำรัส หลักการทรงงานสืบสานมา พัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง สมกับที่เป็นข้าราชการ จนวันหนึ่งมีนายใหม่ย้ายเข้ามา อิทธิพลเกื้อกูลหนุนข้างใน นายใหม่เรียกพิเศษฐิ์มามอบหมาย ให้จัดซื้อจัดจ้างอย่างพิถีพิถัน แต่พิเศษฐิ์ปฏิเสธงานไม่สานต่อ สั่งสับเปลี่ยนโยกย้ายไม่พบพาน ให้ผู้เรียนบอกทางที่ต้องแก้ คนดีไม่ยอมให้ใครลิตรอน	เขาทำตามหน้าที่มีภักพร่อง มุ่งมั่นงานทั้งผองพัฒนา มาประพฤติปฏิบัติและศึกษา นำคุณค่าประยุกต์ใช้ในการงาน จนลือเลื่องขจรไกลแผ่ไพศาล ทุ่มทำงานเพื่อประชาพาสุขใจ พฤติกรรมนำพานำสงสัย ส่งมาให้ทุจริตคิดแยบยล ออกอุบายใช้การงานสับสน ตั้งราคาสูงล้นบนงบประมาณ นายใหม่ไม่ร้องขอประสาน ความร้ายฉานพลันเกิดขึ้นในองค์กร เสนอแนะหลักธรรมพร้อมคำสอน มีที่ยืนแน่นอนในแผ่นดิน

คำสั่ง ผู้เรียนนำบทกลอน “คนดีต้องมีที่ยืน” มาบรรยายเป็นความเรียง พร้อมบอกแนวทางในการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ

“คนดีต้องมีที่ยืน” บทกลอนนี้มีเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ชายคนหนึ่งชื่อว่า พิเชษฐ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อให้คนดีต้องมีที่ยืน

๑.
-
๒.
-
-
๓.
-
-
๔.
-

	หน่วยที่ ๑ ใบกิจกรรมที่ ๑.๖	
ชื่อหน่วย	ตามรอยพระยุคลบาท	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ข้าราชการในดวงใจ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

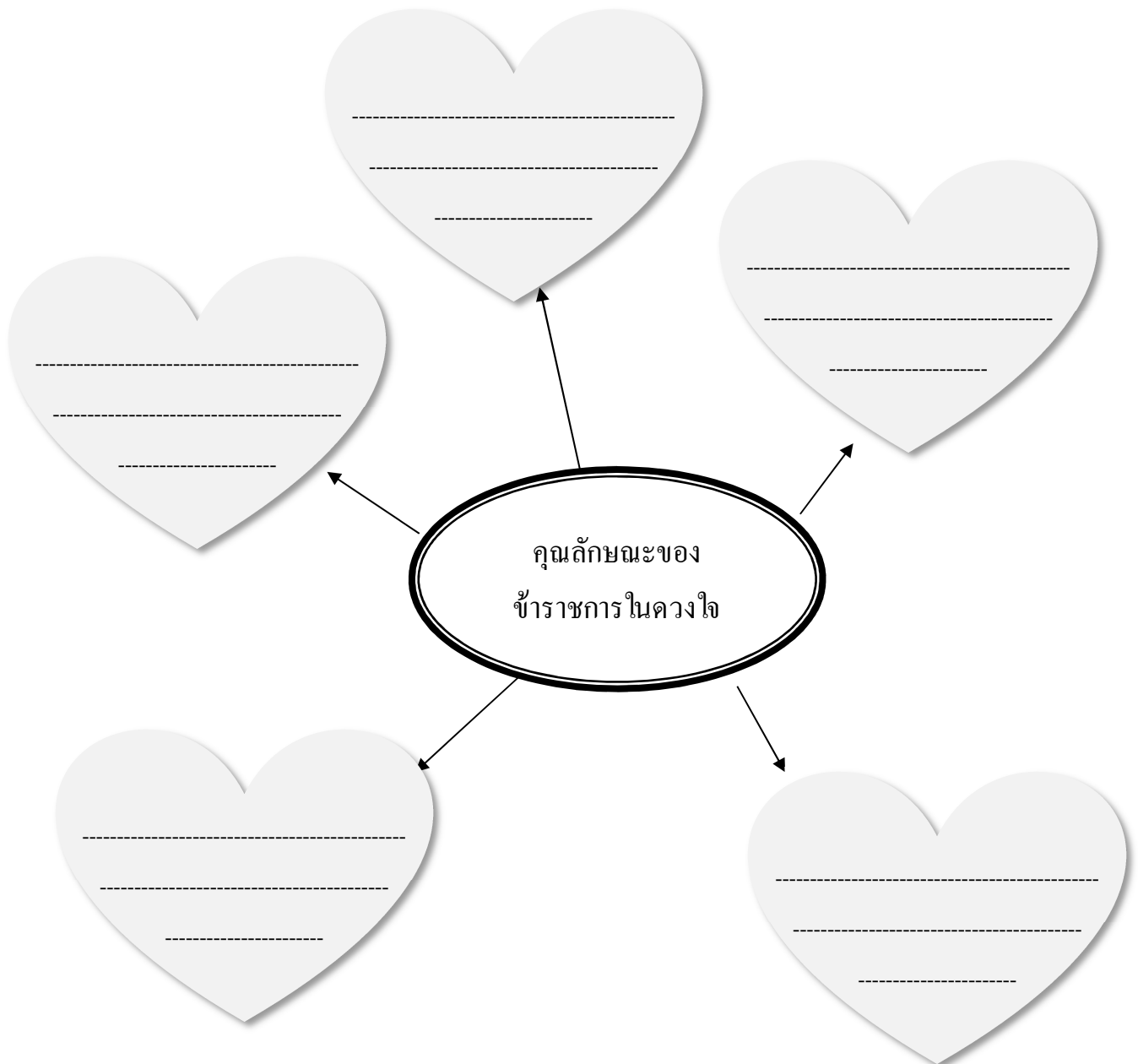
๑. วิเคราะห์คุณลักษณะของข้าราชการในดวงใจที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตได้
๒. ประยุกต์คุณลักษณะของข้าราชการที่ดีมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ข้าราชการในดวงใจ
สำนักงาน ป.ป.ท. สนองนโยบายรัฐบาลด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ เปิดรับสมัครข้าราชการต้นแบบคนดีของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๘ ปลุกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริต เน้นย้ำ “คนดีควรเชิดชู” หนึ่งใน การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เชิญชวนข้าราชการทั่วประเทศ หรือประชาชนที่มีความประทับใจในข้าราชการที่มีคุณงามความดี นายประยงค์ ปรียาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) กล่าวว่า โครงการ ข้าราชการต้นแบบคนดีของแผ่นดิน มีวัตถุประสงค์สำคัญในการ “ยกย่องเชิดชูคนดี ส่งเสริมคนดี” ผ่านการ ค้นหาข้าราชการที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และเคร่งครัด ในคุณธรรมความดีงามตามวิถีชีวิตแบบพอเพียง เพื่อให้การยกย่องเชิดชู สร้างขวัญกำลังใจ และความเชื่อมั่น ให้ข้าราชการที่ดีแสดงออกให้เห็นว่า ผู้ที่ทำความดีย่อมมีผู้เห็นคุณค่าของความดี และที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สังคมไทยมีความตื่นตัว เชื่อมมั่น ศรัทธาในคุณงามความดี และมีส่วนร่วมในการส่งเสริม คนดีในสังคม เพื่อลดปัญหาการทุจริต สร้างค่านิยมใหม่ให้ประชาชนร่วมใจต่อต้านทุจริต ขณะนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเกียรติจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในแวดวงต่าง ๆ มาร่วม คัดเลือกข้าราชการต้นแบบฯ ที่มีเกณฑ์คุณสมบัติสำคัญ คือ ๑. ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่สยบต่อการทุจริต และต่อต้านการ ทุจริต ๒. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ แม้จะมีโอกาสในการทุจริตคอร์รัปชัน หรือหาผลประโยชน์กับตำแหน่ง

๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล ความไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
 ๔. เป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน และเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม
 ๕. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ ปฏิบัติงานนอกเหนือจากภาระหน้าที่ด้วยความ
 รับผิดชอบของตนเอง และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และ
 ๖. การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง”

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. กล่าว

คำสั่ง ผู้เรียนบอกคุณลักษณะของ “ข้าราชการในดวงใจ” ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในทุกองค์กร โดยเติมข้อความ
 ให้สมบูรณ์ตามที่กำหนดให้

หน่วยที่ ๒

ชื่อหน่วย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลางและให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับการสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในดำเนินชีวิต หากมีความพอเพียงแล้ว ความโลภ ความเห็นแก่ตัว ความคิดทุจริต ก็จะมลายไปจากจิตใจ

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- ๒.๒ วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- ๒.๓ ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างซื่อสัตย์สุจริตได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ เศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ รหัสพัฒนาใหม่
- ๓.๓ เมื่อแสงเทียนดับ
- ๓.๔ โลกน้อยก็คือพอเพียง
- ๓.๕ วัฒนธรรมพอเพียง
- ๓.๖ ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “อยู่อย่างพอเพียง” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้ผู้เรียนได้รับชม ครูถามความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาของเพลงและการทรงงานของพระองค์ท่าน

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่มและเลขานุการพร้อมตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง ส่งตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปรี๊ฟ ปากกาเคมี

๔.๓ ครูนำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยสื่อ PowerPoint ครูและผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกกลุ่มสรุปกรอบแนวคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดหวังลงในกระดาษปรี๊ฟ

๔.๔ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอและเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูสรุปประเด็นที่สำคัญ ผู้เรียนทุกคน จดสรุปความรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๕ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ

๔.๖ ทุกคนในกลุ่มระดมสมองร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๗ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอและเปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้งานทุกกลุ่ม มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๔.๘ นำผลงานผู้เรียนติดป้ายนิเทศและลงเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๒.๑ ๒.๒ ๒.๓ ๒.๔ ๒.๕ และ ๒.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “อยู่อย่างพอเพียง”

๕.๓ PowerPoint

๕.๔ กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี

๕.๕ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่เกี่ยวข้องกับ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ความซื่อสัตย์สุจริต” แล้วดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

๗.๑ นำพระราชดำรัสมาอภิปรายในชั้นเรียน

๗.๒ จัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์ให้แผนกต่าง ๆ ในสถานศึกษามาชมนิทรรศการ

๗.๓ ประกวดการเขียนเรียงความเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

๗.๔ เขียนสุภาชิตสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ติดไว้ตามบริเวณสวนหย่อมหรือตามที่เหมาะสมภายในสถานศึกษา

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๑	
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	เศรษฐกิจพอเพียง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เศรษฐกิจพอเพียง
“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนมีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

๑. กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาการดำรงอยู่ในการปฏิบัติตน (Economic Life Guiding Principle) โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต (Dynamic) มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา (Sustainability)

๒. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางปฏิบัติในทางที่ควรจะเป็น (Normative Prescription) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ (Scalable) โดยมีแนวคิดทางสายกลาง (Middle Path) เป็นหัวใจสำคัญของกรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางสายกลางในที่นี้หมายถึงวิธีการ (Means) หรือการกระทำที่พอประมาณบนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจและสร้างภูมิคุ้มกันที่จะนำไปสู่การพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๓. คำนิยาม “ความพอเพียง” (sufficiency) ประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ และเงื่อนไข ๒ ประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์ควบคู่กันไป นำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อสังคมโดยรวม ได้แก่

๓.๑ ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ หรือความพอใจในสิ่งที่สมควรในปริมาณที่เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปจนก่อให้เกิดความขัดสน และไม่มากเกินไปจนฟุ่มเฟือยจนเกินกำลังของตน

๓.๒ ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอประมาณในมิติต่าง ๆ จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบและถูกต้องบนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรม

๓.๓ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self - Immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ การกระทำที่สามารถเรียกว่า พอเพียง (Systematic and Dynamic Optimum) มิใช่การคำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบันเท่านั้น แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

๔. เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียง ต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

เงื่อนไขที่ ๑ ความรู้ (Set of Knowledge) ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (เพื่อการวางแผน) และความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกขั้นตอน

เงื่อนไขที่ ๒ คุณธรรม (Ethical Qualification) ประกอบด้วย คุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างให้จิตใจมีความตระหนักในคุณธรรมและความซื่อสัตย์ และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยเน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ

๕. แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จะทำให้เกิดทั้งวิธีการพัฒนา (Development Path) และผลการพัฒนา (Development Goal) ที่สมดุล (Balance) และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ เทคโนโลยี นำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาหรือความดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง (Sustainability) เกิดความสมดุลใน ๔ มิติ คือ ด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหาการทุจริตเกิดจากพฤติกรรมของคนในสังคม หากคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือประกอบอาชีพใดก็ตาม เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ของตนอย่างซื่อสัตย์สุจริต รู้จักแยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวม และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว สังคมนั้นก็จะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุขด้วยความช่วยเหลือเกื้อกูล ไร้การละเมิดสิทธิ การเอารัดเอาเปรียบกันและปราศจากการทุจริต

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. คนส่วนมากเข้าใจว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ เลี้ยงหมู ถ้าเราไม่ได้มีอาชีพการเกษตร ก็ไม่จำเป็นต้องศึกษาเรื่องนี้ ผู้เรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนนำข้อความที่กำหนดไว้ไปเติมลงหน้าข้อที่มีความหมายสอดคล้องกัน

พอประมาณ	มีเหตุผล	ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรมไทย	๔ มิติ
.....๒.๑	การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น ต้องพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง			
.....๒.๒	ความพอดีตามอัตภาพและความเหมาะสมกับบริบทและภูมิสังคม			
.....๒.๓	ต้องอยู่บนพื้นฐานที่ถูกต้องตามหลักวิชา หลักกฎหมาย และหลักศีลธรรม			
.....๒.๔	สติเป็นความระลึกรู้ในสิ่งที่ทำ เกิดความยั้งคิดพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
.....๒.๕	ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป			
.....๒.๖	จะเป็นการคาดคะเนปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงในอนาคตพร้อมหาวิธีแก้ไข			
.....๒.๗	เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ			
.....๒.๘	รู้ทฤษฎี หลักการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดและทำ			
.....๒.๙	มิติเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต			
.....๒.๑๐	สภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางถูกต้องดีงาม			
.....๒.๑๑	สามารถนำไปใช้ในการคิด การวางแผนและการปฏิบัติให้เหมาะสม ดำเนินไปในทางสายกลาง			
.....๒.๑๒	ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน ความอดทน ความเพียร มีสติและรู้จักการแบ่งปัน			
.....๒.๑๓	เตรียมแผนสำรองแก้ปัญหาและหาทางออกไว้ จะช่วยผ่อนหนักเป็นเบาได้			
.....๒.๑๔	เป็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ จนเห็นภาพรวมของเรื่องนั้นและเกิดความสมดุล			
.....๒.๑๕	เป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝนเพราะเป็นฐานในการคิดและปฏิบัติงานทุกอย่าง			
.....๒.๑๖	มิติเชิงกายภาพที่มนุษย์สร้างหรือประดิษฐ์ขึ้น เช่น ที่อยู่อาศัย วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเงิน			
.....๒.๑๗	มิติที่ต้องอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือเผื่อแผ่ มีกฎเกณฑ์ เคารพกฎหมาย			
.....๒.๑๘	ความรู้ลึก รู้กว้าง รู้ชัด รู้เท่าทันและมีสติระลึกรู้ เป็นความรู้ในระดับสูง			
.....๒.๑๙	เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงเหมาะสม คงเอกลักษณ์ของชุมชนไว้			
.....๒.๒๐	มิติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ศาสนา ความเชื่อ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ			

หมายเหตุ เฉลยกิจกรรมข้อ ๒ อยู่ในเฉลยใบงานกิจกรรมท้ายเล่ม

๓. ให้ผู้เรียนได้สำรวจข้อบกพร่องของตนเองที่ได้ปฏิบัติกับครอบครัวและสถานศึกษาพร้อมหาแนวทางแก้ไข โดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

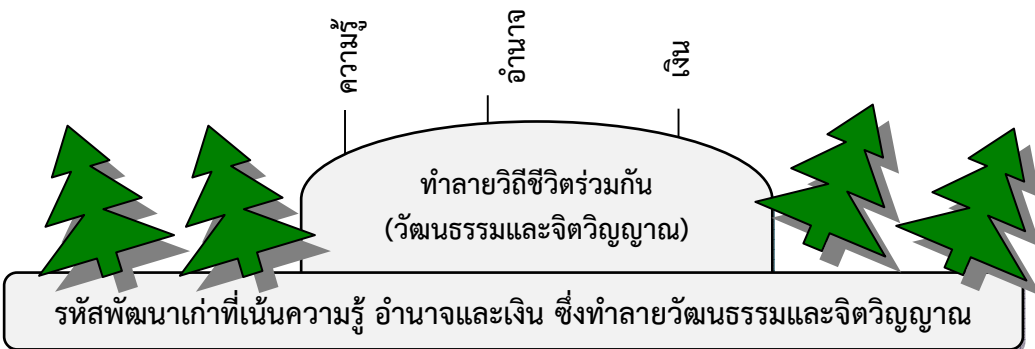
ข้อบกพร่อง	แนวทางแก้ไข
ตัวอย่าง ๑. ใช้เงินฟุ่มเฟือยกับสิ่งที่ไม่จำเป็น (ที่บ้าน)	๑. ก่อนจะซื้ออะไรต้องคิดถึงความจำเป็นและประโยชน์ก่อน เพราะรู้ว่าพ่อแม่ลำบากในการทำงานและเหนื่อยมากกว่าจะได้เงินมา
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	
๖.	
๗.	
๘.	
๙.	
๑๐.	

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๒	
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
ชื่อเรื่อง	รหัสพัฒนาใหม่	จำนวน ๒ ชั่วโมง

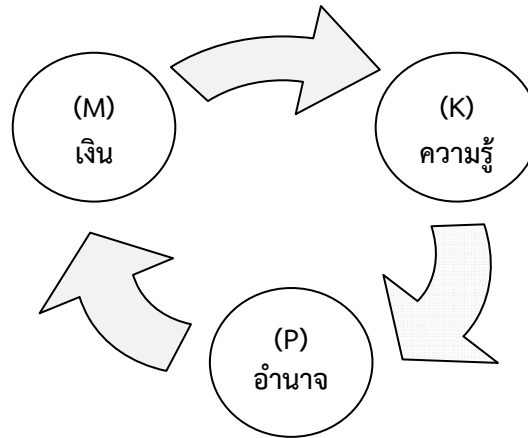
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตตามรหัสพัฒนาใหม่ได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “รหัสพัฒนาใหม่” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

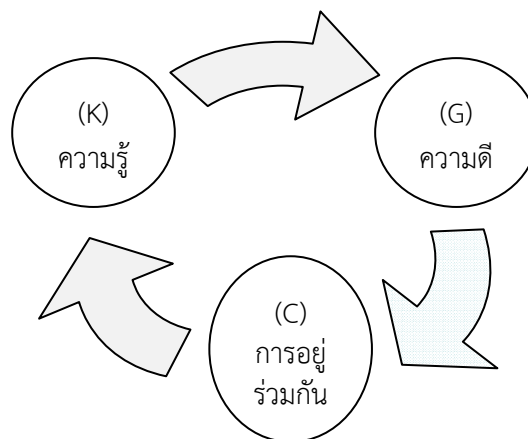
รหัสพัฒนาใหม่
การพัฒนาแบบสมัยใหม่หรือแบบตะวันตกอาจนำความสะดวกสบายจากเครื่องทุ่นแรง การคมนาคม การขนส่ง มาอำนวยความสะดวกแก่นุชย์ แต่สิ่งที่เป็นผลพวงตามมา ได้แก่ ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยห่างกันมากขึ้น การทำลายวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ วิฤตการณ์ทางสังคมรุนแรงและการทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมหาดล การพัฒนาปัจจุบันเป็นแนวทางที่เน้นวัตถุนิยม บริโภคนิยม ซึ่งอยู่ในภพภูมิทางวัตถุที่ตื่นหรือแบบราบ มีผลทำลายมิติเชิงลึก คือ วัฒนธรรมและจิตวิญญาณ พระราชกรณียกิจและพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ พระองค์ท่านทรงนำกระบวนการพัฒนาใหม่ มาบูรณาการกับความดีและการอยู่ร่วมกันให้เกิดความสมดุล พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรกับรหัสพัฒนาใหม่ คือ ความดี - การอยู่ร่วมกัน - ความรู้ เข้ามาแทนรหัสเก่าที่เน้น ความรู้ - อำนาจ - เงิน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่อประเทศชาติ

รหัสพัฒนาของอารยธรรมตะวันตก

KPM (Knowledge - Power - Money)

รหัสพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง

GCK (Goodness - Community - Knowledge)

การพัฒนาตามแนวทางตะวันตกที่เน้น ความรู้ - อำนาจ - เงิน กำลังพาโลกเข้าไปสู่ความเจ็บป่วย และวิกฤตการณ์มากขึ้นทุกที ๆ

แนวทางการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เรียกว่าเอาความดีเป็นตัวตั้ง การอยู่ร่วมกันเป็นเป้าหมาย โดยมีความรู้เป็นเครื่องมือ ชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียงเป็นผล หากจะต้องการเยียวยาโลก (Heal the World) ได้ ต้องใช้รหัสพัฒนาใหม่ที่ช่วยให้โลกรอดจากวิกฤตต่าง ๆ ได้

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. การที่คนในประเทศยึดติดวัตถุนิยม บริโภคนิยม ตามรหัสพัฒนาของอารยธรรมตะวันตก จะส่งผลเสียอย่างไร และให้บอกถึงแนวทางแก้ไข

ผลเสีย.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

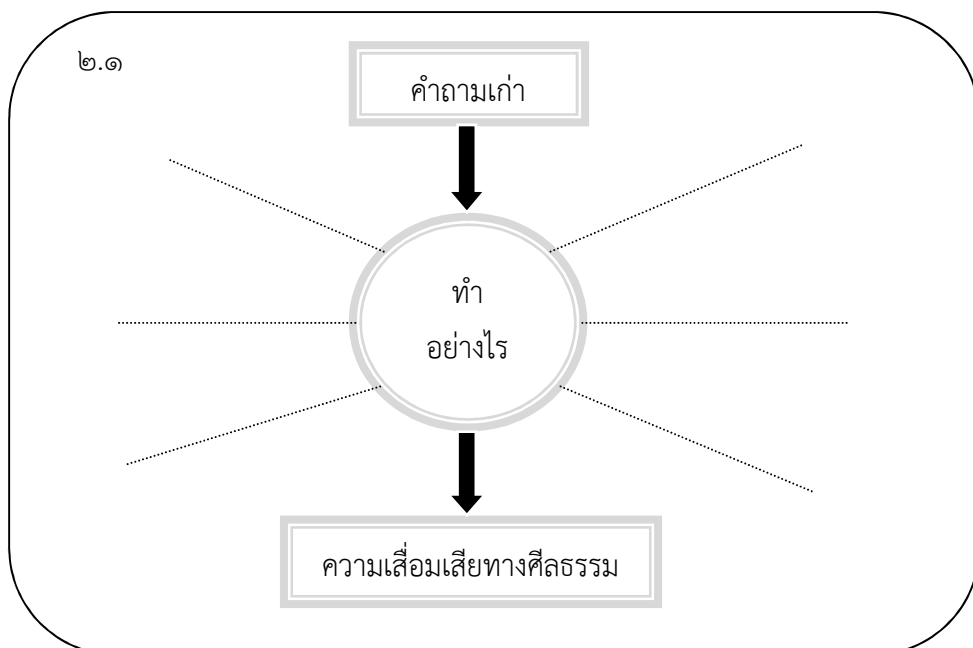
.....

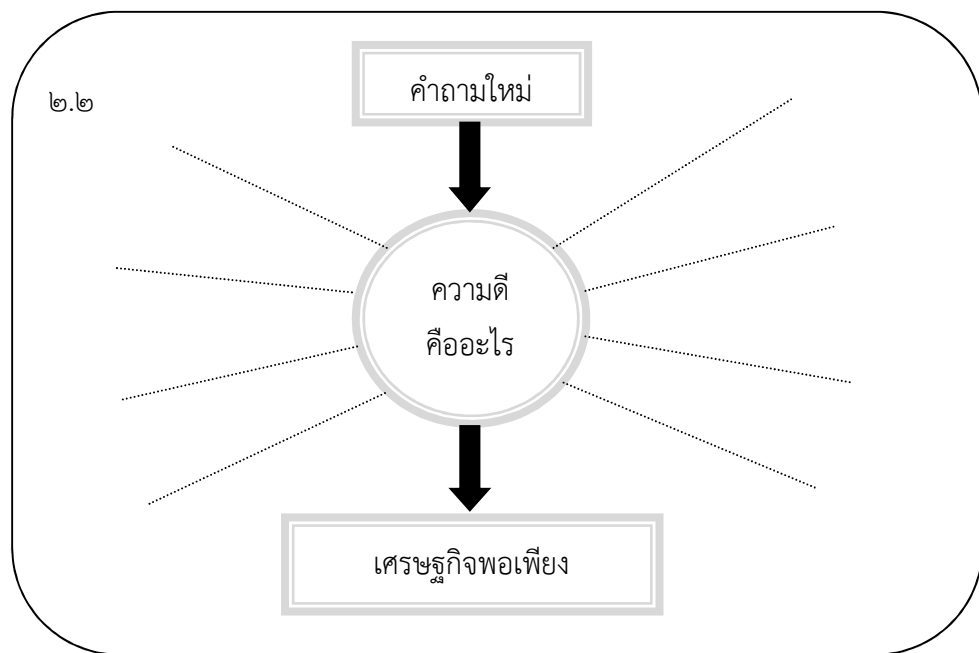
.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนตอบคำถามเก่าว่า “ทำอย่างไรจะรวย” และตอบคำถามใหม่ว่า “ความดีคืออะไร” โดยเติมข้อความให้สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดให้

๓. ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แล้วนำมาเขียนลงในตารางด้านขวามือ โดยให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับข้อความที่กำหนดให้

ข้อความ	พระราชดำรัส
	พระบรมราโชวาท
๑. ความซื่อสัตย์ สุจริต	
๒. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
๓. นักเรียน นักศึกษา	
๔. ข้าราชการ	
๕. ศาสนา	

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๓	
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	เมื่อแสงเทียนดับ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เมื่อแสงเทียนดับ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

เมื่อแสงเทียนดับ
นางเบญจมาศเป็นข้าราชการครู สอนอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้หลอกลวงนายวิจิตว่าสามารถฝากบุตรชายให้เข้าเรียนที่โรงเรียนมีชื่อเสียงในตัวจังหวัดได้ แต่ต้องมีการใช้จ่ายในการวิ่งเต้นครั้งนี้เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท นายวิจิตหลงเชื่อยอมมอบเงินให้นางเบญจมาศ ต่อมาปรากฏว่าบุตรชายนายวิจิตไม่สามารถเข้าเรียนที่โรงเรียนดังกล่าว นายวิจิตได้ขอเงินคืน แต่นางเบญจมาศไม่ยอมคืนเงินให้ นายวิจิตได้ไปฟ้องศาลดำเนินคดีอาญารฐานฉ้อโกง ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่านางเบญจมาศมีความผิดตามฟ้องให้ลงโทษจำคุก ๒ ปี แล้วหน่วยงานต้นสังกัดของนางเบญจมาศได้สอบสวนแล้วเห็นว่านางเบญจมาศมีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๙๔ ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จึงมีคำสั่งไล่นางเบญจมาศออกจากราชการ

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

- ผู้เรียนคิดว่านางเบญจมาศประพฤติตัวเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

- ถ้านางเบญจมาศเป็นครูที่ปรึกษา ผู้เรียนจะมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้

.....

.....

.....

๓. ผู้เรียนถอดรหัสการดำเนินชีวิตบนความถูกต้อง ชื่อสัตย์สุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เงื่อนไขความรู้			
เงื่อนไขคุณธรรม			
ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
			
วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

๔. ศาสตร์

๑. ศาสตร์พระราชา.....
๒. ศาสตร์สากล.....
๓. ศาสตร์ภูมิปัญญา.....

หมายเหตุ เฉลยข้อ ๓ อยู่ในเฉลยใบงานกิจกรรมท้ายเล่ม

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๔	
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	โลภน้อยก็คือพอเพียง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรมได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “โลภน้อยก็คือพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

โลภน้อยก็คือพอเพียง
ภาพของพ่อและแม่กำลังสาละวนกับการเลือกเสื้อผ้ามือสอง ซึ่งบรรจุในกระสอบประมาณ ๑๐ กระสอบ “แม่ครับผมอยากคุยเรื่อง.....” เสียงแม่ตะโกนดังลั่นสวนกลับมา “แกเห็นฉันไหม ขายเป็นหน้าดำคร่ำเครียดกับพ่อก็เพื่อหาเงินมาให้พวกแกได้เสียค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ ค่าแต่งตัว ให้เงินแกทุกอย่าง มีอะไรก็พยายามแก้ปัญหาตัวเองสิ ฉันเหนื่อยนะต้องมาแบกรับภาระของพวกแก” ลูกชายและลูกสาวรีบเดินออกจากบ้านเพื่อไม่ต้องการฟังคำบ่นตำหนิของแม่ เพราะถ้าอยู่ต่อ พ่อก็จะตำหนิแม่ด้วยประโยคเดิม ๆ “ครอบครัวเราจนมาก เมื่อไปเปรียบเทียบกับญาติพี่น้อง ฉันหาเงินทุกวันนี้ ก็อยากให้แกได้มีฐานะทางสังคมเทียบกับคนอื่น จะไม่ได้เกิดปมด้อยในชีวิต แกทั้งสองต้องคิดถึงบุญคุณของฉันที่ทำเพื่อพวกแก” ในขณะที่นั่งรถเมล์ไปเรียน พี่น้องได้ชวนกันพูดคุยเรื่องครอบครัว “เราก็ไม่ได้จนอะไรมากมายนะพี่ รถมอเตอร์ค์มีตั้ง ๒ คัน บ้านก็มี ๒ หลัง แม่มีที่ดินตามต่างจังหวัดอีกหลายแปลง เงินในบัญชีก็เห็นแม่ฝากไว้หลายธนาคาร” “ความสุขของพ่อแม่เราคืออะไร” พี่ชายตั้งคำถามไว้ วันเวลาหมุนเวียนเปลี่ยนไป ภาพของพ่อแม่สาละวนกับงานที่ขยายกิจการออกไปตามต่างจังหวัด เพื่อหาเงินให้มากที่สุด อยู่มาวันหนึ่งมีรถเจ้าหน้าที่ตำรวจมาจอดที่หน้าบ้านและขอเข้าตรวจค้นภายในบ้าน สารวัตรได้พูดให้พ่อแม่ฟังว่า “เมื่อคืนนี้เราจับลูกสาวและลูกชายของคุณกำลังนำยาบ้า ๒,๐๐๐ เม็ด ไปขาย ทางตำรวจได้

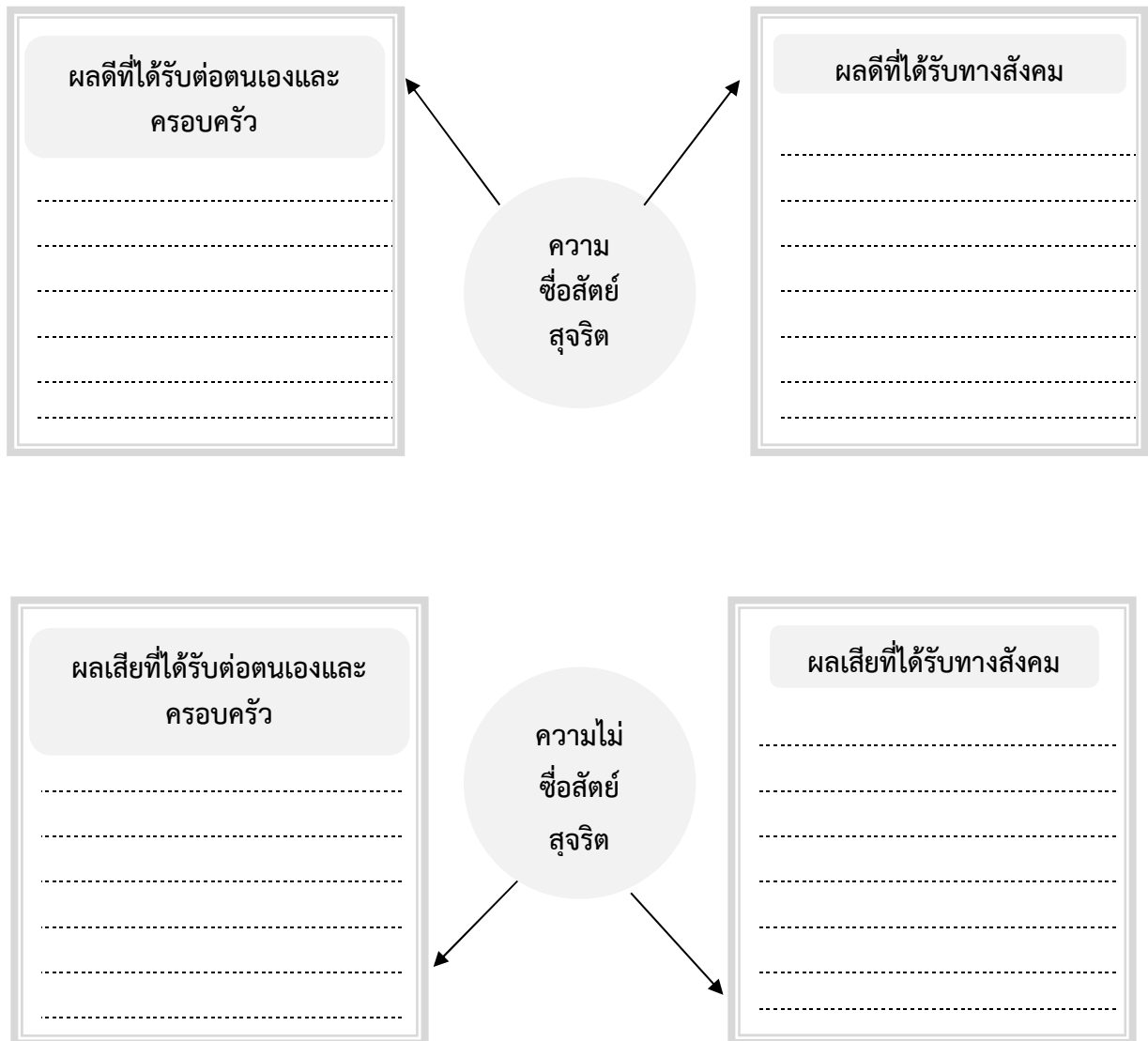
“แม่ครับผมกับน้องอยากให้ออกกับแม่มีเงินมาก ๆ จะได้หยุดขายของหยุดหาเงินแล้วหันมาใช้ชีวิตที่เป็นครอบครัว พุดคุยแลกเปลี่ยนโอบกอดและไปกินเที่ยวด้วยกันเหมือนครอบครัวอื่น ๆ ผมและน้องเลยตัดสินใจขายยาบ้าเพื่อแลกกับเงินก้อนใหญ่มาให้พ่อกับแม่ พวกผมผิดไปแล้วครับ...”

จดหมายที่ลูก ๆ เขียนมาหล่นลงพื้น พร้อมร่างของพ่อแม่ที่นอนกอดกันเกลือกกลิ้งไปมา เสียงโอดครวญร่ำร้องด้วยความเจ็บปวด...ภาพของยอดเงินที่สะสมเกือบ ๕๐ ล้านบาทไม่มีมูลค่าอะไรเลย เมื่อเทียบกับการสูญเสียลูก ๆ ในครั้งนี้

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนตอบคำถามตามที่ระบุในตาราง โดยให้สอดคล้องกับเรื่อง “โลกน้อยก็คือพอเพียง”

[illegible]

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๕		
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	วัฒนธรรมพอเพียง		

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมพอเพียงได้
๒. ประยุกต์การมีส่วนร่วมในการนำวัฒนธรรมพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “วัฒนธรรมพอเพียง” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

วัฒนธรรมพอเพียง
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เคยตรัสสอนข้าราชการบริพารและชาวบ้านอยู่เสมอ ๆ ว่า “บรรพบุรุษท่านพึ่งตนเองได้ทุกเรื่อง หาอยู่หากิน ทำข้าวของเครื่องใช้ สร้างบ้าน สร้างที่อยู่อาศัยได้เอง มีอากาศร่มเย็นไม่เคยต้องพึ่งแอร์ มีทุกอย่างพอเพียง” เราเคยอยู่ในวัฒนธรรมพอเพียงมาหลายร้อยปี ตั้งแต่ พ. ศ. ๒๕๐๔ ที่ผู้ใหญ่ลีตึกทองประชุม เรียกชาวบ้านมาชุมนุมเพื่อบอกว่าทางการต้องการให้เราต้องเลี้ยงเป็ดและสุกร ปี ๒๕๐๔ คือปีเริ่มต้นที่ทางการเริ่มเดินทางผิดด้วยการส่งผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศให้ชาวบ้านเปลี่ยนวิถีชีวิต เปลี่ยนวัฒนธรรมการกินการอยู่ การแต่งกายให้เป็นแบบ “ฝรั่ง” วัฒนธรรมที่เคยพอเพียงของสังคมไทยก็เริ่มเปลี่ยนไป วัฒนธรรม คือ แบบแผนความคิด ความเชื่อ ค่านิยม แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมยอมรับและปฏิบัติร่วมกัน เมื่อถามว่าอะไรคือความคิดความเชื่อและค่านิยมของวัฒนธรรมไทยหลายคนจะตอบได้ตรงกันว่า “กตัญญู กตเวทิต์” “อ่อนน้อมถ่อมตน” “เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” “กรุณาปราณี” คนในสังคมทุกคนคือเครือญาติที่เราแสดงออกโดยการเรียกคนนอกครอบครัวเสมือนคนในครอบครัว “พี่น้องพ่อแม่ลูกป้าน้าอาป้าตายาย” มีประเพณีลงแขกที่ทุกคนในชุมชนจะมา “ร่วมด้วยช่วยกัน เอาแรงกัน” ท่ามกลางวัฒนธรรมไทยที่กำลังลบล้างไปจากสังคม เราก็กเริ่มได้เห็นความพยายามของสื่อโฆษณาที่ “เรียกหา” วัฒนธรรมที่ดีงามของไทยให้กลับคืนมา ภาพของเด็กน้อยน่ารักทำทางกำลังน้ำลายไหลอยากกินขนมที่อยู่ในหีบของยาย และยายก็หยิบของในหีบ “เอ้ายายให้” ทำให้นึกถึงตอนเด็ก ๆ ตามประสาเด็กบ้านนอกที่มักจะได้อินของอร่อย ๆ ที่เพื่อนบ้านเอามาแบ่งให้ ทั้งหมดแสดงถึงวัฒนธรรมคนไทยที่เชื่อเรื่อง “บุญ” เรื่อง “ทาน” “การให้” ความเชื่อนี้ทำให้เรามีวัดที่สะสมความมั่งคั่งทางทรัพย์สินเงินทองและวัฒนธรรมมากถึง ๔ หมื่นกว่าวัดทั่วประเทศ เพื่อนชาวอังกฤษท่านหนึ่งเคยปรารภกับอาจารย์ยักษ์เมื่อพูด

ถึงคนไทยว่า “tell your people don’t change” แปลง่าย ๆ ว่าบอกคนไทยด้วยว่า อย่าเปลี่ยน (มาเป็นเหมือนพวกฝรั่งอย่างฉัน) เมื่อถามกลับไปว่าทำไม คำตอบคือ คนไทย วัฒนธรรมไทย คือวัฒนธรรมที่ดีที่สุดในโลก เราเป็นคนมีน้ำใจ เคารพครูบาอาจารย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เมื่อมีแขกมาเยือนเราจะให้ของที่ดีที่สุดสำหรับแขกเสมอ วัฒนธรรมดั้งเดิมทั้งหมดข้างต้นเริ่มมาจากการมีเส้าบ้าน ๔ เส้าที่พอเพียง มีอาหารพอ มีข้าวของเครื่องใช้พอ มีอากาศร่มเย็นพอ เราจึงมีพื้นฐานจิตใจที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกัน และสามารถพัฒนาจิตใจฝ่ายสูงได้อย่างง่ายดายด้วยการทำบุญ ทำทาน แบ่งปัน และเมื่อมีมากจนเอามาค้าขาย ก็ค้าขายได้ด้วย ความไม่ละโมภ พื้นฐานที่พอและไม่ละโมภ ทำให้เราไม่เคร่งเครียด จึงมีจิตใจอ่อนโยนประณีต นี่คือสิ่งที่เราสะท้อนออกในงานศิลปวัฒนธรรมของเรา จนยากที่ประเทศไหนจะเทียบได้ ถึงตอนนี้เราจะต้องการ วัฒนธรรมไหนมาแทนวัฒนธรรมพอเพียงของเราอีก

ที่มา : อาจารย์ยักษ์ มหาลัยคอกหมู

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติตามวัฒนธรรมพอเพียง โดยเขียนลงในตารางตามที่กำหนดให้

วัฒนธรรมพอเพียง	การปฏิบัติตน	ผลดีของการปฏิบัติ	ผลของการไม่ปฏิบัติ
๑.๑ ซื่อสัตย์สุจริต			
๑.๒ กตัญญูกตเวที			
๑.๓ อ่อนน้อมถ่อมตน			
๑.๔ กรุณาปราณี			
๑.๕ การให้การแบ่งปัน			

๒. จงตอบคำถามต่อไปนี้

๒.๑ ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า “บรรพบุรุษของไทยมีความซื่อสัตย์สุจริต รักชาติยิ่งชีพ”
จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ “วิถีชีวิตของคนไทยเริ่มเปลี่ยนมายึดติดวัฒนธรรมต่างชาติ” ผู้เรียนเห็นด้วยหรือไม่ จงอธิบาย
และยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ “ประเพณีลงแขก” หมายถึงอะไร มีประโยชน์ต่อชุมชนด้านสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ “การทุจริตคอร์รัปชันคือมะเร็งร้าย” ผู้เรียนคิดว่าข้อความนี้เป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๕ ถ้ามีคนในครอบครัวกำลังจะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ ผู้เรียนจะว่ากล่าวตักเตือนอย่างไร
เพื่อหยุดการกระทำของเขาให้ได้

.....

.....

.....

.....

.....

	หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๖		
ชื่อหน่วย	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ค่านิยม : ค่าไม่ควรนิยม		

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักคุณธรรม จริยธรรมได้
๒. ประยุกต์การดำเนินชีวิตที่อิงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ค่านิยม : ค่าไม่ควรมีนิยม” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ค่านิยม : ค่าไม่ควรมีนิยม
การสอบเข้าเรียนในสาขาอาชีพบางสาขา ซึ่งเชื่อได้ว่าจบออกมาแล้วมีงานทำอย่างแน่นอน มักจะมีข่าวทุจริตการสอบแข่งขันอยู่เสมอ ด้วยเงินลงทุนจำนวนมหาศาล จนน่าจะคิดว่าจะต้องทำงานชดใช้กันก็ปีก็ชาติถึงจะหมดหนี้ เว้นเสียแต่ว่าจะรีบเข้าไปโกงกินตักตวงอย่างตะกละตะกลาม นั่นก็ดูเหมือนจะไม่ซื้อคสังคมได้มากเท่ากับข่าวคราวขบวนการโกงสอบเข้าเรียนวิชาทางการแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกรรม หรือพุทธรวม ๆ ก็คือบุคลากรทางการแพทย์ของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเมื่อฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจับได้ก็ออกประกาศยกเลิกการสอบนั้นเสีย ซึ่งในการแถลงข่าวของ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต ในวันต่อมาได้ระบุว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับการคัดกรองครั้งนี้ คือค่าประกันการสอบเข้าได้ และค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รวมแล้วเกือบ ๑ ล้านบาท นายอาทิตย์ยังคาดการณ์ด้วยว่า ขบวนการทุจริตสอบเข้าครั้งนี้ น่าจะมีผู้สมัครสอบเข้าใช้บริการอีกจำนวนมาก เพราะไม่เช่นนั้นขบวนการทุจริตก็จะไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและความเสี่ยง ถ้าเป็นจริงตามนั้นก็น่าหวั่นวิตกว่า จะเกิดอะไรขึ้นกับการสาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ของประเทศ ในเมื่อผู้ที่ทำหน้าที่แพทย์ผู้มีหน้าที่เยียวยารักษาทุกชีวิต เป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับความเป็นความตายของมนุษยชาติ มีความคิดคดในข้ออในกระดุก ประกอบอาชีพด้วยการเชือดเนื้อเถื่อนหนังคนไข้อย่างแรกก็เพื่อคินทุนที่เสียไปกับการทุจริต และการศึกษาเล่าเรียนอีกหลายปี ต่อมาก็คือ เพื่อสร้างความร่ำรวยและสุขสบายให้แก่ตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นการเสาะแสวงไปบนกองทุกข์ของผู้ที่รอคอยความช่วยเหลือให้หลุดพ้นจากความเจ็บป่วย ร่ำทรมายใจนั่นเอง

ที่ผ่านมาในสังคมไทยปรากฏข่าวทุจริตการสอบแข่งขันอยู่บ่อย ๆ ทั้งการสอบเข้าเรียนในสาขาอาชีพที่เป็นที่นิยม ทั้งการสอบเข้ารับราชการ รวบรวมจะเป็นเรื่องปกติหรือเป็นของคู่กันของการสอบ พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือมีกลุ่มคนจำนวนหนึ่งแม้จะเป็นคนกลุ่มน้อยก็ตาม ไม่ได้มองว่าการทุจริตตั้งแต่ต้นทางนั้นเป็นเรื่องเลวร้าย ในทางกลับกัน พวกเขาอาจเห็นว่าโอกาสของคนเรานั้น สามารถหาซื้อกันได้ด้วยเงินทอง ล้อไปกับค่านิยมทางสังคมที่ถูกครอบงำมาในระบบอุปถัมภ์ และการคอร์รัปชันโกงกินที่ซึมแทรกไปทั่วทุกวงการ จนกระทั่งไม่ว่าแม้แต่อาชีพของกลุ่มบุคคลที่ได้รับความน่าเชื่อถือสูงสุด ก็กำลังถูกคุกคามจากบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งแลเห็นแต่เพียงผลประโยชน์ที่จะกอบโกยเพียงด้านเดียว

กรณีศึกษาจากข่าวทุจริตสอบเข้าศึกษาวิชาทางการแพทย์ ที่เป็นประเด็นน่าตกใจของสังคมขนาดนี้ ควรจะเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกหน่วยงานได้เร่งสร้างเกราะกำบังไม่ให้นักลุ่มผู้คิดคร่อมกันสร้างขบวนการนำคนไม่ซื่อสัตย์ซึ่งมีเพียงไม่กี่คนเข้าสู่ระบบอันเป็นหน่วยหลักของสังคมให้แน่นหนา ขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินการเอาผิดผู้ร่วมขบวนการอย่างเฉียบขาด พร้อมกับการสร้างบรรทัดฐานทางจริยธรรม ปลูกฝังค่านิยมและความเชื่อที่ว่าเงินซื้อได้ทุกอย่าง และต้องเข้าใจตรงกันว่าถ้าหากวิถีของคนเราเริ่มต้นด้วยการทุจริตคิดมิชอบเสียแล้ว ต่อจากนั้นก็หมายถึงการคดโกงอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และที่ไม่ควรจะยอมรับได้เลยก็คือการส่งคนที่มีความผิดมิชอบเข้ามาอยู่ในวิชาชีพที่อยู่กับลมหายใจความเป็นความตายของมวลมนุษย์

ที่มา : หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่าอาชีพแพทย์ต้องทำหน้าที่ที่สำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

๒. ข่าวการทุจริตการสอบเข้าศึกษาต่อด้านการแพทย์ ผู้เรียนรู้สึกอย่างไรกับข่าวนี้

.....

.....

๓. ผู้เรียนจะอย่างไรถ้าญาติหรือคนที่รู้จักกำลังจะเข้าสู่ขบวนการทุจริต เพื่อต้องการศึกษาต่อด้านการแพทย์

.....

.....

๔. ถ้าบุคคลเหล่านี้โกงสอบเข้าเรียนวิชาทางการแพทย์ได้และเรียนจบออกไปประจำตามโรงพยาบาลทั่วประเทศ ผู้เรียนคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษา

.....

.....

๕. ผู้เรียนบอกพฤติกรรมของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ที่พบเห็นว่าเข้าข่ายเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน พร้อมบอกแนวทางแก้ไขพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมที่เข้าข่ายเป็นการทุจริต	แนวทางแก้ไขพฤติกรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕.๑ อาชีพ..... พฤติกรรม.....	
๕.๒ อาชีพ..... พฤติกรรม.....	
๕.๓ อาชีพ..... พฤติกรรม.....	
๕.๔ อาชีพ..... พฤติกรรม.....	
๕.๕ อาชีพ..... พฤติกรรม.....	

	หน่วยที่ ๓	
ชื่อหน่วย	คิตติ ทำดี ชีวมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การดำเนินชีวิตที่ยึดติดกับวัตถุนิยม บริโภคนิยม ทำให้คนในสังคมเกิดการแข่งขันกันทั้งทางด้านวัตถุ และแสวงหาผลประโยชน์ไม่มีที่สิ้นสุด สภาพจิตใจจึงขาดความเมตตา กรุณา แม้กระทั่งคนในครอบครัวเกิดผลกระทบในทุกภาคส่วนของสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันบรรเทาให้เกิดการพัฒนาทางด้านจิตใจบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะส่งผลในการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ส่งผลให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมกับการดำเนินชีวิตได้
- ๒.๒ วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชันต่อตนเองและส่วนร่วมได้
- ๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ เสริมแห่งความดี
- ๓.๒ ความรู้คู่คุณธรรม
- ๓.๓ คุณค่าความเป็นมนุษย์
- ๓.๔ ดี เก่ง และมีสุข
- ๓.๕ ไม่สายเกินไป
- ๓.๖ ลูกไม่หล่นไม่ไกลต้น

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “ผู้ปิดทองหลังพระ” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ครูและผู้เรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงการทรงงานของพระองค์ท่านที่ได้เสียสละทุ่มเทพระวรกายเพื่อประชาชนชาวไทยได้มีความสุขตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์

๔.๒ ชมวิดีโอทัศน์การณ์ของบุคคลที่ทำความดี คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความซื่อสัตย์สุจริต

๔.๓ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ มีตัวแทนรับกระดาดาบรู๊ฟ ปากกาเคมี

๔.๔ ร่วมกันวิเคราะห์กรณีศึกษาจากการชมวิดีโอทัศน์ของบุคคลที่ทำความดีในประเด็นต่อไปนี้

๔.๔.๑ ภูมิหลังและแรงบันดาลใจ

๔.๔.๒ ภูมิรู้ ภูมิธรรมนำสู่การปฏิบัติ

๔.๔.๓ ผลที่เกิดแก่ตนเองและสังคม

๔.๔.๔ แนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๕ ทุกกลุ่มสร้างแผนผังความคิดจากการวิเคราะห์ลงในกระดาษปຽູູ

๔.๖ ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูสรุปประเด็นสำคัญ

๔.๗ ครูอธิบายสาระเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๘ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้มีการซักถาม ครูและผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๙ นำผลงานของผู้เรียนติดป้ายนิเทศและลงเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๓.๑ ๓.๒ ๓.๓ ๓.๔ ๓.๕ และ ๓.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “ผู้ปิดทองหลังพระ”

๕.๓ กระดาษปຽູູ ปากกาเคมี

๕.๔ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

๗.๑ ผู้เรียนค้นคว้าประวัติบุคคลสำคัญในประเทศไทย ที่มีความประพฤติปฏิบัติเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

๗.๒ นำเสนอข่าวหน้าเสาธงเกี่ยวกับบุคคลที่ทำความดี ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

๗.๓ จัดทำ “ธนาคารความดี” รับฝากสมุดความดีในสถานศึกษาและให้ประชาสัมพันธ์คนทำความดีอย่างต่อเนื่อง

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๑	
ชื่อหน่วย	คิตติ ทำดี ชีวมีสุข	
ชื่อเรื่อง	เสาะเข็มแห่งความดี	จำนวน ๒ ชั่วโมง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม กับการดำเนินชีวิตได้
๒. บอกประโยชน์ของการประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “เสาะเข็มแห่งความดี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เสาะเข็มแห่งความดี
การดำรงชีวิตประจำวัน การปฏิบัติงานต่าง ๆ จะได้รับผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยคุณธรรม จริยธรรม หลายประการมาประกอบในการปฏิบัติงาน เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อสังคม ทำสิ่งที่เกิดประโยชน์และศีลธรรม คือไม่เห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่น คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือคุณความดีทั้งหลายที่มีอยู่ในคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งจะต้องนำมาศึกษาจนเกิดความเข้าใจแล้วนำมาปฏิบัติ โดยยึดถือเป็นหลักธรรมประจำใจ นำมาประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่ดีงามเหล่านั้นให้ปรากฏด้วยความสำนึกในความดีเหล่านั้น จริยธรรม หมายถึง การนำความดีงามภายในจิตใจ นำการรู้กฎธรรมธรรมาชาติในหลักธรรมคำสอน มาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ถ้าพิจารณาสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน จะเห็นว่ามีคนสับสนยุ่งยากเดือดร้อน วุ่นวายไม่สงบสุข ขาดความรักสามัคคี การทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่แทบทุกวงการ นับเป็นความบกพร่องในคุณธรรมของบุคคลในสังคมที่เป็นตัวฉุดรั้งการพัฒนาประเทศให้ล่าช้าลง การขาดคุณธรรม จริยธรรมก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ ๆ ดังนี้

คำสั่ง ผู้เรียนเติมข้อความในตารางด้านขวามือให้สอดคล้องกับการประพฤติปฏิบัติตนตามตารางด้านซ้ายมือให้สมบูรณ์ที่สุด

การประพฤติปฏิบัติตน	ผลดีต่อตนเองและสังคม
๑. ความมีเมตตากรุณา	
๒. การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน	
๓. การไม่โลภ ไม่ขโมย	
๔. การรู้จักประหยัดอดออม	
๕. ความซื่อสัตย์สุจริต	

๖. ความมีสติ มีเหตุผล	
๗. การไม่ละเมิดของรัก ของผู้อื่น	
๘. การไม่เสพสิ่งเสพติด	
๙. ความรู้จักสามัคคี	
๑๐. การไม่ประทุษร้ายต่อ ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น	

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๒	
ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ความรู้คู่คุณธรรม	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมกับการดำเนินชีวิตได้
๒. ประยุกต์ใช้คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนศึกษาบทกลอน “ความรู้คู่คุณธรรม” แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ความรู้คู่คุณธรรม

เมื่อความรู้ยอดเยี่ยมสูงเทียมเมฆ
แต่คุณธรรมต่ำเอยอดดหน้า
อาจเสกสร้างมีจลาสารพัน
เพราะจิตอันไร้อายในโลกา
แม้้นคุณธรรมสูงเยี่ยมถึงเทียมเมฆ
แต่ความรู้ต่ำเอยอดดหน้า
อาจเป็นเหยื่อทรชนจนอุรา
เพราะปัญญาอ่อนด้อยน่าน้อยใจ
หากความรู้สูงล้ำคุณธรรมเลิศ
แสนประเสริฐกอปรกิจวินิจัย
จะพัฒนาประชากรราษฎร์ทั้งชาติไทย
ต้องฝึกให้ความรู้คู่คุณธรรม

ผู้ประพันธ์ : ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล

คำถาม ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่าคุณธรรม จริยธรรม มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต

๒. ผู้เรียนคิดว่าถ้าทุกคนแสวงหาแต่ความรู้เพียงอย่างเดียว จะเกิดอะไรขึ้นในสังคม

๓. ผู้เรียนคิดว่าถ้าคนส่วนมากแสวงหาแต่ทางธรรมเพียงอย่างเดียว จะเกิดอะไรขึ้นในสังคม

๔. สิ่งที่ดีที่สุดในการดำเนินชีวิต ทุกคนต้องแสวงหาสิ่งใดจึงจะมีชีวิตที่ประเสริฐสุด

๕. ให้ผู้เรียนคิดหาแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยเติมข้อความในตารางที่กำหนดไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด

บ้าน	สถานศึกษา
๑.	๑.
.....	
๒.	๒.
.....	
๓.	๓.
.....	

แนวทางการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรม

สถานที่ทำงาน	ชุมชน/สังคม
๑.	๑.
.....	
๒.	๒.
.....	
๓.	๓.
.....	

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๓	
ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวิตมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	คุณค่าความเป็นมนุษย์	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความซื่อสัตย์สุจริตได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คนชื้อวินัย” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

คนชื้อวินัย
นายวินัยเป็นคนซบแท็กซี เขาทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งมีภรรยาและลูกสองคน ชื่อเอและบี วันหนึ่งวินัยออกไปทำงานโดยมีเงินติดตัวไป ๑๒๕ บาท ผู้โดยสารคนแรกของเขาเป็นผู้ชายซึ่งให้ขับไปส่งที่บ้าน เมื่อไปถึงบ้านชายคนนั้นก็จ่ายค่าแท็กซี ๗๕ บาท และเนื่องจากแถวนั้นอยู่ใกล้บ้านของวินัยเขาจึงแวะพักสักครู่ ก่อนที่จะออกไปทำงานต่อ วินัยพบว่าผู้โดยสารได้ลืมถุงใบหนึ่งไว้ในรถแท็กซี เขาจึงถือถุงนั้นเข้าไปในบ้านด้วย ลูก ๆ เมื่อเห็นพ่อก็วิ่งออกมาด้วยความดีใจ พลังคว่าถุงใบนั้นมาเปิดดูโดยคิดว่าพ่อบอกมาฝาก เมื่อเปิดดูใบนั้นแล้วทุกคนก็ตกใจเพราะมีเงินสดอยู่ในถุงซึ่งเมื่อนับแล้วเป็นเงิน ๗,๖๕๐ บาท บี ลูกสาวพูดกับพ่อว่า “พ่อคะ สงสารเจ้าของเงินนี้นะคะ ป่านนี้เขาคงกระวนกระวายใจน่าดูเลย” เอ ลูกชายได้พูดเสริมว่า “คุณครูสอนเราว่าถ้าเราเจอของอะไรที่ไม่ใช่ของเรา ก็รีบเอาไปคืนเจ้าของ เราต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต” เมื่อพ่อได้ฟังดังนั้นก็ตกลงกับลูกทั้งสองว่าจะเอาเงินไปคืนเจ้าของ เมื่อไปถึงบ้านเจ้าของเงินจึงเคาะประตู ชายคนนั้นก็ออกมาเปิดประตู ปีพุดขึ้นว่า “คุณลืมถุงใบนี้ไว้ในรถของพ่อหนู เราไม่อยากจะให้คุณต้องเดือดเนื้อร้อนใจจึงรีบเอามาคืนคุณค่ะ” ชายผู้นั้นดีใจมากและขอบคุณสามพ่อลูกที่นำถุงเงินมาคืนเขา จากนั้นวินัยและลูก ๆ จึงลากลับ ก่อนกลับชายผู้นั้นบอกให้รอสักครู่ เขาบอกว่าจะเก็บเงินไว้แค่ ๕,๐๐๐ บาท ที่เหลือเขายกให้วินัยในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต วินัยปฏิเสธ แต่ชายคนนั้นยืนยันที่จะให้ วินัยจึงรับเงินนั้นไว้แล้วพาลูก ๆ กลับบ้าน ลูกทั้งสองคนภูมิใจในความซื่อสัตย์สุจริตของพ่อและทั้งคู่ก็ตั้งใจไว้ว่าจะเป็นคนซื่อสัตย์ตลอดไป วินัยตัดสินใจอยู่บ้านกับลูก ๆ ในวันนั้น ตกตอนบ่ายก็มีข่าวเกี่ยวกับแท็กซีผู้ซื่อสัตย์คืนเงินให้เจ้าของ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มาพบนายวินัยและเขาก็ได้รับยกย่องเป็นบุคคลตัวอย่างของจังหวัด ที่มา : อาจง ชุมสาย ณ อยุธยา

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนคิดว่าการกระทำของนายวินัยถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒. ลูกสาวและลูกชายของนายวินัยได้เตือนสติพ่อเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. ผู้เรียนคิดว่าในสังคมไทยคนที่ทำความดีสมควรจะได้รับการยกย่องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๔. “ทำดีแม้ไม่มีใครเห็นก็เป็นความดี” ให้ผู้เรียนอธิบายข้อความต่อไปนี้ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

๕. ผู้เรียนบอกพฤติกรรมที่ถือว่าการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน

๕.๑ นักการเมือง :

.....

.....

๕.๒ นักการเมือง :

.....

.....

๕.๓ นักการเมือง :

.....

.....

๕.๔ ข้าราชการ :

.....

.....

๕.๕ ข้าราชการ :

.....

.....

๕.๖ ข้าราชการ :

.....

.....

๕.๗ พ่อค้า :

.....

.....

๕.๘ พ่อค้า :

.....

.....

๕.๙ ประชาชน :

.....

.....

๕.๑๐ ประชาชน :

.....

.....

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๔	
ชื่อหน่วย	คิตติ ทำดี ชีวมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ดี เก่ง และมีสุข	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายหลักธรรมคำสอนที่เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตได้
๒. ประยุกต์หลักธรรมคำสอนมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ดี เก่ง และมีสุข” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ดี เก่ง และมีสุข
พระพุทธเจ้าตรัสทุกคำเป็นคำจริงหมด ไม่มีเล่น ทุกอย่างเมื่อได้มาแล้วก็ยอมต้องสูญเสียในที่สุดจริงไหม คนส่วนใหญ่เคยสูญเสียมาทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นโรคทรัพย์ ไปจนถึงชีวิต บางคนเสียพ่อแม่เสียลูก มีใครในโลกไม่เคยเสียอะไรบ้าง ตระกูลไหนไม่มีใครสูญเสียบ้างว่ามาสิ ทุกคนก็มีทั้งได้ทั้งเสียอยู่อย่างนี้ เราต้องน้อมพิจารณาให้เกิดปัญญาจากการเสียทรัพย์ เสียที่อยู่อาศัย เข้าใกล้ตัวเองมากเข้าที่สุดก็สูญเสีย คนรักญาติสนิทมิตรสหาย เสียมาเรื่อย ๆ เรื่องทรัพย์เป็นเรื่องปลายแถว เรือกสวนไร่นาเป็นของนอกกาย ทั้งนั้นก็ต้องสูญเสีย นับประสาอะไรกับชีวิตเรา สุดท้ายก็ต้องสูญเสียและลาจาก มีใครได้อะไรไปบ้าง ทุกคนต้องทั้งหมด ดังนั้น การได้มาก็ต้องสูญเสียไปเป็นเรื่องปกติเป็นกฎไตรลักษณ์ ได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ สุข ทุกข์ นินทา สรรเสริญเป็นของคู่กัน พระพุทธเจ้าพูดจริงสถานเดียว มีลาภแล้วต้องรักษา ทุกข์ไหม ทุกข์เพราะหวงแหน แล้วมันจะต้องเสื่อมลาภใหม่ เสื่อม ดีใจก็เสื่อม ไม่ดีใจก็เสื่อมทุกอย่างเลย ฉะนั้นเมื่อได้อะไรมาก็ต้องใช้ให้เกิดประโยชน์ คนมีเงินเป็นแสนล้านก็ต้องสละทั้งหมดในที่สุด บั้นปลายใครหอบไปได้บ้าง เพราะมันเป็นของสมมุติ แม้แต่ร่างกายเราแท้ ๆ ก็สมมุติ ใช้ชั่วคราว นั่นคือภพหนึ่งชาติหนึ่งของแต่ละดวงจิตที่ต้องมาพบเจอ ใช้แล้วก็ต้องทิ้ง ถ้าคิดได้เกิดมาแล้วทำคุณงามความดี บำเพ็ญเพียรมาก ๆ นี่ถือว่าได้กำไร แต่ถ้าไม่ทำเลย ทำตรงกันข้าม เท่ากับภพนั้นไม่ได้อะไร อาจถอยหลังด้วยซ้ำไป สูญเสียไปเปล่า ๆ อีกชาติหนึ่ง พระพุทธเจ้าสร้างแบบแผนของการดำเนินชีวิตไว้หมดแล้ว สำหรับฆราวาส ดังที่ท่านตรัสไว้สำหรับผู้ครองเรือนให้หมั่นขยันทำมาหากินอย่างสุจริตสม่ำเสมอชีวิตะ เมื่อมีโรคทรัพย์มาก็แบ่งเป็นสี่ส่วน ๑. ใช้หนี้เก่า ๒. ใช้หนี้ใหม่ ๓. ฝังไว้ ๔. ทิ้งเหว

ใช้หนี้เก่า คือ ให้พ่อแม่ ท่านให้กำเนิดและเลี้ยงเรามา เราเป็นหนี้บุญคุณท่าน ใช้หนี้ใหม่ คือ ให้ลูก
ลูกเป็นเจ้าหนี้ที่เราสร้างมาที่หลังเป็นเจ้าหนี้ใหม่ ฝังไว้ คือ ให้ท่าน ให้เป็นสาธารณประโยชน์และ ทิ้งเหว คือ
กินเข้าไป เหวท้องเรานี้ทิ้งลงไปเท่าไรมันก็ไม่เต็ม

หลักสี่ข้อนี้ถ้าทำได้ก็เบาใจว่า ได้สร้างอริยทรัพย์ไว้บ้างแล้ว เมื่อประสบความสำเร็จในชีวิตก็ไม่
เหลิงลอย คือ ไม่ประมาท เพราะเมื่อไปถึงสูงสุดก็มีวันต่ำสุดเช่นกัน แล้วก็ให้เตรียมใจกับความสูญเสียที่จะ
มาเยือนด้วยตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่ก็คือชีวิตเรานี้ ถ้าเดินตามที่พระพุทธองค์ท่านชี้ทางก็จะ
สบายเมื่อตอนที่จากไปสัมปรายภพ ก็มีเท่านั้นเอง

ที่มา : อิทธิโชโต หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

คำสั่ง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ผู้เรียนยกตัวอย่างให้สอดคล้องกับโลกธรรม ๘ และเขียนลงในตารางด้านขวามือให้สมบูรณ์

โลกธรรม ๘	ยกตัวอย่างให้ชัดเจน
คู่ที่ ๑ มีลาภ ⇨ เสื่อมลาภ	
คู่ที่ ๒ มียศ ⇨ เสื่อมยศ	
คู่ที่ ๓ มีสุข ⇨ มีทุกข์	
คู่ที่ ๔ มีสรรเสริญ ⇨ มีนินทา	

๒. พระพุทธเจ้าสร้างแบบแผนของการดำเนินชีวิตสำหรับฆราวาสว่า “ให้หมั่นทำมาหากินโดยสุจริต”
(สัมมาอาชีวะ) ให้ผู้เรียนบอกถึงการทำมาหากินโดยสุจริต ประกอบด้วยอะไรบ้าง

๒.๑

.....

๒.๒

.....

๒.๓

.....

๒.๔

.....

๒.๕

.....

๒.๖

.....

๒.๗

.....

๒.๘

.....

๒.๙

.....

๒.๑๐

.....

.....

๓. พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า “เมื่อประสบความสำเร็จของชีวิตก็ไม่หลงลอย คือ ไม่ประมาท เปรียบใจกับการสูญเสีย” เมื่อมีโภคทรัพย์แล้วจึงควรแบ่งเป็น ๔ ส่วน ให้ผู้เรียนเติมข้อความลงในตารางให้ครบ ๔ ส่วน

ใช้หนี้เก่า คือ _____ _____	โภคทรัพย์ที่ ได้มาจัดสรร ออกเป็น ๔ ส่วน	ทิ้งเหว คือ _____ _____
ฝังไว้ คือ _____ _____		ใช้หนี้ใหม่ คือ _____ _____

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๕	
ชื่อหน่วย	คิตติ์ ทำดี ชีวีมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ไม่สายเกินไป	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชันต่อตนเองและส่วนร่วมได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ไม่สายเกินไป” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

ไม่สายเกินไป
“อาจารย์ครับ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์พร้อมเคลื่อนที่สู่ชุมชนครับ” อาจารย์นิพนธ์มองดูลูกศิษย์กำลังลำเลียงข้าวของขึ้นรถยนต์ด้วยสายตาที่มีความสุข “หมู่บ้านที่เราจะไปนี้ชาวบ้านได้นำรถไถเดินตาม จักรยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ มารวมตัวกันที่ศาลาเอนกประสงค์ของโรงเรียนเพื่อรอพวกเราไปช่วยซ่อมบำรุงให้พวกเขา” “อย่าลืมเอากล่องอะไหล่ต่างๆ ขึ้นรถยนต์ด้วยนะ” อาจารย์นิพนธ์กำชับลูกศิษย์ “เรียบร้อยแล้วครับอาจารย์...เคลื่อนที่เลยครับลุงโอม” ภาพรถหกล้อบรรทุกทุกสิ่งทุกอย่างของขับออกไปช้า ๆ เพื่อมุ่งสู่หมู่บ้านที่ห่างจากวิทยาลัยประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เมื่อไปถึงจุดนัดหมาย ทุกคนทำหน้าที่ซ่อมบำรุงตามที่อาจารย์มอบหมายงานให้ เสียงพูดคุยของชาวบ้านที่นั่งรอรับของที่ซ่อม เสียงจากเสียงเคาะรวมทั้งการทดลองเครื่องยนต์ต่าง ๆ ทำให้บริเวณลานเอนกประสงค์เหมือนเป็นโรงงานของหมู่บ้านที่มีคนมารวมกันจำนวนมากมาย วิชัยและมานพถูกมอบหมายให้รับผิดชอบการซ่อมจักรยาน ซึ่งมีประมาณ ๕ - ๖ คัน ซึ่งอาการที่ทุกคนนำมาให้ซ่อมมัน ชิ้นส่วนต่าง ๆ แทบจะแยกออกจากกันเพราะความเก่า “ลูกลุงเขาใช้จักรยานปั่นไปเรียนทุกวัน เสาร์อาทิตย์ก็ปั่นไปนา มันรับใช้ครอบครัวของลุงมาหลายปี” ภาพที่ลุงลูบไล้จักรยานไปมาทำให้มานพมองดูด้วยความสงสาร “วิชัยเราจะเข้าห้องน้ำก่อนนะ ขอเวลานอกหน่อย” มานพขอตัวแล้วรีบเดินเข้าห้องน้ำที่มีอยู่ ๒ ห้อง ก่อนที่เขาจะเปิดประตูห้องน้ำเข้าไป ได้หันกลับไปมองวิชัยที่กำลังซ่อมจักรยานด้วยความเป็นห่วง แต่ภาพที่เห็นทำให้มานพต้องรีบหลบเข้าห้องน้ำและแอบมองดูพฤติกรรมของเพื่อนด้วยความเศร้าสลดใจ “แกล้งเก็บเงินกับลุงได้ยังไงวิชัย โครงการนี้ฟรีทุกอย่างนะ” มานพตำหนิเพื่อนหลังจากลุงจูงจักรยานออกไป

“ค่าแรงนิดหน่อยหะ อาจารย์ไม่เห็นหรอก เดี่ยวเราเอามาแบ่งกัน” วิชัยพูดอย่างอารมณ์เสีย

“ข้าไม่เอากับแกหรอก จำนวนเงินไม่สำคัญแต่ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของแกมันไม่มีเลย จรรยาบรรณในวิชาชีพที่แกเรียนมาถ้าไม่ได้นำมาใช้ มันก็หมดคุณค่าของมนุษย์และสิ่งสำคัญคือทำให้วงการวิชาชีพนี้มัวหมอง” วิชัยก้มหน้านิ่ง มานพจึงพูดต่อ

“แกดูชาวไร่ชาวนาแต่ละคนที่มาใช้บริการของเราสิ เขาแสนจะยากจนแกทำอย่างนี้ได้ยังงัยวิชัย” วิชัยลุกขึ้นยืนชะเง้อมองลุงที่ตนเองเรียกรับเงิน

“ลุงแกไม่อยู่แล้วจะให้ข้าทำยังงัย”

“เก็บเงินทุจริตของแกเอาไว้เถอะ จะใช้เงินจำนวนนี้เมื่อไหร่คิดถึงหน้าลุงคนนี้บ้างนะ” มานพพูดแล้วเดินจากไป

รถหกล้อกำลังวิ่งผ่านทุ่งนาเพื่อกลับวิทยาลัย นักศึกษาหลายคนนั่งและนอนราบไปกับพื้นรถ มีเพียงวิชัยและมานพที่นั่งเหม่อมองสองข้างทางอย่างไม่รู้จุดหมาย นาน ๆ ครั้งจะมองสบตากันแต่ฝ่ายมานพจะหลบสายตาทุกครั้ง

“ลุงโอมๆ จอดรถเดี๋ยวนี้...” เสียงทุบข้างรถหกล้อดังลั่น ลุงโอมเบรกรถอย่างแรง ทุกคนในรถตื่นตกใจกัน นึกว่ามีเหตุการณ์อะไร

วิชัยกระโดดลงจากท้ายรถแล้วยืนโบกรถจักรยานที่มีลุงแก่ ๆ ปั่นตามริมทางที่มีฝุ่นคลุ้งไปหมด

“ลุงครับผมเอาเงินค่าซ่อมจักรยานมาคืนลุงครับ” วิชัยกำเงิน ๖๐ บาท ยื่นใส่มือของลุง

“ขอบใจมากลูก ขอให้ได้บุญกุศลมาก ๆ นะ ลุงจะได้เอาเงินไปซื้อยาที่ตลาดไปให้ป้าที่บ้านกิน เพราะแกป่วยมาหลายวันแล้ว”

เสียงเพื่อน ๆ ในรถปรบมือให้วิชัยเพราะเข้าใจว่าเขาเอาเงินส่วนตัวให้ลุงคนนั้น มานพยิ้มให้เพื่อน ๆ ทุกคน และพูดว่า

“เพื่อน ๆ ปรบมือให้วิชัยด้วย นายแน่นมาก” ทุกคนในรถพูดขึ้นพร้อมกันว่า “อาชีวะสร้างชาติ...เย้”

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

๑. ถ้าผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานเหมือนวิชัย จะทำพฤติกรรมเหมือนเขาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๒. ผู้เรียนคิดว่ามานพใช้หลักธรรมข้อใดในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

๓. “ไม่สายเกินไป” ในเรื่องนี้ผู้เรียนคิดว่าเป็นใคร และการสำนึกผิดและยอมรับผิดเป็นสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ เพราะเหตุใด

๔. ให้ผู้เรียนบอก “หน้าที่ของนักเรียน นักศึกษา” ที่ควรปฏิบัติว่ามีอะไรบ้าง

๔.๑

๔.๒

๔.๓

๕. ผู้เรียนคิดว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต” มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องสอนแบบบูรณาการลงไปในทุกรายวิชา และทุกกิจกรรม เพราะเหตุใด

	หน่วยที่ ๓ ใบกิจกรรมที่ ๓.๖	
ชื่อหน่วย	คิดดี ทำดี ชีวิตมีสุข	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. บอกแนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
“เพลิง” เสียงจางจ้าวในมือของหญิงวัยชราได้หล่นลงพื้นปูนซีเมนต์ จางแตกออกเป็นเสียง ๆ พร้อมข้าวได้กระเด็นไปคนละทิศละทาง “พ่อเปิดโทรทัศน์ให้ดังกว่านี้หน่อย” ภาพของหญิงชราอายุ ๘๐ ปี เดินเข้าไปใกล้โทรทัศน์และเงยหูฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ “นายกิรจุงกาญจน์...อธิบดี...ได้ถูกตำรวจรวบตัวพร้อมเงินของกลางจำนวน ๒ ล้านบาท...” “ลูกแม่” หญิงชราล้มทั้งยืนเมื่อรู้ว่าลูกชายคนเดียวถูกตำรวจจับพร้อมตั้งข้อหาฉ้อโกง หลังจากฟังคำพิพากษาของศาลที่ลงโทษลูกชายให้จำคุกตลอดชีวิต พ่อและแม่ได้เป็นลมล้มหมดสติ ด้วยวัยที่ชราทำให้ทั้งสองเส้นโลหิตแตกและเป็นอัมพาตทั้งคู่ โชคดีที่มีน้องชายและหลาน ๆ คอยดูแลปรนนิบัติทั้งที่บ้านและพาไปโรงพยาบาล หลังเสร็จภารกิจการดูแลแล้ว น้องชายได้ปลื้มตัวออกมาพักนอกห้อง เขากวาดสายตาดูรอบ ๆ บ้านที่มีแต่หญ้าขึ้นเต็มไปหมด ใบไม้แห้งได้ร่วงกระจัดกระจายไปทั่วบริเวณ ภาพในอดีตได้ผุดขึ้นในความทรงจำ “คุณ...เรากำลังมีตำแหน่งใหญ่โตถ้าไม่กอบโกยตอนนี้ก็โง่เต็มทนนะ” ภาพของพี่สะใภ้บงการสามี “เอานั่นเหรือ ผมจะเรียกเก็บเงินเพื่อแลกกับตำแหน่งมันก็จะน่าเกลียด มอบภาระนี้ให้คุณแล้วกัน หลังบ้านน่าจะพุดง่ายกว่าผม” พี่สะใภ้ยิ้มอย่างมีความสุขที่ได้รับมอบบงานที่ตนถนัด หลายวันต่อมามีคนมากมายหลายตาเข้าออกบ้าน ทุกคนที่มามีกระเป๋ า ถุงกระดาดที่บรรจุเงินเป็นพอน ๆ ภาพพี่สะใภ้จับเงินอย่างมีความสุข มีรายชื่อเป็นหางว่าวที่มอบให้สามีเพื่อแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ เป็นภาพที่คุ้นชิน มีลูกชายหัวแก้วหัวแหวนได้รับรู้ในเหตุการณ์ทุกอย่างตั้งแต่เด็กจนโต การวิ่งเต้นเข้าศึกษาต่อทั้งเข้าทั้งออก แม้กระทั่งการสอบเข้ารับตำแหน่งและการเลื่อนตำแหน่งของลูกชายก็แลกมาด้วยเงิน

ทั้งนั้น พ่อลูกชายมีตำแหน่งสูงขึ้นก็เรียกรับเงินเพื่อแลกกับตำแหน่งต่าง ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชาเหมือนพ่อและแม่ที่เคยทำมา

เสียงถอนหายใจของน้องชายที่สงสารและเวทนาครอบครัวของพี่ชายที่ต้องมาพบกับความทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจในบั้นปลายของชีวิต

“พ่อครับ ถอนหายใจทำไมไม่มีเรื่องไม่สบายใจหรือครับ” เสียงลูกชายถามพ่อที่นั่งหันหลังให้ลูก พ่อเรียกลูกชายวัย ๒๕ ปี มาคุย ใช้มือโอบกอดลูกและพูดว่า “ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” คำที่พ่อสอนนะลูก ลูกจะอยู่จุดไหนของสังคมต้องรักศักดิ์ศรี หลีกเลี่ยงการทุจริตทุกอย่าง กฎแห่งกรรมมีจริงนะลูก ครอบครัวของลุงกับป้าเป็นตัวอย่าง

“ตกรรททั้งที่ยังไม่ตายนะครับพ่อ” สองพ่อลูกมองหน้ากันและหันไปทางพระบรมฉายาลักษณ์ สองมือประนมยกขึ้นเหนือศีรษะแล้วพูดว่า “ครอบครัวเราน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรมาประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา” พ่อลูกพูดทวนซ้ำพระราชดำรัสด้วยเสียงดังฟังชัดว่า “...ความซื่อสัตย์สุจริตนี้คือไม่โกง ไม่คอร์รัปชัน...ไม่ยอมพ่ายแพ้แก่ความโลภ...”

คำสั่ง ผู้เรียนทำกิจกรรมตามหัวข้อที่กำหนดให้

๑. ผู้เรียนคิดคำคล้องจองหรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์และกฎแห่งกรรมตามความคิดเห็นของผู้เรียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

คำคล้องจองหรือสุภาษิต
ที่เกี่ยวข้องกับความ
ซื่อสัตย์และกฎแห่งกรรม

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

	หน่วยที่ ๔	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

หลักคุณธรรมเป็นกลไกในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในทุกระดับ เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมให้ยึดมั่นในความดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่ยึดความถูกต้องและยุติธรรม พร้อมทั้งมีความกตัญญูต่องานที่ต่อผู้มีพระคุณ ตลอดทั้งแผ่นดินเกิดของตน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนทางศาสนาได้
- ๒.๒ ระบุแนวทางการปฏิบัติตนบนความซื่อสัตย์สุจริตได้
- ๒.๓ ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ ภาพลักษณ์ของสังคมไทย
- ๓.๒ วิถีธรรม วิถีไทย
- ๓.๓ ร่วมด้วยช่วยกัน
- ๓.๔ แก่โง่ - กันโง่
- ๓.๕ กลไกรใหม่...ปราบโกง
- ๓.๖ “สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” พร้อมภาพประกอบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ครูตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์

- ๔.๑.๑ ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง
- ๔.๑.๒ การทรงงานที่ผู้เรียนประทับใจ
- ๔.๑.๓ แนวคิดที่นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ๔.๑.๔ ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มจำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ

๔.๓ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๑ ละ ๑ สาระ และทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์และทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๔.๔ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น หลังจากนั้นครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของทุกกิจกรรม

๔.๕ นำผลงานของผู้เรียนติดป้ายนิเทศ และลงเว็บไซต์ของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕ และ ๔.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “ต้นไม้ของพ่อ”

๕.๓ สื่อสิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมิน

๖.๑ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันได้จัดทำเรื่องราวต่าง ๆ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แล้วให้แบ่งกลุ่มวิเคราะห์ผลกระทบที่บุคคลเหล่านั้นได้รับในด้านต่าง ๆ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตลอดทั้งประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและสังคมได้รับทราบ

 สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๑	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ภาพลักษณ์ของสังคมไทย	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินชีวิตบนหลักธรรมคำสอนได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ภาพลักษณ์สังคมไทย” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ภาพลักษณ์สังคมไทย
ความจริงใจซื่อตรงเป็นข้อปฏิบัติที่ควรนำมาใช้เป็นหลักของชีวิตที่มีความผูกพันอยู่กับสังคม อีกประการหนึ่ง เป็นข้อที่ส่งเสริมให้ชีวิตของเรามีเกียรติคุณเป็นที่น่าคบหาของสังคมทั่วไป ความจริงใจซื่อตรงต่อกันนั้นเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความในใจของคนเราให้เป็นที่ปรากฏแก่ผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นมองเห็น และรู้ถึงอหยาศัยเราว่าเป็นบุคคลเช่นไร มีความน่าเชื่อถือ น่าเคารพหรือไม่ ย่อมดูได้จากจุดนี้ ดังนั้น จุดนี้จึงเป็นจุดที่สำคัญก่อให้เกิดความไว้วางใจขึ้นได้ เราจึงควรคำนึงถึงจุดนี้ให้มาก หากขาดคุณสมบัติข้อนี้จะทำให้ชีวิตขาดการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ดังคำพังเพยที่ว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” ความจริงใจซื่อตรงนี้ก็คือความจริงใจต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ที่เรามี ต่อการงานที่เราทำต่อประเทศชาติ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วย เมื่อเรามีความจริงใจซื่อตรงก็จะเกิดผลสำเร็จขึ้นให้แก่เราได้ หรือเราเรียนหนังสือจริง ๆ เราก็เป็นจริง ๆ และจบจริง ๆ ได้ เป็นต้น ดังนั้น ความจริงใจซื่อตรงก็เป็นหลักที่ควรนำมาใช้ในชีวิตของเราเสริมคุณค่าเสน่ห์นิยมให้ตัวเราอีกประการหนึ่ง ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ กล่าวว่า การทุจริตในประเทศไทยมีปัญหาในเรื่องการทำความเข้าใจว่าการกระทำการทุจริตหรือไม่เป็นการทุจริต หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ได้ผล สำหรับการกำหนดความหมายของคำว่า “คอร์รัปชัน” นั้น องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ปัญหาคอร์รัปชัน (CPI) ของโลก และได้ริเริ่มให้มิอูญสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้แบ่งการคอร์รัปชันเป็นหลายระดับ แต่การคอร์รัปชันที่มีปัญหาในการแก้ไขมากที่สุด คือ การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เนื่องจากการคอร์รัปชันที่ต้องจัดการโดยวิธีซับซ้อน เกี่ยวพันกับสัญญาที่มีมูลค่าสูง และมีกลไกที่นักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่เสมอก่อให้เกิดความเสียหายที่มีผลกระทบอันยาวนานต่อการ

พัฒนาประเทศ เพราะมีการวางแผนกันตั้งแต่ก่อนโครงการ เช่น โครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Procurement) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันมากที่สุด จนทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ทุจริตเชิงนโยบาย (Corruption in Policy)” กล่าวคือ นักธุรกิจและนักการเมืองร่วมกันวางแผนคอร์รัปชันตั้งแต่แรก หรือบางครั้งมีการบังคับหรือขู่เชิญให้เข้าไปร่วมในกระบวนการทำให้มีการผันเงินงบประมาณของรัฐไปเข้ากระเป๋าของตนเองหรือพรรคพวก ซึ่งเป็นการกระทำที่แนบเนียนมาก เพราะมีการพ่วงเงินที่จะทุจริตคอร์รัปชันเข้าไปในงบประมาณของรัฐแล้ว

ปัจจุบันกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทย ยังมีการทุจริตและมีการเรียกรับสินบน (เงินใต้โต๊ะ) จนทำให้ได้งานที่มีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการทำโครงการขนาดใหญ่ ทำให้รัฐสูญเสียเงินงบประมาณ เห็นได้ว่าการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand Corruption) จึงเป็นเป้าหมายหลักของหลาย ๆ ประเทศที่จะแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันดังกล่าว และขอคำแนะนำจากองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้การก่อสร้างคุ้มค่ากับเงินงบประมาณของรัฐและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนภายในประเทศของตน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ขึ้นอยู่กับบริษัทเอกชนที่เข้ามารับเหมาหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการคอร์รัปชันขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ต้องดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังเช่นเดียวกันไม่ควรละเลยการปราบปรามคอร์รัปชันขนาดเล็ก นอกจากการปราบปรามการคอร์รัปชันแล้วรัฐควรพยายามดำเนินการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้นด้วย

คำสั่ง ผู้เรียนศึกษามุมมองของสังคมไทย แล้วแสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง โดยเขียนข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับตารางที่กำหนดให้

สองคนยลตามช่อง	
มุมมองของสังคมไทย	แสดงความคิดเห็น ๒ มุมมอง
มุมมองของการทุจริตคอร์รัปชัน คนไม่โกงกินไม่มีเหรอก นักการเมืองที่เขาอาจจะคอร์รัปชันบ้าง แต่ก็มีผลงาน เราควรจะยอมรับการโกงแบบสุจริตใจของพวกเขาวัว... คนในสังคมกลุ่มหนึ่งกล่าว	มุมมองที่ ๑
แต่อีกกลุ่มหนึ่ง ยังคงหนักแน่นว่า... คนดีจริงต้องไม่โกงมันต้องมีบ้างสินะ คนดีที่มีฝีมือแล้วมาอุทิศตนเพื่อชาติ แบบว่ารวยแล้วก็ ไม่โกง หรือจนอยู่ก็ยังไม่โกง จะทำอะไรก็จะไม่ทุจริตเด็ดขาด	มุมมองที่ ๒

มุมมองเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีมีที่ไหน - ทำชั่วได้ดีมีถมไป... ดุสทินักการเมือง คนโน้น นี้นั้น รับประทานอิฐหินดินทราย โรงบำบัดน้ำเสีย สนามบิน ฯลฯ กินกันจนอ้วนเป็นมหาเศรษฐี ใคร ๆ ก็รู้ไม่เห็นพวกเขาจะเสวย ผลแห่งกรรมชั่วนั้นที่ตรงไหน (คือยังมองไม่เห็นในชาตินี้) หมดสมัย การทำดีแล้ว สังคมยุคนี้เขานับถือเงินตรามากกว่าความดี กฎแห่ง กรรมไม่มีจริงหรอก... คนส่วนหนึ่งในชาติคิดแบบนี้	มุมมองที่ ๑
ในขณะที่คนส่วนน้อยยังหนักแน่นอยู่ว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทำดีได้ดี - ทำชั่วได้ชั่วเป็นสิ่งที่มียุ่จริง เพียงแต่ชีวิตคนเรามีได้ตั้งอยู่นานพอจะเห็นผลกรรมของหมู่สัตว์จนครบทุกคนได้ พระพุทธองค์ทรงสอนไม่ให้ประมาท แม้อกุศลกรรมเพียงน้อยนิด ทั้งยังเน้นย้ำให้เราหมั่นสร้างกุศลกรรม ไม่ประมาทแม้จะเป็นการทำ ความดีเพียงเล็กน้อยก็ตาม	มุมมองที่ ๒
มุมมองการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ในปัจจุบันกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในประเทศไทยยังมีการทุจริตและมีการเรียกเก็บเงินสินบน จนทำให้ได้งานที่มีคุณภาพต่ำ ยากที่จะปราบปรามได้ ทำให้ก็เหนื่อย เสียเวลาเปล่า	มุมมองที่ ๑
ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในประเทศไทยจะต้องมีการดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะคอร์รัปชันขนาดเล็ก หรือใหญ่ต้องให้หมดไปจากเมืองไทย ไม่นับหนึ่งก็ไม่มีสอง ช่วยกัน ตอกเสาเข็มให้บ้านเมือง ในระยะยาวจะดีขึ้น	มุมมองที่ ๒
มุมมองของชาวพุทธที่มีต่อพระสงฆ์ หมดสิ้นแล้วพระอรหันต์ในโลก แม้ว่าไทยเราจะเป็นสายเถรวาทที่เข้มแข็งเพียงใดก็ตาม แต่บรรดาพระสงฆ์ไทย (บางรูป) ก็แพ้ราบคาบต่อเทคโนโลยี กิเลสตัณหาทางสาร์ทโฟนจนหมด บางรูปพอดังหน่อยก็ควยยาวเป็นศิลปินใหญ่ ลาภยศสรรเสริญก็ไหลมาเทมา อุบาสิกาล้อมหน้าล้อมหลัง ดักเฝ้าทั้งภักุหน้า ทั้งภักุใน สร้างสมวัตถุ เป็นการส่วนตัว ไม่ต่างจากฆราวาสไปหมดแล้ว... ชาวพุทธส่วนใหญ่กล่าว และหมดศรัทธาไม่อยากเข้าวัดเข้าวา	มุมมองที่ ๑
ยังมีชาวพุทธยังศรัทธาแม้จะเป็นส่วนที่น้อยกว่า...ตราบที่ภิกษุยังเป็นอยู่โดยชอบ โลกก็ยังไม่สิ้นพระอรหันต์หรอก พระธรรมวินัยยังอยู่ พระพุทธเจ้ายังอยู่ ผู้ใดปฏิบัติตนจนเห็นธรรมก็จะเห็น พระพุทธเจ้าเองนั่นแล แม้จะมีพระสงฆ์บางรูปเสื่อมไป ก็เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลของท่านนั้น ๆ พระศาสนา พระธรรมยังคงเป็น	มุมมองที่ ๒

สัจนิรันดร์ นำสู่การดับทุกข์ได้จริง น้อมปฏิบัติตามแล้ว จิตของผู้นี้ ก็จะเป็นอริยสงฆ์ได้จริง ๆ	
มุมมองเรื่องการเจ็บป่วยและความตาย “เท่าไรผมก็มีปัญญาจ่าย ขอให้หมอรักษาพ่อผมจนหายจาก มะเร็งร้ายนี้ให้ได้” ...เขาเพิ่งจะ ๙๐ เอง แก่แข็งแรงออกกำลังกาย ไม่ใช่เวลาที่จะต้องจากไปเลย ...สรุปลูกชายยอดกตัญญูคนนี้จะไม่ ยอมรับสภาพอาการของบิดาผู้เป็นมะเร็งระยะสุดท้าย เอาเสียเลย	มุมมองที่ ๑
ในขณะที่ครูบาอาจารย์ท่านสอนไม่ให้เราหอบสังขารหนี ความตาย พระพุทธเจ้าไม่เคยวิ่งโร่เข้าโรงพยาบาลชั้น ๑ หรือร้อง เรียกหาหมอเหวตาแต่อย่างใด นอกจากพระองค์จะยอมรับใน ความเสื่อมไปเป็นธรรมดาของธาตุขันธ์แล้ว พระองค์ยังทรงใช้ร่างกาย ของตนเป็นเครื่องเตือนสติ แสดงธรรมกับสาวกทั้งหลายมิให้ประมาท ด้วยซ้ำไป ดังมีพุทธพจน์ตรัสไว้ว่า...” ความแก่มียูในหนุ่มสาว ความเจ็บไข้มีอยู่ในความไม่มีโรค ความตายมีอยู่ในชีวิต” และ ” ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันว่าสังขารทั้งหลาย ย่อมมีความเสื่อมสลาย ไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตน และประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด”	มุมมองที่ ๒

หน่วยที่ ๔

ใบกิจกรรมที่ ๔.๒

ชื่อหน่วย

สำนึกดีที่ควรทำ

จำนวน ๒ ชั่วโมง

ชื่อเรื่อง

วิถีธรรม วิถีไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามรอยวิถีธรรม วิถีไทยได้
๒. ประยุกต์ตามรอยวิถีธรรม วิถีไทยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านบทกลอน “วิถีธรรม วิถีไทย” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

วิถีธรรม วิถีไทย	
รู้รอยยิ้มพมิพใจไว้ในบ้าน พ่อแม่ดีคือชีวิตและจิตใจ	คือวิมานถิ่นฐานสานสมัย เทิดไว้กตัญญูต้องดูแล
ศาสนาหลักธรรมนำชีวิต ล้วนเป็นอนิจจังต่างผันแปร	เพ่งพินิจเปลี่ยนไปในกระแส ไม่เที่ยงแท้เกิดดับสลับไป
แดนสยามเมืองทองที่ผ่านมา เสียเลือดเนื้อปกป้องแผ่นดินไทย	บรรพบุรุษเก่งกล้าทุกสมัย ลูกหลานสืบสานไว้ด้วยชีวี
วัฒนธรรมล้ำค่าตามทำนอง ประเพณีล้ำค่าล้วนมากมาย	ประเพณีตามครรลองด้วยศักดิ์ศรี ค่านิยมเด่นดีต้องดำรง
ความซื่อสัตย์สุจริตคิดให้ชอบ รักษาศาสน์กษัตริย์เคียงคู่คง	อยู่ในกรอบดีงามตามเสริมส่ง ความเป็นไทยยืนยงตลอดไป

คำสั่ง ให้ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. “พ่อแม่คือชีวิตและจิตใจ เทิดไว้กตัญญูต้องดูแล” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างในการดำเนินชีวิตที่เคยนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

๓. ให้ผู้เรียนยกตัวอย่างบรรพบุรุษในดวงใจมาเพียง ๑ ท่าน พร้อมบอกประวัติและผลงานของท่าน พอสังเขป

.....

.....

.....

.....

๔. “ค่านิยมเด่นดีต้องดำรง” ให้ผู้เรียนบอกค่านิยมของไทยที่ดีงาม และควรสืบสานไว้คู่กับความเป็นไทยมา ๕ ข้อ

๔.๑

๔.๒

๔.๓

๔.๔

๔.๕

๕. “ความซื่อสัตย์สุจริต” ที่คนไทยทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อช่วยกันพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ให้ผู้เรียนบอกมา ๕ ข้อ

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๕.๔

๕.๕

 สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๓	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ร่วมด้วยช่วยกัน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางในการเสริมสร้างสังคมไทยในด้านคุณธรรมเชิงความรู้ได้
๒. ประยุกต์การมีส่วนร่วมเสริมสร้างความซื่อตรงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ร่วมด้วยช่วยกัน” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ร่วมด้วยช่วยกัน
สังคมไทยมีปัญหาและมีความบกพร่องในความซื่อตรงที่ดำรงอยู่ในทุกแวดวง ในทุกกลุ่มทุกภาคส่วน โดยที่ความไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรงของผู้นำหรือบุคลากรทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้น จะถูกสะท้อนออกสู่สังคมหรือสาธารณะมากกว่าบุคคลทั่วไป ในขณะที่บุคคลดังกล่าวแม้ได้กระทำความผิด กระทำการอันไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้รับการลงโทษ ทั้งทางกฎหมาย และการลงโทษทางสังคมแต่อย่างใด สถาบันหลักของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ขาดความเข้มแข็งในการปลูกฝังหล่อหลอมกล่อมเกลาสมาชิกในสังคม ด้วยสาเหตุหลักจากการขาดแบบอย่างที่ดีจากผู้นำ ระบบการศึกษา และการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบไม่เอื้อและไม่เหมาะสม อีกทั้งขาดพลังในการปลูกฝังกล่อมเกลาคูณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ทำให้ไม่สามารถพัฒนา “ความรู้คู่คุณธรรม” ได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ดี ในส่วนของสังคมไทยนั้นแม้ว่าจะพบความบกพร่องในความซื่อตรงดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ยังมีจุดแข็งที่ทำให้มีโอกาสที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จได้ ในการเสริมสร้างความซื่อตรงนั้นต้องเริ่มปฏิบัติที่ตัวเราเอง โดยประพฤติตนให้เป็นคนซื่อตรงต่อตนเอง ซื่อตรงต่อหน้าที่ และพยายามขยายผลสู่บุคคลที่อยู่รอบข้าง เช่น สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งนับเป็นกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคม (Socialization) ที่ทรงประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างสังคมที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรมความซื่อตรง โดยเบื้องต้นต้องมีระบบการศึกษาและสร้างกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติของคนในสังคมให้มีความเชื่อและปทัสถาน หรือบรรทัดฐาน (Norm) ด้านความซื่อตรงเช่นเดียวกัน ทำให้สังคมมีแบบแผนความประพฤติหรือเกณฑ์กลางด้านความซื่อตรงที่เป็นมาตรฐานกลาง และมีการสร้าง “ระบบและ

กระบวนการยกย่องเชิดชูดูแลคนดีที่ซื่อตรงอย่างเป็นรูปธรรม” ในขณะเดียวกันต้องมีการพัฒนาปรับปรุงระบบและกระบวนการลงโทษผู้ที่กระทำผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย กฎเกณฑ์กติกาและมารยาทของสังคมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การลงโทษทางกฎหมายและการลงโทษทางสังคมต้องมีผลทำให้สมาชิกของสังคมเกรงกลัว ไม่กล้าละเมิดหรือฝ่าฝืน ในขณะที่สื่อมวลชนต้องปรับบทบาทเป็นสื่อสร้างสรรค์ โดยการทำหน้าที่สื่อสารกับสังคมตามหลักจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด นำเสนอข้อมูลความรู้และยกย่องเชิดชูคนดีที่ซื่อสัตย์ซื่อตรง รวมทั้งกล้าตีแผ่ความไม่ดีและคนที่ไม่ซื่อสัตย์ซื่อตรง รณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อตรงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะสื่อเป็นกลไกหลักที่มีความสำคัญต่อการชี้แนะสังคม หากสื่อไม่แสดงบทบาทดังกล่าวแล้ว การอบรมกล่อมเกลานักเรียนครูและในสถาบันการศึกษาคงจะบรรลุผลสำเร็จได้ยาก

ภาคส่วนที่ควรเข้ามาเป็นฝ่ายสนับสนุนให้กระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างความซื่อตรงให้บรรลุสำเร็จได้ ประกอบด้วย ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และการสร้างภาคีเครือข่ายความซื่อตรง ซึ่งนอกจากเป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความซื่อตรงแล้ว ยังช่วยเป็นการรณรงค์ขยายผลออกไปในวงกว้าง และช่วยติดตามสอดส่องดูแลและให้การปรึกษาหารือในด้านความซื่อตรงอีกด้วย

ที่มา : ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ “การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย”
ในวารสารวิชาการคุณธรรมความดี ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖ หน้า ๑๖ - ๑๗

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ผู้เรียนบอกข้อบกพร่องของโครงสร้างสถาบันสังคมไทยในเรื่องความซื่อตรง โดยเขียนลงไปในตารางที่กำหนดให้

โครงสร้าง/สถาบัน	ความบกพร่องในเรื่องความซื่อตรง
สถาบันครอบครัว	๑. ๒. ๓.
สถาบันการศึกษา	๑. ๒. ๓.

ศาสนาและวัฒนธรรม	๑. ๒. ๓.
หน่วยงานของรัฐ	๑. ๒. ๓.
สื่อมวลชน	๑. ๒. ๓.

๒. ผู้เรียนบอกแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย โดยเขียนลงในตารางที่กำหนดให้

โครงสร้าง/สถาบัน	แนวทางเสริมสร้างความซื่อตรง
สถาบันครอบครัว	
สถาบันการศึกษา	
ศาสนาและวัฒนธรรม	
หน่วยงานของรัฐ	
สื่อมวลชน	

หมายเหตุ แนวคำตอบอยู่ในเกร็ดความรู้เพิ่มเติม

	หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๔	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	แก้โกง - กันโกง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติบนความซื่อสัตย์สุจริตได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “โกงเก่าต้องหมดไป โกงใหม่ไม่ให้เกิด” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

เรื่องที่ ๑	โกงเก่าต้องหมดไป โกงใหม่ไม่ให้เกิด
	คอร์รัปชัน คือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งอำนาจหน้าที่และอิทธิพลที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น การเห็นแก่ญาติพี่น้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรมอื่น ๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการลิดรอนความเป็นธรรม การคอร์รัปชันตามประมวลกฎหมายอาญา คือ การแสวงหาผลประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น ๑. การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต ๒. การใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ๓. การบอกว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน เมื่อทำการเอื้อประโยชน์แก่ตน การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน หรือการขจัดให้โกงเก่าต้องหมดไป โกงใหม่ไม่ให้เกิด เป็นสิ่งที่สังคมไทยคาดหวังว่าจะเห็นเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลที่ชัดเจน สำนึกธรรมาภิบาล โกงเก่าต้องหมดไป โกงใหม่ไม่ให้เกิด และไม่เปิดโอกาสให้โกง จึงต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคสังคม วิธีแก้ปัญหา “คอร์รัปชัน - ทุจริต - โกงกิน” ได้อย่างยั่งยืนที่สุดก็คือคนในสังคมต้องมีค่านิยมในการนับถือความดี ไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตหรือการโกงทุกรูปแบบ ทุกสถาบันในสังคมต้องเข้ามาให้ความร่วมมือสร้างความตระหนักในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนต้องได้รับการปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พวกเขา “โตไปไม่โกง” ช่วยกันขจัดสิ่งที่ไม่ดีออกไปและช่วยกันสร้างบรรทัดฐานที่ดีงามให้สังคม คือ “โกงเก่าต้องหมดไป โกงใหม่ไม่ให้เกิด”

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนยกตัวอย่างการแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมาย โดยให้สอดคล้องกับข้อความทางด้านซ้ายมือ

ข้อความ	ยกตัวอย่างการแสวงหาประโยชน์
๑. การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต	๑. ๒. ๓.
๒. การใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ	๑. ๒. ๓.
๓. การบอกว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน เมื่อการทำเอื้อประโยชน์แก่ตน	๑. ๒. ๓.

๒. ให้ผู้เรียนนำข้อความที่กำหนดไว้ไปเติมหน้าข้อความที่มีความหมายสอดคล้องกันตามหลัก “ธรรมาภิบาล”

หลักนิติธรรม	หลักคุณธรรม	หลักความโปร่งใส
หลักความรับผิดชอบ	หลักความคุ้มค่า	หลักการมีส่วนร่วม

- ๒.๑ การบริหารจัดการหรือใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด
- ๒.๒ การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเท่าเทียมและตรวจสอบได้
- ๒.๓ ใช้หลักกฎหมายที่มีอยู่อย่างเคร่งครัดและตรงไปตรงมา รวมถึงต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม โดยถ้ากฎหมายไม่ดีพอก็ต้องแก้กฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น
- ๒.๔ การยึดมั่นความถูกต้อง ความดีงาม มีสำนึกในหน้าที่ของตนเอง รวมถึงต้องทำด้วยความซื่อสัตย์
- ๒.๕ การสร้างกลไกที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง
- ๒.๖ เปิดโอกาสให้ “ภาคประชาชนและภาคสังคม” ได้เข้ามา “มีส่วนร่วม” รับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และสามารถตัดสินใจได้ในการแก้ไขปัญหาการโกงกิน - ทุจริตคอร์รัปชัน

หมายเหตุ เฉลยข้อ ๒ อยู่ในเฉลยใบงานกิจกรรมท้ายเล่ม

เรื่องที่ ๒	พ่อแม่รังแกฉัน
	การทุจริตสอบบรรจุครู เป็นข่าวคราวที่สังคมให้ความสนใจ การทุจริตที่พบเห็นมีหลากหลายรูปแบบ มีหลายครอบครัวที่ตกอยู่ในหลุมพรางที่มีติดบอดของวงจรอุบาทว์ที่คิดว่าการทุจริตเป็นเรื่องธรรมดา ดังเช่น ครอบครัวของพิมพ์ใจ “แม่คะ หนูต้องสอบบรรจุครูให้ได้นะแม่ หนูอายุเพื่อนแน่ ๆ ถ้าไม่ได้ต้องใช้กำลังภายในช่วยหนูนะแม่” กำลังภายในในที่นี้คือ การวางแผนใช้กลโกงทุจริตในการสอบบรรจุครู “ใช้เงินเท่าไรไม่ว่ากันนะ พิมพ์ใจเงินเพื่อลูก ขออย่าทำให้เขาผิดหวัง ต้องบรรจุครูรุ่นนี้ให้ได้นะ” การวางแผนกลโกงทุจริตสอบบรรจุครูเริ่มทำงานกันเป็นขบวนการ โดยมีการจัดหาผู้รับจ้างสมัครสอบเข้ามา เมื่อถึงเวลาสอบจะเข้าห้องสอบ โดยสวมแว่นตาที่มีกล้องถ่ายภาพวิดีโอติดตั้งอยู่เรียกว่ากล้องแว่นตา เข้ามาบันทึกภาพข้อสอบทุกหน้า หลังจากนั้นจะนั่งในห้องสอบ ๔๕ นาที ตามข้อกำหนดและเมื่อครบเวลาที่กำหนดไว้จะออกจากห้องสอบทันที แล้วเอากล้องแว่นตานี้ไปส่งมอบให้สถาบันกวดวิชา เพื่อดึงข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ ส่งไฟล์วิดีโอไปให้ผู้ทำหน้าที่เฉลยข้อสอบ ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ช่วยกันเฉลย เมื่อเสร็จแล้วจึงส่งคำตอบในรูปแบบข้อความเอสเอ็มเอสไปยังนาฬิกาสมาร์ทวอตช์ ที่พิมพ์ใจได้สวมใส่ “แม่ขาประกาศผลแล้ว หนูสอบบรรจุได้ลำดับต้น ๆ เลยค่ะ” ครอบครัวได้จัดเลี้ยงแสดงความยินดีทุกคนในสังคมได้ชื่นชมความเก่งของลูกสาว “แม่จ่ายไปเป็นหลักแสนนะลูก กว่าจะได้บรรจุครูในครั้งนี้ พ่อแม่รักหนูนะ อะไรที่หนูอยากได้ แม่จะหามาให้ทุกอย่าง ยกเว้นเดือนกับดาวบนท้องฟ้า” ๓ คน พ่อแม่ลูกโอบกอดกันอย่างมีความสุข หลายวันผ่านไป หนังสือพิมพ์ลงข่าวจับขบวนการกลโกงทุจริตการสอบบรรจุครูในรุ่นของพิมพ์ใจได้ และมีการยกเลิกการสอบครั้งนี้ และสิ่งที่ครอบครัวของพิมพ์ใจอับอายมากที่สุดคือ บัญชีรายชื่อที่ร่วมการทุจริตครั้งนี้มีชื่อของพิมพ์ใจเป็น ๑ ใน ๑๐ ของผู้ต้องหาที่ร่วมขบวนการทุจริต “แม่ขาช่วยหนูด้วย” เสียงกรีดร้องสลับกับเสียงร่ำไห้ ๓ ชีวิตกอดกันและทรุดตัวลงกับพื้น มีสายตาหลายคู่เพ่งมองและมีเสียงเถล็ดลอดผ่านเข้ามาว่า “ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

๑. ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑.๑ ถ้าผู้เรียนเป็นพิมพ์ใจ จะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะสอบบรรจุครูได้ตามความประสงค์ของตนเอง

.....

.....

.....

๑.๒ ผู้มีส่วนร่วมในการทุจริต ประกอบไปด้วยใครบ้าง ผู้เรียนคิดว่าใครเป็นต้นเหตุในการทุจริตครั้งนี้จงอธิบาย

.....

.....

.....

๑.๓ ถ้าผู้เรียนเป็นพ่อแม่ของพิมพ์ใจ จะมีแนวทางในการสั่งสอนลูกอย่างไร จึงจะไม่เกิดเหตุการณ์
เช่นนี้

๑.๔ ครอบครัวของพิมพ์ใจนอกจากจะถูกลงโทษทางกฎหมายแล้ว ให้ผู้เรียนบอกถึงการถูกลงโทษทาง
สังคมที่ครอบครัวนี้จะได้รับ คืออะไรบ้าง

๑.๕ ถ้าพิมพ์ใจบรรจ้ไปเป็นครู ผู้เรียนคิดว่าพิมพ์ใจจะเป็นครูที่ดีได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

	หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๕	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	กลไกใหม่...ปราบโกง	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์กลไกใหม่ในการนำมาปราบปรามและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้
๒. ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ศาลคดีทุจริต” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามข้อที่กำหนดให้

ศาลคดีทุจริต
ตามปกติแล้วคดีอาญาทั่ว ๆ ไปจะอยู่ในเขตอำนาจคดีของศาลอาญา หรือศาลจังหวัดแล้วแต่กรณี แต่คดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นคดีอาญาที่ต้องนำขึ้นสู่การพิจารณาของ “ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” ซึ่งขอบเขตอำนาจพิจารณาคดี ดังต่อไปนี้ ๑. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐในความผิดตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือทุจริตต่อหน้าที่ ๒. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลธรรมดาที่กระทำความผิดฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ (๑) หรือทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ๓. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลธรรมดาเกี่ยวกับการเรียกรับ หรือให้สินบน หรือการใช้อำนาจประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อบุญใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำได้ ๔. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลธรรมดา ตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ๕. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตาม (๑) - (๔) ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ ๖. คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๗. คดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุรั่วรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาญาคดีทุจริตฯ จะเป็นคดีที่ ป.ป.ช. ป.ป.ท. และพนักงานสอบสวน สรุปสำนวนส่งให้อัยการยื่นฟ้องข้าราชการทุกระดับ และคดีที่มีเอกชนร่วมกระทำผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐ ตามกฎหมายทุจริตและประพฤติมิชอบที่ระบุไว้เป็นความผิดด้วย เช่น เอกชนกับเอกชนร่วมกันทำผิดฮั้วประกวดราคา หรือความผิดเกี่ยวกับเสนอสินบนของเอกชน หรือการใช้อิทธิพลสั่งการครอบงำเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งคดีที่ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุข้าราชการมีพฤติการณ์รั่วรายผิดปกติและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ส่วนคดีทุจริต และคดีจูงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ยังคงอยู่ในอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลอาญาคดีทุจริตฯ จะมีศาลที่อยู่ส่วนกลาง ๑ แห่งและภาคถึง ๙ แห่ง ทำให้ใช้เวลาไม่นานในการพิจารณาคดีหนึ่ง ๆ อีกทั้งใช้ระบบไต่สวนที่พิจารณาคดีติดต่อกันอย่างต่อเนื่องจนเสร็จการพิจารณาคดีรูปแบบศาลอาญาคดีทุจริตฯ ยังมีถึง ๓ ชั้นศาล คือ ชั้นต้น - อุทธรณ์ - ฎีกา แต่การยื่นฎีกาจะเป็นระบบการขออนุญาตโดยศาลฎีกาตรวจสอบว่าการถ่วงคดีหรือมีเหตุควรยื่นฎีกาหรือไม่ กฎหมายจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตฯ ถือว่าครบเครื่องที่จะแก้ปัญหาทั้งเรื่องจำเลยหลบหนีคดี เพราะมีบทบัญญัติให้ลงโทษสำหรับจำเลยที่หนีคดี โดยคดีหยุดการนับอายุความระหว่างที่จำเลยหนีคดี และคดีสามารถเดินทางสืบพยานในชั้นศาลต่อไปได้ และมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องมีตัวจำเลย อีกทั้งหากจำเลยจะอุทธรณ์คดีก็ต้องมายื่นเอง หากหลบหนีก็ถือสละสิทธินั้นไป ศาลชั้นต้นตัดสินไปแล้วว่าอย่างไร ก็เป็นไปตามนั้น

ส่วน “คดีริบทรัพย์สิน” หากไปทำทุจริตแล้วได้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดมา อย่างเช่น สิทธิที่ไม่ใช่เงินทอง แต่เป็นสิทธิประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า ที่สามารถตีประโยชน์นั้นเป็นมูลค่าได้ ก็จะมาริบหมด เพราะบางครั้งการทุจริตอาจไม่ได้เป็นเงินอย่างที่เห็นก็ได้ หรือแม้ทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริตหายไปแล้ว ก็จะต้องตีเป็นมูลค่าเงินว่ากี่ล้าน แล้วตามยึดจากทรัพย์สินอื่น

การจัดองค์คณะก็มีความสำคัญ ซึ่งการพิจารณาคดีต้องมีระดับหัวหน้าคณะที่ผ่านการเป็นหัวหน้าศาลมาแล้ว อายุงานอย่างน้อย ๒๕ ปี ส่วนลูกคณะก็ต้องผ่านการทำคดีมาแล้วอย่างน้อย ๑๐ ปี

คำสั่ง

๑. จงอธิบายหัวข้อต่อไปนี้ตามข้อเท็จจริง

๑.๑ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ มีอำนาจพิจารณาคดีประเภทใด

.....

.....

๑.๒ คดีทุจริตและคดีจูงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จเกี่ยวกับนักการเมือง อยู่ในเขตอำนาจของศาลใด

.....

.....

๑.๓ การพิจารณาคดีในศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จะพิจารณาคดีติดต่อกันอย่างต่อเนื่องจนเสร็จสิ้นคดี การพิจารณาคดีใช้ระบบอะไรในการพิจารณา

.....

.....

๑.๔ ผู้เรียนอธิบายถึงอายุความกรณีที่จำเลยหลบหนี

๑.๕ คดีริบทรัพย์ สามารถริบทรัพย์สินอะไรได้บ้าง

๒. ผู้เรียนบอกผลดีของการจัดตั้ง “ศาลอาญาคดีทุจริตและพฤติกรรมชอบ”

 สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๖	
ชื่อหน่วย	สำนึกดีที่ควรทำ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	“สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การใช้สติทำให้ชีวิตเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้
๒. ประยุกต์การใช้สติกับปัญญามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “สติเปลี่ยนแปลงโลกได้” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

“สติ” เปลี่ยนแปลงโลกได้

พระพุทธเจ้าทรงสอนเรื่อง “สติ” ไว้มาก เพราะสติเป็นพื้นฐานสำคัญของหนทางด้านดับทุกข์ หากขาดสติก็ยากจะเกิดคุณธรรมข้ออื่นตามมา ยากที่จะรักษาคุณธรรมที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อมได้ และไม่มีทางที่จะบรรลุธรรมได้ การดำเนินในชีวิตของมนุษย์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ตั้งแต่ตื่นนอน ทำกิจกรรมจนหลับ มนุษย์จะใช้ชีวิตอยู่ ๒ รูปแบบ (Mode) ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ รูปแบบดั้งเดิม เป็นรูปแบบที่วิวัฒนาการผ่านกาลเวลาตั้งแต่เป็นสัตว์มาเป็นมนุษย์ยุคปัจจุบัน ใช้ชีวิต คิด พูด ทำ ตามที่ถูกกำหนดในสายพันธุ์ ตามประสบการณ์ ตามธรรมชาติ แล้วมีการตอบสนองโดยอัตโนมัติตามความชอบไม่ชอบ ปล่อยากและใจตามกระแสเหตุการณ์ อาจเรียกได้ว่าเป็น...รูปแบบของสัญชาตญาณดิบ (Instinct)

รูปแบบที่ ๒ รูปแบบที่จิตมีความยั้งคิด (สติ) เป็นจิตที่กำหนดรู้ ระลึกรู้กับการกระทำในปัจจุบัน หรือระลึกสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง อาการจิตที่ระลึกได้หรือกำหนดรู้เรียกว่า “สติ” ชีวิตใน Mode สติ นี้แหละ ที่ทำให้ชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการพัฒนา สติ คือสิ่งที่กำกับชีวิต ทำให้ชีวิตมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงโลกสู่สิ่งที่ดีกว่า ยังใช้ชีวิตใน Mode สติมากเท่าใด มนุษย์และโลกก็จะยิ่งเจริญมากขึ้นเท่านั้น สติ จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากต่อการดำรงชีวิต มีแต่คุณไม่มีโทษ เมื่อฝึกและใช้อย่างถูกต้อง แต่หากนำไปใช้กับสิ่งอื่นที่ไม่ถูกต้อง ก็เกิดโทษเป็นทวีคูณ เช่น ใช้สติด้วยความเห็นผิดเจตนาทำชั่วมีปัญญาเฉโก สติ ทำให้เกิดความไม่ประมาท ยิ่งถ้าใช้คู่กับ สัมปชัญญะ ที่หมายถึง ท่วงพร้อม ก็ยิ่งส่งเสริมเกื้อกูลกันทำให้เกิดความต่อเนื่องมีสมาธิงานสำเร็จง่ายขึ้น ความรู้สึกตัว มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จึงมีคำกล่าวของคณโบราณพูดถึงสติสัมปชัญญะควบคู่กัน สติ กับ ปัญญา ก็เป็นสิ่งที่ส่งเสริมและเกื้อกูลกัน สติทำให้เกิดการคิด พูด ทำที่แยบคาย บ่มเพาะปัญญา เมื่อมีปัญญาแล้ว แต่ขาดสติกำกับสุดท้าย ก็อาจไม่สำเร็จหรือสำเร็จอย่างไม่สมบูรณ์ไม่ยั่งยืน

คำสั่ง ผู้เรียนยกตัวอย่างการดำเนินชีวิตโดยให้สอดคล้องกับข้อความทางด้านซ้ายมือ

ข้อความ	ยกตัวอย่างการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ
ตัวอย่าง ๑. สติและปัญญา จะต้องอยู่คู่กันเสมอ เช่นเดียวกับ “สติสัมปชัญญะ”	๑. การตั้งใจศึกษาเล่าเรียนต้องมี “สติ” เมื่อถูกมอบหมายให้จัดทำโครงการ ต้องมีความขยันอดทนในการคิดค้นกระบวนการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ จนเกิดทักษะและปัญญา ดังนั้น สติและปัญญาจะต้องอยู่คู่กันเสมอ
๒. เราต้องใช้ชีวิตใน Mode ของสติมากกว่า Mode ของสัญชาตญาณดิบ	----- ----- ----- -----
๓. เมื่อคุณปลูกความซื่อสัตย์ คุณก็จะได้รับความไว้วางใจ	----- ----- ----- -----
๔. เมื่อคุณปลูกความดี คุณก็จะได้รับมิตรภาพ	----- ----- ----- -----
๕. เมื่อคุณปลูกความอ่อนน้อมถ่อมตน คุณก็จะได้รับความยิ่งใหญ่	----- ----- ----- -----

	หน่วยที่ ๕	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การสร้างคนให้มีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ มีความสำคัญต่อบุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติอย่างมาก ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริมหรือพัฒนาให้คนมีจิตสำนึกสาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้คนในชาติมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ทำให้ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคมลดลง นำไปสู่ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็งจนเกิดการพัฒนาวงอย่างยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับจิตอาสาได้
- ๒.๒ วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้
- ๒.๓ ประยุกต์ใช้จิตอาสาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี
- ๓.๒ คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ
- ๓.๓ ทำดีต้องไม่ลืมเล
- ๓.๔ วีรบุรุษบนท้องถนน
- ๓.๕ พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา
- ๓.๖ อาชีวะสร้างชาติ

๔. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๔.๑ ครูเปิดเพลง “อยู่อย่างจงรัก ตายอย่างภักดี” พร้อมภาพประกอบการทรงแสดงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ครูสนทนากับผู้เรียนและให้ช่วยกันถอดเนื้อหาในบทเพลง “ความจงรักภักดี” ที่มีต่อพระองค์ท่าน แล้วจดสรุปกันทุกคน

๔.๒ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๖ กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการ ส่งตัวแทนกลุ่มรับกระดาษปฐพีปากกาเคมี

๔.๓ ครูนำเสนอ “จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ” ด้วย PowerPoint เสนอตัวอย่างและกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้รับฟังแล้วเปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ชักถาม ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่สำคัญ

๔.๔ ทุกกลุ่มสรุปความหมาย ความสำคัญ ตลอดทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของ “จิตอาสา” แล้วสรุปด้วยแผนผังความคิดในกระดาษปฐพี ส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔.๕ ครูอธิบายสาระการเรียนรู้ทั้ง ๖ สาระและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พร้อมมอบหมายงานให้ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ สาระ

๔.๖ ทุกคนช่วยกันระดมสมอง อภิปราย วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและร่วมกันทำกิจกรรมที่มอบหมายตามเวลาที่กำหนดให้

๔.๗ ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ และเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ สู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้

๔.๘ นำผลงานเผยแพร่ เช่น การจัดป้ายนิเทศ ลงเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ ใบกิจกรรมที่ ๕.๑ ๕.๒ ๕.๓ ๕.๔ ๕.๕ และ ๕.๖

๕.๒ เพลงประกอบภาพ “อยู่อย่างจงรัก ตายอย่างภักดี”

๕.๓ PowerPoint

๕.๔ กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี

๕.๖ สื่อ สิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าตัวอย่างกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะใน ๕ ด้าน ได้แก่

ด้านที่ ๑ ด้านการพัฒนาเยาวชนและส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การบริจาคร่างกาย ธนาคารไทยพาณิชย์ กับกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นต้น

ด้านที่ ๒ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น เอปสัน...ปันน้ำใจสู่สังคม กิจกรรมปลูกป่าชายเลนลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ด้านที่ ๓ ด้านสาธารณสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น วัดพระบาทน้ำพุ โครงการธนาคารแวนตา การฟื้นฟูชุมชนผู้ประสบภัยสึนามิ เป็นต้น

ด้านที่ ๔ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เช่น โครงการกล้าใหม่ สร้างสรรค์ชุมชน การพัฒนาและบูรณะสวนมัทนะพาธา เป็นต้น

	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๑	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. บอกความหมายของจิตสาธารณะได้
๒. วิเคราะห์จิตสาธารณะกับการพัฒนาได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

“จิตสาธารณะ : ค่านิยมใหม่ที่ควรมี”	
ในคำว่าจิตสาธารณะ (Public Mind) มีคำว่า “สาธารณะ (Public)” ประกอบด้วย P+U+B+L+I+C ซึ่งหมายถึง	๑. Professional ทำงานแบบมืออาชีพ คนไทยทุกคนที่คิดใหม่ ทำใหม่จะต้องเป็นมืออาชีพ (profession) รู้ลึกในหน้าที่ ๆ รับผิดชอบ รู้รอบในงานที่เกี่ยวข้อง ต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา หาความรู้ใหม่เสมอ ๒. Unity เอกภาพ ค่านิยมใหม่ต้องเป็นไปในทิศทางของความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่กลัวการได้หน้า หรืออิจฉาริษยากัน ควรจะฝึกการทำงานเป็นทีม เพราะการที่คนในองค์กรมีเอกภาพ จะช่วยให้การขับเคลื่อนภาระงานเพื่อมวลประชาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลายองค์กรที่คนในองค์กรกลัวการได้ดี เลยไม่มีใครทำอะไร คนไทยทุกคนก็ไม่ได้อะไรด้วย แต่ในความเป็นเอกภาพก็ยอมให้มีความแตกต่างได้ แต่อย่าแตกแยก ๓. Believe ความเชื่อ คนไทยทุกคนจะต้องทำงานด้วยความเชื่อ เชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า เชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง แล้วยึดให้มั่น ถ้าคนไทยทุกคนขาดแล้วซึ่งความเชื่อ การทำงานก็จะขาดพลัง ๔. Locally ภูมิปัญญาท้องถิ่น คนไทยทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อและศรัทธาในความเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ของภูมิปัญญาไทย ลดความเชื่อทันสมัยนิยมลง (Modernization) Local wisdom ในด้านต่าง ๆ จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและเข้ากับบริบทของสังคมไทย คนไทยทุกคนต้องเลิกล้มภูมิปัญญาของคนในระดับรากหญ้า แล้วหันไปสู่วิถีของการเรียนรู้ร่วมกัน เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชุมชน ๕. Integrity ความซื่อสัตย์ คนไทยทุกคนจะต้องยึดเอาความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม คิดดี ทำดี เพื่อชาติ งานทุกชิ้นจะต้องตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส

๖. Creative สร้างสรรค์ คนไทยทุกคนจะต้องคิดและทำงานที่สร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรม (innovation) ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับสังคม ต้องไม่หยุดนิ่ง ต้องมีความเป็นพลวัต ทั้งนี้ ก็เพื่อประชาชนและประเทศชาติ

จิตสาธารณะ เป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรมและการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลาย เบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้งและการให้ช่วยเหลือและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยรวมมีความสุข

ระดับของจิตสาธารณะ

๑. จิตสาธารณะระดับครอบครัว ได้แก่ ความพอมือพอกิน ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้อง ความขยัน มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน และการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

๒. จิตสาธารณะระดับหมู่บ้าน ได้แก่ คนดี ความดี การแบ่งปัน การอาศัยไหว้วาน การช่วยเหลือ เกื้อกูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๓. จิตสาธารณะระดับสังคม ได้แก่ ความร่วมมือร่วมใจ สามัคคี การมีส่วนร่วมทางสังคม งานบุญ งานประเพณี และปฏิบัติตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ

จิตสาธารณะมีหลายระดับ โดยเริ่มที่ระดับแคบใกล้ตัวเรามากที่สุด คือ จิตสาธารณะระดับครอบครัว และเมื่อมองกว้างออกไปจะเป็นจิตสาธารณะระดับชุมชน และระดับกว้างที่สุดจะเป็นจิตสาธารณะระดับสังคม ซึ่งจะมองกว้างถึงระดับประเทศและระดับนานาชาติได้

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนนำข้อความในช่อง ☐ ไปเติมลงหน้าข้อที่มีความหมายสอดคล้องกัน

.....๑.๑ วิเชียรทำงานด้วยความรับผิดชอบในหน้าที่และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา

.....๑.๒ นิยมไปเชิญลุงมีมาสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่น

.....๑.๓ ซาติขายดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอน เชื่อทุกอย่างด้วยเหตุและผล

.....๑.๔ มณฑาเป็นหัวหน้าที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง ยึดมติของเสียงส่วนใหญ่
ในการทำงาน

.....๑.๕ ผู้บริหารที่ดีต้องทำทุกอย่างบนความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๒. ผู้เรียนระบุกิจกรรมของจิตสาธารณะ ที่สามารถทำได้ในทุกระดับตามบริบทและภูมิสังคมที่แตกต่างกัน

The diagram illustrates the concept of public spirit across different social levels. At the center is a large, smiling face with the text "จิตสาธารณะ" (Public Spirit) written inside its mouth. Three lines radiate from this central face to three separate scroll-shaped boxes, each representing a different level of community or social organization:

- Top Left Box:** Labeled "กิจกรรม ระดับหมู่บ้าน" (Activities at the Village Level). It contains three horizontal dotted lines for writing.
- Top Right Box:** Labeled "กิจกรรม ระดับครอบครัว" (Activities at the Family Level). It contains three horizontal dotted lines for writing.
- Bottom Box:** Labeled "กิจกรรม ระดับสังคม" (Activities at the Community Level). It contains three horizontal dotted lines for writing.

	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๒	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการได้
๒. ยกตัวอย่างบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ต่อแผ่นดินได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “คุณลักษณะคนไทยที่ชาติต้องการ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ
จริยศึกษา คือ การศึกษาที่จัดเพื่อสร้างคุณลักษณะของพลเมืองให้มีคุณธรรม บุคลิกลักษณะอุปนิสัย และพฤติกรรมให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ตามความต้องการและจำเป็นของประเทศชาติ คุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการและมีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงความพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน มีดังนี้ ๑. มีระเบียบวินัย ๒. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม ๓. ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ ๔. สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ ๕. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัย และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ๖. รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ๗. มีพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ๘. รู้จักพึ่งตนเอง และมีอุดมคติ ๙. มีความภาคภูมิใจ และรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ๑๐. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน ส่วนคำว่า จริยธรรม มาจาก ๒ คำ คือ จริยะ + ธรรม ซึ่งแปลตามศัพท์ คือ จริยะ แปลว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรม แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักปฏิบัติในทางศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ เมื่อนำเอาคำว่า จริยะ มาต่อกับคำว่า ธรรม เป็น

จริยธรรม แปลเอาความหมายว่า กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติหรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ

คำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า “ธรรม” นั้น แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประเภทที่ควรบำเพ็ญ ควรนำมาปฏิบัติให้เกิดขึ้นในตน เพื่อปรับปรุงตนให้เป็นคนดี เรียกว่า กุศลธรรม
๒. ประเภทที่ควรละเว้น ไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติ เพราะเป็นธรรมที่ทำให้เป็นสิ่งไม่ดี เรียกว่า อกุศลธรรม
๓. ประเภทที่จัดเป็นกุศลหรืออกุศลไม่ได้ เป็นสิ่งที่ควรศึกษาให้รู้ไว้ ไม่ใช่สิ่งที่ต้องละเว้นหรือต้องบำเพ็ญ เรียกว่า อภัยกถธรรม

ธรรมที่เป็นกุศลนั้น เป็นสิ่งที่ให้คุณอย่างเดียว สามารถนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่ผู้ปฏิบัติ ตามสมควรแก่การปฏิบัติ กุศลธรรมบางข้อสามารถนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีในทุกกรณี เช่น สติสัมปชัญญะ เป็นต้น ส่วนอกุศลธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ให้โทษอย่างเดียว จึงจัดว่าเป็นสิ่งที่ควรละเว้นไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติโดยแท้

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนพิจารณาข้อความด้านซ้ายมือ แล้วเขียนข้อความด้านขวามือให้สอดคล้องกัน

คุณลักษณะของคนไทยที่ชาติต้องการ	การปฏิบัติตามคุณลักษณะ
๑.๑ มีระเบียบวินัย (ตัวอย่าง)	สมพรแต่งตัวถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา
๑.๒ ความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม	----- -----
๑.๓ ขยัน ประหยัดและยึดมั่นในสัมมาชีพ	----- -----
๑.๔ รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ	----- -----
๑.๕ มีความเมตตา กตัญญูกตเวที และความสามัคคี	----- -----

๒. ผู้เรียนค้นหาบุคคลตัวอย่างในชุมชน ที่ทำคุณประโยชน์ให้แผ่นดิน

๒.๑	ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่	➔	ผลงานและความสำคัญ
๒.๒	ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่	➔	ผลงานและความสำคัญ
๒.๓	ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่	➔	ผลงานและความสำคัญ
๒.๔	ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่	➔	ผลงานและความสำคัญ
๒.๕	ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่	➔	ผลงานและความสำคัญ

 สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๓	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	ทำดีไม่ต้องลังเล	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. อธิบายการทำงานด้านจิตอาสาได้
๒. วิเคราะห์การเป็นจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “ทำดีไม่ต้องลังเล” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ทำดีไม่ต้องลังเล	
“ซัช อุบลจินดา” ทำดีไม่ต้องลังเล ความหลงใหลในความงามของธรรมชาติริมแม่น้ำกระบุรีในจังหวัดกระบี่ของสองสามีภรรยาชาวธนบุรีและชาวจีนคู่นี้ เกือบจมลงด้วยโศกนาฏกรรมในนาทีความเป็นตายนั้น ซัช อุบลจินดา ชาวเลวี่ ๔๔ ปี ก็ปรากฏตัวขึ้น ซัชพยายามทุกอย่างเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวโชคร้ายสองคนนี้ แม้กระทั่งยอมเอาร่างกายของตนเองให้ทั้งสองคนเหยียบเพื่อให้รอดพ้นจากอันตราย ในเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังจากนั้น คลิปวิดีโอที่มีความยาว ๓.๕๘ นาทีนี้ได้กลายเป็นภาพเหตุการณ์ที่ถูกส่งต่อและสร้างกระแสความชื่นชมและแรงบันดาลใจอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในสังคมไทยในเวลาเพียงชั่วข้ามคืน ซัช อุบลจินดา ช่างรับเหมาดอกเสาเข็มที่แทบไม่มีใครรู้จัก ได้กลายเป็นวีรบุรุษที่ได้รับการกล่าวขวัญทั้งไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะวีรกรรมเฉพาะหน้าเท่านั้นที่ทำให้ซัชกลายเป็นฮีโร่ แต่ความถ่อมตัวและการแสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้เดือดร้อนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำให้ซัชกลายเป็นแรงบันดาลใจและสร้างความหวังให้คนในสังคมที่กำลังโหยหาคนที่พร้อมจะเสียสละเพื่อคนอื่น สถานการณ์	

มักเปลี่ยนชีวิตของคนเสมอ แต่ซซก็ยังยืนยันที่จะเป็นซซคนเดิม รางวัล ชื่อเสียงและเสียงชื่นชมไม่ได้ทำให้ชีวิตของการออกหาปลาและรับตอกเสาเข็มเปลี่ยนแม้แต่น้อย เพราะนี่คือวิถีชีวิตของเขามาตั้งแต่เด็ก และเมื่อสื่อมวลชนสอบถามเขาเรื่องนี้ ซซย้ำเสมอว่า เขายังคงเป็นซซคนเดิม ถ้าจะมีความเปลี่ยนแปลงบ้าง ก็คือถนนลาดยางและเสาไฟฟ้าถาวรพร้อมมิเตอร์ไฟฟ้าที่ถูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเนรมิตให้เกิดขึ้น ชั่วข้ามคืนให้ชุมชนเล็ก ๆ ของซซและญาติ ๆ ย่านถนนคูเมือง ตำบลปากน้ำ เมืองกระบี่ หลังจากความฮือฮาและเสียงชื่นชมเริ่มสงบลง ซซก็ได้กลับมาใช้ชีวิตปกติกับครอบครัวอีกครั้ง “ผมไม่คิดเหิมเกริมครับ” เป็นคำตอบของซซเมื่อถูกถามในรายการโทรทัศน์ว่าชีวิตของเขาจะเปลี่ยนหรือไม่เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ที่มา : หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันพุธที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

คำสั่ง ผู้เรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ซซ อุบลจินดา ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยวิธีใด

๒. ไม่เฉพาะวีรกรรมที่ช่วยชาวต่างชาติเท่านั้นที่ทำให้เขากลายเป็นฮีโร่ แต่มีสิ่งหนึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้คนในสังคมได้ชื่นชมเขา เพราะอะไร

๓. การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างถิ่นหรือต่างชาติ มีอะไรบ้างที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่เป็นจิตอาสาที่เสียสละเพื่อส่วนรวมได้

๔. “ผมไม่คิดจะเหิมเกริมครับ” เป็นคำพูดของซซที่ให้สัมภาษณ์ออกในรายการโทรทัศน์ ผู้เรียนจงอธิบายความหมายของคำพูดนี้

๕. ผู้เรียนคิดว่าสังคมไทยมีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องมีคนแบบ ซซ อุบลจินดา เพราะเหตุใด

	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๔	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	วีรบุรุษบนท้องถนน	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้
๒. บอกการมีส่วนร่วมขององค์กรที่ทำเพื่อสังคมได้

คำชี้แจง ผู้เรียนอ่านเรื่อง “วีรบุรุษบนท้องถนน” ศึกษาและวิเคราะห์ แล้วนำความรู้ไปตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

วีรบุรุษบนท้องถนน
ภาพเด็กหนุ่มในชุด รด.กุสุมา ขัณฑ์มอเตอร์ไซด์คู่กาย นำรถพยาบาลฝ่าวงล้อมรถติดเป็นแพยว ซอกแซกซ้ายขวาและทำสัญญาณขอทาง ที่ถูกแชร์ผ่านภาพถ่ายครั้งแล้วครั้งเล่า คือที่มาของการสืบหา วีรบุรุษในชุด รด. ปริญ เทอดเกียรติกุล หนุ่มน้อยวัย ๑๘ ปี เล่าว่า หลังเลิกเรียน รด. ได้ขับรถออกมาอยู่กับกลุ่มเพื่อน จากกองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนั่งเกล้าใน ตำบลบางตีนเป็ด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พบเห็น รถพยาบาลที่เปิดสัญญาณขอทางมาตามถนนสาย ๓๐๔ แต่ต้องมาติดขัดอยู่กับความแออัดของรถยนต์ จำนวนมาก ที่รอสัญญาณไฟเพื่อเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนสุขประยูร บริเวณสี่แยกคอมเพล็กซ์ มุ่งหน้าเข้าสู่ตัว จังหวัดฉะเชิงเทรา สัญญาณขอทางที่แจ้งให้ทุกคนรู้ว่า ในรถพยาบาลคันนั้นมีคน “เจ็บหนัก” ต้องรีบเดินทางไปให้ถึง ความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด แต่กลับไม่มีรถคันไหนขยับให้ทาง ปริญ หรือ “น้องออย” ตัดสินใจขับขี่รถมอเตอร์ไซด์ของเขาเปิดช่องให้รถพยาบาล ด้วยตระหนัก ถึงชีวิตที่อยู่ในภาวะวิกฤต แม้ในเวลานั้น เขายังไม่อาจจะล่วงรู้ด้วยซ้ำว่าผู้บาดเจ็บนั้นถูกงูกัดต้องนำส่ง โรงพยาบาลโดยด่วนที่สุด โรงพยาบาลพุทธโสธร (รพ. เมืองฉะเชิงเทรา) คือจุดหมายที่ปริญนำพาพยาบาลมาถึงในเวลา อันรวดเร็วทันกาล แม้ปริญจะเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ในเวลาต่อมาผ่านการแชร์ภาพในโลกออนไลน์ และออกรายการ โทรทัศน์อีกหลายช่อง หากแต่ก่อนหน้านั้น กิจวัตรของเขาหลายครั้งได้อุทิศเพื่อส่วนรวมอย่างเงียบ ๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทุกครั้งที่เขาพบเห็นซึ่งมักตามมาด้วยการโทรศัพท์ประสานงาน และขับรถ นำสู่โรงพยาบาล

๑. ผู้เรียนเขียนเรื่องเล่าที่ตนเองได้เคยปฏิบัติหรือพบเห็นการกระทำของคนอื่นที่ได้ทำงานแบบจิตสาธารณะมาอย่างละเอียด

เรื่อง.....

[illegible]

๒. ผู้เรียนบอกถึงหน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตสาธารณะ

หน้าที่สถาบันครอบครัว

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

หน้าที่สถาบันสื่อมวลชน

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

หน้าที่สถาบันศาสนา

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

หน้าที่สถาบันการศึกษา

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๕	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	พลังความดีเริ่มที่ตัวเรา	

จุดประสงค์ของกิจกรรม

๑. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะได้
๒. บอกแนวทางแก้ไขเพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะได้

คำชี้แจง

ผู้เรียนอ่านเรื่อง “จะหยุดกันได้หรือยัง” และ “คนเก่งกับคนดี” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำไปตอบคำถามตามที่กำหนดให้

เรื่องที่ ๑	“จะหยุดกันได้หรือยัง”
	พฤติกรรมยกพวกตีกันของกลุ่มนักเรียนอาชีวะเป็นปัญหาที่หมักหมมมานาน จากความเชื่อในเรื่อง ศักดิ์ศรีสถาบัน การสร้างความยอมรับในกลุ่มวัยที่คึกคะนองที่นับวันจะมีความรุนแรง จากที่ชกต่อย ไม้ที่ เหล็กฟุต สนับมือ มาเป็นเหล็กชุดซาฟท์ มีด ดาบ ปืนปากกา ระเบิดขวด มาถึงปืนจริงที่นับวันจะหาซื้อใน อินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น จึงเกิดเหตุการณ์รุนแรงทำทนายอานาจรูจากกลุ่มนักเรียนนักร้องเหล่านี้ ไล่เรียง ไปเร็ว ๆ นี้ ก็เป็นนักเรียนหญิงวัย ๑๗ ปี แผนกช่างยนต์ของวิทยาลัยช่างอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งย่าน มินบุรี ถูกอาวุธปืนลูกซองยิงเสียชีวิตขณะซ้อนรถจักรยานยนต์กับเพื่อนย่านรามอินทรา หรือเด็กอาชีวะ ชีรณจักรยานยนต์ประกบรถเมล์ก่อนชักปืนยิงมีผู้ได้รับบาดเจ็บถึง ๔ คน ล่าสุดพ่อเด็กนักเรียนอาชีวะปี ๑ ได้โพสต์รูปลูกที่นอนโคม่าร้องเรียนผู้นำประเทศช่วย หลังลูกอาชีวะต่างสถาบันไล่ฟันจนบาดเจ็บสาหัส ข้อมูลการสืบสวนของตำรวจพบว่า แม้เด็กอาชีวะจะพกอาวุธมีดและปืนเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อต้อง เข้าเรียน เด็กกลุ่มนี้จะนำอาวุธมีดปืนซ่อนไว้ตามจุดต่าง ๆ ละแวกใกล้เคียงกับสถาบันอาชีวะก่อนเข้า โรงเรียน ทั้งบริเวณใต้สะพานทางด่วน หรือฝากไว้ตามร้านค้า และตามรถจักรยานยนต์ของเด็กอาชีวะ นับวันเหตุการณ์อันน่าเศร้าทำนองนี้เกิดขึ้นถี่ และทวีความรุนแรงมากขึ้นจนบทลงโทษที่ผุดออกมา เป็นเพียงเสียงขู่ที่เด็กกลุ่มนี้ไม่ได้ใส่ใจอะไร ลำพังแต่ภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวจะมากำกับปัญหาให้สำเร็จใน ชั่วโมงสิบคงไม่พอ ครั้นจะเพิ่มบทลงโทษให้รุนแรงขึ้นก็อาจถูกมองและต่อต้านจากสังคมได้ จึงเป็นหน้าที่ ของทุกฝ่ายต้องสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เริ่มจากครอบครัว การปลูกฝังค่านิยมนักเรียนตั้งแต่เข้า สถานศึกษา เรื่องคุณธรรมจริยธรรม เป็นตัวของตัวเอง รวมไปถึงบุคลากรในสถาบัน รุ่นพี่ เป็นต้น ซึ่งทุกฝ่าย จะต้องไม่ปล่อยปละละเลย ร่วมแรงร่วมใจสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้สถาบันอาชีวะไม่ได้น่ากลัวในสายตาของ ผู้ปกครองและบุคคลภายนอก ตรงเป้าหมายของรัฐบาลที่ผลักดันให้เยาวชนมาเรียนในสายอาชีวะกันมากขึ้น

คำสั่ง

๑. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มแล้วระดมสมองหาสาเหตุของการเกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท พร้อมบอกแนวทางที่ต้องการแก้ไขปัญหามา ๑ แนวทาง

ปัญหาการทะเลาะ

๑. ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก

๑.๑

๑.๒

๑.๓

๒. มีแนวทางแก้ไขปัญหามากี่แนวทาง

๒.๑

๒.๒

๒.๓

๓. แนวทางที่กลุ่มจะเลือกใช้แก้ไขปัญหา (เลือกจากข้อ ๒ มา ๑ ข้อ)

.....

แก้ไขปัญหาโดย

.....

.....

๔. เมื่อแก้ไขปัญหแล้วจะไม่เกิดปัญหาขึ้นอีก เพราะ

.....

.....

๕. หลักธรรมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคือ

.....

.....

เรื่องที่ ๒	“คนเก่ง กับ คนดี”
	“คน” ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีความมากที่สุดสำหรับองค์กร การที่องค์กรจะเคลื่อนไปข้างหน้าได้หรือไม่ นั่นก็ขึ้นอยู่กับ “คน” เป็นสำคัญ ดังนั้น หลายองค์กรโดยเฉพาะองค์กรใหญ่ ๆ ที่เห็นความสำคัญต่างก็แย่งกันแสวงหาคนที่มีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดได้ ซึ่งจะเป็นใครไปไม่ได้ หากไม่ใช่ “คนเก่ง” ยิ่งองค์กรไหนสามารถรวบรวมคนเก่งเข้ามาไว้รวมกันในองค์กรมากเท่าไร องค์กรนั้นก็ยิ่งมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากขึ้นเร็วเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว การที่องค์กรมีแต่คนเก่งก็ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้บริษัทอยู่รอดปลอดภัยไปจนตลอดรอดฝั่ง ถ้าคนเก่งเหล่านั้นใช้ความเก่งในทางที่ผิด เช่น การคอร์รัปชัน การยกยอกทรัพย์สินของบริษัท การหลอกลวงผู้บริโภค การไม่ซื่อสัตย์ต่อลูกค้า การเอาเปรียบคู่ค้าในทางที่ไม่ถูกไม่ควร ฯลฯ ก็สามารถทำให้บริษัทเสียหายได้เช่นกัน เพราะหากมีแต่คนเก่งแต่ทำตัวไม่ดี ก็ไม่มีใครอยากจะเข้ามาคบค้าสมาคมด้วย หรือไม่อยากจะเข้ามาซื้อสินค้าและใช้บริการกับบริษัทนั้น ที่สุดแล้วบริษัทนั้นก็ไปไม่รอด ดังนั้น “คนเก่ง” จึงไม่ใช่เป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับองค์กรในปัจจุบันอีกต่อไปแล้ว หากแต่ต้องเป็น “คนดี” ด้วย คือทั้ง “เก่งและดี” จึงถือเป็น “สุดยอดคน” ที่หลายองค์กรต้องการครอบครอง เพราะนอกเหนือจากความเก่ง คนดีจะมีจิตสำนึกความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากกว่าคนปกติทั่วไป ทำให้เขามีความซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เอาเปรียบคู่ค้า ไม่คดโกงลูกค้า ไม่หลอกลวงผู้บริโภค และไม่ยกยอกทรัพย์สินของบริษัท ฯลฯ อันเป็นการสร้างชื่อเสียงให้องค์กร ส่งผลให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะคนในชุมชนและคนที่จะมาคบค้าสมาคมด้วย ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ กรณีที่ นางสาวสมศรี ใจหาญ ผู้จัดการร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จังหวัดชลบุรี พบเงินสด ๙.๘ หมื่นบาท ในร้านแล้วนำไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรหนองขาม จังหวัดชลบุรี ทันทีเพื่อเตรียมส่งคืนให้กับเจ้าของเงินต่อไป ไม่ยกยอกเงินไว้แม้แต่บาทเดียว กลายเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่ายกย่องในชั่วข้ามคืน ถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนเป็นจำนวนมาก เพราะการเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ที่บริษัทได้ร่วมบ่มเพาะมาอย่างต่อเนื่องถึง ๘ ปี ได้ส่งผลให้บริษัทพลอยมีชื่อเสียงตามไปด้วย ไม่เพียงแค่ว่าเฉพาะเหตุการณ์นี้เท่านั้นที่คนดีสร้างชื่อเสียงให้องค์กร ยังมีตัวอย่างอีกมากมายที่คนดีเหล่านี้ได้ช่วยสร้างชื่อเสียงและส่งผลทางธุรกิจ ทำให้หลายบริษัทเติบโตและอยู่ร่วมกับสังคมและชุมชนได้อย่างผาสุก ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่วันนี้มีหลายองค์กรได้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมบุคลากรให้เป็นคนดี ด้วยการรวมพลังกันต่อต้านคอร์รัปชัน ซึ่งเวลาพูดถึงก็มักจะนึกถึงแต่หน่วยงานภาครัฐก่อนเสมอ ซึ่งไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น และถ้าจะให้ดีควรขยายผลไปที่ภาคเอกชนให้ร่วมกันส่งเสริมให้คนในองค์กรของตนเองเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่ไปกับการเป็นคนเก่ง ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมด้วยเช่นกัน ที่มา : บัญญัติ คำณูวัฒน์

๒. ผู้เรียนเติมคำต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

[illegible]

ถ้าเป็นคนเก่งและคนดีจะเกิดอะไรขึ้นในสถานศึกษา

၈. _____

၉. _____

၁၀. _____

၁၁. _____

၁၂. _____

	หน่วยที่ ๕ ใบกิจกรรมที่ ๕.๖	
ชื่อหน่วย	จิตอาสาสร้างคุณค่าให้สังคม	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	อาชีพะสร้างชาติ	

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. วิเคราะห์การทำงานด้านจิตอาสาได้
๒. ประยุกต์ใช้จิตอาสา เพื่อพัฒนาสังคมได้

คำชี้แจง

ผู้เรียนอ่านเรื่อง “อาชีพะสร้างชาติ” ศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำความรู้ไปตอบคำถาม ข้อ ๑ ส่วนความรู้จากบทสนทนา “จิตอาสาของลูก” ให้นำไปตอบในข้อ ๒

อาชีพะสร้างชาติ
๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ เมื่อเวลา ๐๙.๑๕ น. ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีการจัดกิจกรรมสัมมนาตามโครงการจิตอาสาเพื่อสังคม พร้อมกับการบรรยายพิเศษเรื่อง “พลังเยาวชนจิตอาสา สร้างสังคมไทยโปร่งใส” โดยศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ กรรมการ ป.ป.ช. กล่าวว่า ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาสำคัญ ป.ป.ช. เล็งเห็นถึงการศึกษาที่จะพัฒนาส่งเสริมเยาวชน และสร้างเสริมวัฒนธรรมสุจริตกับทุกภาคส่วนสังคม เพื่อให้เกิดแนวร่วมเครือข่ายการป้องกันการทุจริต พร้อมกับกล่าวว่า พลังสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศคือพลังของเยาวชน ตัวอย่างของประเทศจีนนั้น พลังของเยาวชนจากสายเรียนอาชีพะเป็นพลังที่ทำให้ทุกอย่างขับเคลื่อนไปได้ ซึ่งประเทศเรากำลังขาดบุคลากรส่วนนี้มาก แต่ประเทศไทยกลับมุ่งไปทางด้านปริญญาจำนวนมาก บางคนจบมาทำอะไรไม่เป็น นอกจากนั้น คนที่จะเรียนสูง ๆ ต่อไปต้องมีพื้นฐานด้านการทำงาน พร้อมกับการฝึกฝนด้านวิชาการ เพราะสิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือการขาดคนที่รู้ทักษะในการทำงาน (Skill labour) แต่ละอาชีพก็ล้วนแต่ต้องการคนที่มีทักษะ เรียนรู้การทำงานด้วยตนเอง พร้อมกับหนึ่งสมองสองมือ ในประเทศสิงคโปร์ไม่ได้เน้นสร้างคนในระดับปริญญา แต่กลับเน้นสร้างคนระดับอาชีวศึกษามากที่สุด แล้วค่อยไปต่อยอดในด้านต่าง ๆ และผู้คนที่จบในสายอาชีพะมีรายได้มากที่สุดด้วย เพราะมีความสามารถและควบคุมการทำงานได้ “อาชีพะทั้งนั้นที่เพื่อกำหนดชะตากรรมของประเทศชาติ” ศาสตราจารย์พิเศษวิชา กล่าว ศาสตราจารย์วิชา กล่าวด้วยว่า ความเจริญทางวัตถุไม่สำคัญเท่าพลังทางจิตที่มีความสำคัญมาก การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ทอดทิ้งในยามทุกข์ยากนั้นเป็นเรื่องดี ระบบอาชีพะก็ไม่ได้รังเกียจการช่วยเหลือพรรคพวก แต่คงไม่ใช่ช่วยเหลือพวกพ้องเพื่อไปตีกัน ถ้าจะช่วยเหลือก็ช่วยเหลือจิตอาสาเพื่อช่วยสังคม

ลงไปในพื้นที่ แสดงให้ชุมชนเห็นว่าคนอาชีวะทั้งหลายนั้นสามารถสร้างประโยชน์แก่ชุมชนว่ามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ

ดังนั้น สถานศึกษาหรืออาชีวะต้องเข้าไปสัมผัสกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนนั้นรู้สึกว่าจะต้องพึ่งพาอาศัย เห็นว่าพวกเขามีประโยชน์ เช่น สายไฟในหมู่บ้านที่ชำรุดจะช่วยซ่อมได้อย่างไร ท่อน้ำประปารั่วจะช่วยแก้ไขได้อย่างไร ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาซึ่งความรัก ความสามัคคี และจะนำมาซึ่งการสนับสนุน โดยหน่วยงานหรือสถาบันที่มีกำลังพร้อม น้ำใจต่าง ๆ จะหลั่งไหลมา แต่นั่นก็ต้องเริ่มต้นที่พลังศรัทธาของพวกเราอาชีวะก่อนแล้วจะรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เมื่อได้ทำประโยชน์ให้กับชุมชน

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา กล่าวว่า สังคมของฝรั่งมีเรื่องจิตอาสาเป็นปกติในชุมชน คนที่ครอบครัวมีปัญหาก็สามารถเยียวยาด้วยวิธีจิตอาสา เพราะจะทำให้เห็นว่าโลกนี้ยังมีคนที่ทุกข์ยากกว่าเราอีกมากมาย ฝรั่งมีครูข้างถนนเยอะมาก เพราะคนเราไม่ใช่จะเท่าเทียมกันทั้งหมด ยังมีคนอดมื้อกินมื้ออยู่มาก คนที่ทุกข์ทรมานในโลกนี้มีมหาศาล สืบตามายังไม่รู้เลยว่าอะไรกิน โดยเฉพาะในแอฟริกา แล้วก็ต้องระวังตัวมากด้วยว่าจะถูกจับไปฝึกอาวุธ เพราะฉะนั้นความรู้สึกที่ว่าเราเป็นคนพร้อมสมบูรณ์ มีทัศนคติในเชิงบวก ต้องปลดปล่อยพลังตรงนี้ให้กับสังคม พลังเชิงบวกจะทำให้สังคมเราดีขึ้น ไม่มีอะไรที่จะแพ้พลังจิตที่กล้าหาญ และ Service mind เป็นสุดยอดของจิตวิญญาณของมนุษย์

ที่มา : หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันศุกร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘

คำสั่ง

- ผู้เรียนบันทึกความดีจิตอาสาของตนเองที่ทำในสถานศึกษาและครอบครัวลงในใบรับฝากของธนาคาร “ความดีจิตอาสา” ลงในตารางที่กำหนดให้

ธนาคารความดีจิตอาสาในสถานศึกษา

ใบนำฝาก

ชื่อผู้ฝาก.....
ระดับชั้น.....แผนก.....

กิจกรรม “จิตอาสา”	สถานที่ทำกิจกรรม	ผลที่ได้รับ
(ตัวอย่าง) ๑. ปลูกต้นไม้	วิทยาลัยชื้อตรงพาณิชยการ (๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙)	สถานศึกษาร่มรื่น สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน
๒.....		
๓.....		

๔.....		
๕.....		
๖.....		
๗.....		
๘.....		
๙.....		
๑๐.....		

ลงชื่อนายธนาคาร.....ครูที่ปรึกษา

ดอกเบี้ยที่ได้รับ.....คะแนน

หมายเหตุ

๑. ครูจัดทำใบรับฝากวางไว้ที่มุมห้องเรียน
๒. ทำกล่องรับฝากวางไว้
๓. ตั้งกรรมการเพื่อเก็บข้อมูล (เปิดกล่องอ่านใบรับฝากทุก ๑ เดือน)

บทสนทนา “จิตอาสาของลูก”

วันเสาร์นี้พ่อจะพาแม่ไปแจกเสื้อผ้าเด็กแถวสลัม
อย่าลืมไปถ่ายรูปให้พ่อด้วย จะได้เอาลง
หนังสือพิมพ์ เพื่อที่พ่อจะได้รับเลือกเข้ามาอีกสมัย

พ่อ

พ่อครับ เสื้อผ้าพวกนี้พ่อค้าแถวตลาดนัด
เอามาให้ฟรี ทำไมไม่ให้เขาเข้ามาร่วมแจก

ลูก

ลูกรู้ไหมว่าพ่อคุมหมดทั้งตลาด อยากได้อะไรพวกเขา
ต้องเอามาให้ ลูกอยากได้อะไรบอกพ่อมานะ
ขนมาให้ทั้งตลาดยังทำได้เลย

พ่อ

ครูสอนผมว่า “จิตอาสา” จะต้องมีความจรรยาบรรณและ
ทำด้วยความสุข ระเบิดออกมาจากข้างใน ข้อสำคัญต้องไม่
หวังผลตอบแทนใด ๆ จากใคร ที่พ่อแจกของนี้ มันเป็นการ
เบียดเบียนคนอื่นนะพ่อ

ลูก

แก่งเหมือนไครนะ ความซื่อสัตย์สุจริต
มันเป็นคำพูดที่พูดได้สวยหรู แต่ทำยากมาก

พ่อ

แต่ผมจะเป็นคนรุ่นใหม่ที่ทำงานด้วยความถูกต้องและซื่อสัตย์สุจริต
เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ครบอกว่า คลื่นลูกใหม่
ต้องมีความรู้คู่คุณธรรม ผู้ใหญ่ที่ทุจริต คิดมิชอบต่อแผ่นดิน ก็ปล่อยให้
กรรมลงโทษเขาและปล่อยให้เขาตายไป เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่
ในวันหน้า ผู้ใหญ่ในวันนี้ก็คือผีในวันหน้า

ลูก

พ่อ

๓. วิเคราะห์บทสนทนาระหว่างพ่อกับลูก แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๓.๑ ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับบทสนทนาระหว่างพ่อกับลูก

๓.๒ ถ้าผู้ใหญ่ในบ้านเมืองมีความคิดเช่นเดียวกับพ่อในบทสนทนานี้ จะเกิดอะไรขึ้นกับประเทศชาติ

๓.๓ ถ้าผู้เรียนเป็นพ่อค้าจะยอมนำสิ่งของมาให้คนอื่น เพื่อแลกกับผลประโยชน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๔ ผู้เรียนคิดว่าความคิดเห็นของลูกชายถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ การเรียนการสอนที่เน้น “ความรู้คู่คุณธรรม” ผู้เรียนคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

	หน่วยที่ ๖	
ชื่อหน่วย	โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. แนวคิด

การจัดทำโครงการคุณธรรมกับการป้องกันการทุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักในการปฏิบัติตน รู้จักกระบวนการคิดค้นเป็นระบบ มีขั้นตอน มีการวางแผน ที่ชัดเจน สร้างความรับผิดชอบ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กร พัฒนาตนเองและก่อเกิดอุปนิสัย ที่คงทน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันได้
- ๒.๒ เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้จากโครงการได้
- ๒.๓ เห็นคุณค่าการจัดทำโครงการเพื่อเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้

๓. สารการเรียนรู้

- ๓.๑ แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
 - ตัวอย่างที่ ๑ “โครงการรถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”
 - ตัวอย่างที่ ๒ “โครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”
 - ตัวอย่างที่ ๓ “โครงการประกวดเรียงความ เรื่อง...สืบสานวิถีไทย - โตไปไม่โกง”
 - ตัวอย่างที่ ๔ “โครงการต้นไม้พูดได้”
 - ตัวอย่างที่ ๕ “โครงการการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)”

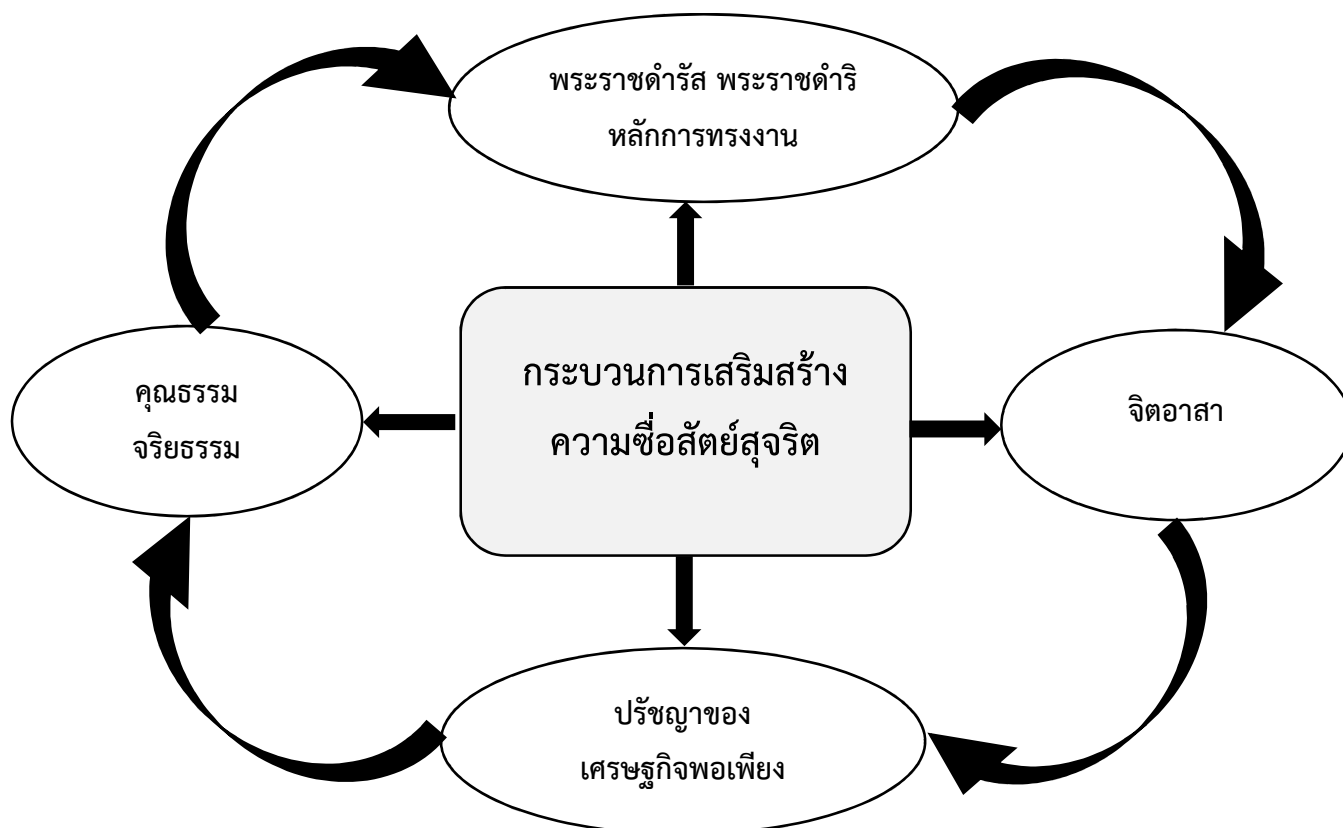
๔. ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรม

๔.๑ ผู้เรียนชมวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน นำกรณีศึกษาต่าง ๆ มาร่วมกันอภิปราย ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์จากคำถามที่หลากหลาย เช่น

- ๔.๑.๑ การทุจริตคืออะไรร้ายใช้หรือไม่
- ๔.๑.๒ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อแลกกับเงินส่งผลอย่างไร
- ๔.๑.๓ การซื้อขายตำแหน่งในวงราชการเกิดผลเสียอย่างไร
- ๔.๑.๔ นักศึกษาซื้อเกรด...ครูขายเกรด ส่งผลร้ายต่อระบบการศึกษาอย่างไร
- ๔.๑.๕ นักการเมืองมีการทุจริตเลือกตั้ง ประชาชนขายเสียงเพื่อเงิน เกิดผลเสียต่อประเทศ

อย่างไร

๔.๒ ครูและผู้เรียนสรุปร่วมกันว่า สิ่งที่จะช่วยแก้วิกฤติในสังคมไทยได้นั้น ทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ปลุกจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นกับทุกคน จึงต้องมีกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ โดยจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้

๔.๓ ครูนำเสนอสื่อ PowerPoint เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้จัดทำโครงการที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ครูนำเสนอโครงการตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม มีการอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกัน

๔.๔ ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละประมาณ ๕ - ๗ คน เพื่อทำโครงการเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ทุกกลุ่มระดมความคิดเห็นและสรุปประเด็นสำคัญ จัดทำเป็นแผนผังความคิด พร้อมนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้

- ๔.๔.๑ ชื่อโครงการ
- ๔.๔.๒ เหตุผลที่เลือกทำ
- ๔.๔.๓ วัตถุประสงค์ที่ทำ
- ๔.๔.๔ วิธีดำเนินงาน
- ๔.๔.๕ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๕ ทุกกลุ่มนำเสนอโครงการ ครู ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสะท้อนผล ทุกกลุ่มจดบันทึกตามที่ครูเสนอแนะ

๔.๖ ทุกกลุ่มรับแบบคำโครงการเขียนโครงการ ครูชี้แจงการเขียนโครงการทุกขั้นตอน เปิดโอกาสให้มีการซักถาม

๔.๗ ผู้เรียนระดมสมองเขียนโครงการ ครูสะท้อนผลพิจารณาเพื่ออนุมัติโครงการ

๔.๘ ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาจัดทำโครงการโดยใช้เวลาประมาณ ๘ - ๙ สัปดาห์ โดยปฏิบัติตามโครงการตามที่กำหนด ในระหว่างที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจัดทำโครงการ ครูที่ปรึกษาต้องติดตามดูแลเพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ตลอดทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาดำเนินงาน

๔.๙ ทุกโครงการต้องถอดรหัสโครงการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวันนำเสนอโครงการ

๔.๑๐ จัดนิทรรศการโครงการ เชิญชวนนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา และสถานศึกษาใกล้เคียง ได้มาชมผลงาน

๔.๑๑ ลงเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๕. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

๕.๑ วิดีทัศน์

๕.๒ PowerPoint

๕.๓ คำโครงการเขียนโครงการ

๕.๔ ตัวอย่างโครงการต่าง ๆ

๕.๕ สื่อสิ่งพิมพ์

๖. การวัดและประเมินผล

๖.๑ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๖.๒ แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖.๓ การประเมินผลการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๔ แบบประเมินตนเอง

๖.๕ แบบประเมินโครงการ

๗. กิจกรรมเสนอแนะ

การจัดทำโครงการที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ควรมีการมอบหมายให้ผู้เรียนทุกแผนก ทุกระดับชั้นได้คิดจัดทำโครงการเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นการปลูกฝังให้ก่อเกิดอุปนิสัยที่คงทนติดตัวไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้ประเทศชาติได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

	หน่วยที่ ๖ ใบกิจกรรมที่ ๖.๑	
ชื่อหน่วย	โครงการพัฒนาสร้างคุณค่าในแผ่นดิน	จำนวน ๒ ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง	แบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต	

คำชี้แจง

๑. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและศึกษาแบบร่างโครงการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
๒. ผู้สอนให้ทุกกลุ่มศึกษาตัวอย่างการเขียนโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”
๓. ทุกกลุ่มระดมความคิดเห็นเพื่อเขียนโครงการ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการเรียนรู้จากโครงการได้

๑. ชื่อโครงการ.....
๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ.....
๓. ครูที่ปรึกษา
 - ๓.๑.....
 - ๓.๒.....
๔. สอนนโยบายหรือยุทธศาสตร์
 - ๔.๑.....
 - ๔.๒.....
๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ.....
๖. หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....
๗. วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

๘. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑)

(๒)

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑)

(๒)

๙. วิธีดำเนินการ/ปฏิทินปฏิบัติงาน

.....

๑๐. งบประมาณ

.....

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑

๑๑.๒

๑๑.๓

๑๑.๔

๑๒. การติดตามและการประเมินผลโครงการ

๑๒.๑

๑๒.๒

๑๒.๓

ตัวอย่างที่ ๑

โครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

๑. ชื่อโครงการ รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน

๒. สมาชิกผู้รับผิดชอบโครงการ ๙๐ คน

๓. ครูที่ปรึกษา

- ๓.๑ นางสาวสุมาลี โฆษิตนิกุล
- ๓.๒ นางสาววรารัตน์ คำเมือง
- ๓.๓ นางกรรข บำรุงสวัสดิ์

๔. สอนนโยบายหรือยุทธศาสตร์

- ๔.๑ พระราชดำรัส พระราชดำริ หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ๔.๓ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
- ๔.๔ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ
- ๔.๕ สถานศึกษาคุณธรรม จริยธรรม

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ภาคเรียน

๖. หลักการและเหตุผล

สังคมปัจจุบันมุ่งแข่งขันทางด้านวัตถุ การประพฤติปฏิบัติของผู้ใหญ่บางคนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้ยึดเอาเป็นแบบอย่าง ความเข้าใจ เอื้ออาทรกันในสังคมลดลง การทุจริตคอร์รัปชันเริ่มเกิดขึ้นในทุกวงการ ปัญหาอาชญากรรมมีทุกแห่งในสังคม คนดีแทบจะไม่มีที่จะให้ยืนในแผ่นดิน

นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการวาดภาพ จึงจัดทำโครงการคุณธรรมขึ้นมาเพื่อเขียนเป็นนิทานประกอบภาพวาดที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม พุทธศาสนสุภาษิตต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษาได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในหลักธรรมคำสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อพัฒนาปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีค่านิยมคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

๗.๒ เพื่อส่งเสริม พัฒนานักเรียน นักศึกษาให้ทำประโยชน์เพื่อสังคม เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้สถานศึกษา

๗.๓ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษารู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

(๑) นักเรียน นักศึกษาจัดทำนิทานคุณธรรมจริยธรรม จำนวน ๙๐ คน

(๒) นักเรียนโรงเรียนใกล้เคียงและชุมชน จำนวน ๕๐๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

- (๑) นักเรียน นักศึกษามีจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๒) นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๓) นักเรียน นักศึกษา และชุมชนได้รับความรู้คู่คุณธรรม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ เสนอโครงการ

๙.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ

๙.๓ ประชุมคณะกรรมการ

๙.๔ ดำเนินโครงการ

- (๑) นักเรียน นักศึกษาศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม และพุทธศาสนสุภาษิต
- (๒) เขียนเรื่องและวาดภาพประกอบ ให้ครูที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอน (บูรณาการ ๓ รายวิชาที่สอนในภาคเรียนเดียวกัน คือ วิชาวิถีธรรมวิถีไทย วิชาภาษาไทย และวิชาศิลปะ)
- (๓) นำรถเรือนไทยที่ได้รับการสนับสนุนจากวัดบึงทองหลางจัดวางนิทานคุณธรรม เคลื่อนที่ไปตามสถานศึกษาใกล้เคียงและชุมชน เพื่อได้อ่านและศึกษาเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม
- (๔) นำรถเรือนไทยและนิทานคุณธรรมวางไว้ที่อาคารอเนกประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษาได้อ่านในช่วงเวลาก่อนเข้าเรียนและพักเที่ยง

๑๐. งบประมาณ ได้รับการสนับสนุนจากวัดบึงทองหลาง จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๑.๑ นักเรียน นักศึกษามีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ๑๑.๒ ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการรับรู้การทำกิจกรรมเพื่อสังคมของนักเรียน นักศึกษา เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้สร้างภาคีเครือข่ายในด้านอื่น ๆ ได้

๑๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๒.๑ แบบประเมินผล

๑๒.๒ แบบสังเกตและสัมภาษณ์

ภาพกิจกรรม “โครงการรถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”
วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

ลักษณะกิจกรรม	ความสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
	ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
นักศึกษาจัดทำนิทานประกอบภาพวาดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม และพุทธศาสนสุภาษิตต่าง ๆ แล้วนำไปใส่รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่สถานศึกษา และชุมชน	- ผู้เรียนศึกษาด้านศิลปะ จึงมีศักยภาพในการจัดทำนิทาน - งบประมาณที่ใช้ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าอาวาสวัดบึงทองหลาง - บูรณาการ ๓ รายวิชา แต่มอบหมายโครงการ ๑ โครงการ ทำให้ผู้เรียนมีเวลาทำงานได้ตามกำหนดเวลาใน ๑ ภาคเรียน เป็นการประหยัดเวลาและงบประมาณ	- การเขียนเรื่องและวาดภาพประกอบนั้นจะต้องรู้จักคิดด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมได้ - ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความสุขในการทำงาน - ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และได้ฝึกปฏิบัติจริง เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านศิลปะ การใช้ภาษาไทย และหลักธรรมทางศาสนา	- มีการวางแผนการทำงานตามขั้นตอน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ทันตามกำหนดเวลา - แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำรถเรือนไทยโดยใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด มีการตรวจสอบการเบิกจ่ายโดยยึดหลัก “ธรรมาภิบาล” ซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ - มีการติดตามและประเมินผลจากครูผู้สอนทั้ง ๓ รายวิชา เสนอแนะและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
	เงื่อนไขความรู้	๑. คุณธรรมจริยธรรม (ความซื่อสัตย์สุจริต กฎแห่งกรรม พุทธศาสนสุภาษิต) ๒. หลักการเขียนและการดำเนินเรื่อง ๓. หลักการทำรูปเล่มหนังสือ ๔. หลักการวาดภาพประกอบเรื่อง	
	เงื่อนไขคุณธรรม	๑. ความมีน้ำใจ ๒. ความเสียสละ ๓. ความซื่อสัตย์ ๔. ความสามัคคี ๕. ความอดทน	

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “รถเรือนไทยเคลื่อนที่สู่ชุมชน”

ด้าน วัด	อยู่อย่างพอเพียง - สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้ในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการใช้งาน - มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลด้านการวาดภาพ การใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	มีความรู้ในการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและเพื่อน สามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีความรู้ในการเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับงาน และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	มีความรู้ในการนำเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาเป็นแนวคิดและสามารถประยุกต์ใช้ในงานที่ทำอย่างสร้างสรรค์ เช่น การเขียนเรื่องเชื่อมโยงกับบริบทและภูมิสังคมของตนเอง
ทักษะ	มีทักษะในการใช้กระดาษ สี ดินสอ และวัสดุอุปกรณ์ ปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้ประหยัดและคุ้มค่า	สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนด มีทักษะในงานที่ทำ สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทและภูมิสังคม	นำรูปแบบงานศิลปะของไทยและท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในงานอย่างผสมกลมกลืน พร้อมถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นหลังได้อย่างมีความสุข
ค่านิยม	เห็นคุณค่าในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในทุกขั้นตอน เพื่อให้ประหยัดและคุ้มค่า	ตระหนักและเห็นคุณค่าในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พร้อมทั้งจะรักษาสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน เพื่อให้เกิดความสุขในองค์กร	เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ เห็นคุณค่าการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ในงานที่ทำ ตลอดจนทั้งรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดและสวยงาม โดยนำหลัก ๕ ส มาปฏิบัติ	เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ศิลปะและโบราณสถานในท้องถิ่น สามารถนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาเชื่อมโยงกับงานอย่างผสมกลมกลืน เพื่อรักษารากเหง้าแห่งความเป็นไทยและใส่ใจความเป็นสากล

หมายเหตุ การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในบริบทและภูมิสังคมของตนเอง

ตัวอย่างที่ ๒

โครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”

๑. ชื่อโครงการ ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม
๒. ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ภาคเรียน
๓. ผู้รับผิดชอบ นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ ที่เรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ครูที่ปรึกษา นางสุมาลี โขจิตนิธิกุล
๕. สถานที่ ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

๖. หลักการและเหตุผล

วิชาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่สังคม ส่งเสริมและสืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยให้ดำรงอยู่คู่กับคนไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาที่ได้เรียนวิชานี้มีความตระหนักและเห็นคุณค่าในวิถีของการดำเนินชีวิตของบรรพชนที่มีน้ำใจ มีการแบ่งปันและรู้รักสามัคคี จึงได้จัดทำโครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคมขึ้นมา โดยให้นักเรียน นักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำงานด้วยจิตอาสาที่จะช่วยเหลือชุมชนและสังคม ก่อให้เกิดอุปนิสัยที่พอเพียง มีคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน มีความสุขจากความพอเพียงตามอัตภาพของตน เมื่อพอแล้วก็ต้องรู้จักแบ่งปันให้สังคม

๗. วัตถุประสงค์

- ๗.๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม
- ๗.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานด้วยจิตอาสา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ๗.๓ เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

- (๑) นักเรียน นักศึกษาทั้งหมด จำนวน ๓๕๐ คน
- (๒) ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่และแม่ค้า จำนวน ๘๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

(๑) นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสาในการพัฒนาชุมชนและสังคม

- (๒) นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- (๓) มีเจตคติที่ดีในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๙. ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินงาน	พ.ย. ๕๓	ธ.ค. ๕๓	ม.ค. ๕๔	ก.พ. ๕๔	หมายเหตุ
๑. ประชุมเลือกประธานและเลขานุการ ประธานชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำ โครงการและมอบหมายให้ทุกคนเขียน โครงการคนละ ๑ โครงการ แล้วนำเสนอ	←→				
๒. มีมติเลือกโครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจ สังคม” แล้วช่วยกันเขียนโครงการนำเสนอ ครูที่ปรึกษา เพื่อขออนุมัติโครงการของ นักศึกษา ปวส. ๒	←→				
๓. แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบตามงานที่ถนัด และสมัครใจ จัดทำกล่องกระดาษมีช่องใส่เงิน ด้านบน ตกแต่งให้สวยงาม		←→			
๔. ประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงในการนำเหรียญ จากเงินทอนที่ร้านอาหารบริจาคลงในกล่อง ที่จัดวางไว้ที่ร้านอาหาร เพื่อนำเงินไปซื้อ ชุดนักเรียนให้นักเรียนที่ขาดแคลนในโรงเรียน วัดบางพูน			←→		
๕. ออกสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนและ ขนาดของเสื้อผ้าและนำเงินบริจาคจัดซื้อ เสื้อผ้าตามความต้องการ และนำไปมอบให้ นักเรียนที่โรงเรียนวัดบางพูน			←→	→	
๖. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ				←→	

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนทำงานด้วยจิตอาสา มีเจตคติที่ดีในการมีน้ำใจ รู้จักการแบ่งปันและมีความสุขจากการทำงาน
ร่วมกัน สามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๑. ปัญหาอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

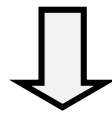
จำนวนเงินที่บริจาคอาจไม่เพียงพอในการจัดซื้อเสื้อผ้าตามจำนวนของผู้เรียนได้ แต่ผู้บริหาร คณะครู
เจ้าหน้าที่ ตลอดจนแม่ค้าในร้านอาหารมีความยินดีที่จะบริจาคเพิ่มเติม เพื่อจัดซื้อเสื้อผ้าให้ได้ครบตามจำนวน
ที่ต้องการ

ภาพกิจกรรม “โครงการออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”
ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

การถอดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการ “ออมเพื่อให้ใส่ใจสังคม”

เงื่อนไขความรู้	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน (ขาดทุนคือกำไร)	
เงื่อนไขคุณธรรม	มีน้ำใจ ความอดทน เสียสละและแบ่งปัน	
พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาเศรษฐกิจพอเพียงที่เปิดสอนใน ๑ ภาคเรียน - การจัดทำโครงการเป็นการถ่ายทอดบทเรียนผ่านกิจกรรม/โครงการสู่สังคมที่เป็นรูปธรรม - งบประมาณที่ได้มาจากเงินบริจาคของทุกคน	- เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง - ปลูกฝังจิตสำนึกรักท้องถิ่นให้เกิดแก่ผู้เรียนให้มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันแก่สังคม - ส่งเสริมการทำงานด้วยจิตอาสา โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นการทำงานที่ระเบิดจากข้างใน	- วางแผนปฏิบัติงานและมอบหมายงานตามความถนัดและความสนใจ - ประสานผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ให้รับทราบถึงโครงการที่จัดทำเพื่อจะได้ร่วมสมทบทุนในการจัดซื้อเสื้อผ้าให้กับนักเรียนโรงเรียนวัดบางพูน - รายงานผลการปฏิบัติงานให้ครูที่ปรึกษา และสมาชิกได้รับทราบการดำเนินงานในทุกขั้นตอน

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
มีความรู้ความเข้าใจในการนำต้นทุนที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ โดยให้สอดคล้องกับบริบทและภูมิสังคมของตนเอง	มีการทำงานอย่างมีความสุข ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	การทำงานทุกอย่างต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง	สืบสานและดำรงวิถีในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและสำนึกรักบ้านเกิดของตนเอง
สมดุล มั่นคง และยั่งยืน			

หมายเหตุ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักคิด ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทและภูมิสังคมของตนเอง

ตัวอย่างที่ ๓

โครงการ “ประกวดเรียงความ
เรื่อง...สืบสานวิถีไทย - โตไปไม่โกง”

ผู้รับผิดชอบ ฝ่ายวิชาการ
 ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙
 สถานที่ สถานศึกษา

๑. หลักการและเหตุผล

การเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการบ่มเพาะมาตั้งแต่วัยเรียน โดยเฉพาะการดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต การทำให้ผู้เรียนเข้มแข็งทางด้านจิตใจได้นั้น สถานศึกษามีพลังเพียงพอที่จะสร้างเกราะป้องกันให้เยาวชนได้มีทิศทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

การจัดการเรียนรู้จึงมีหลายรูปแบบที่ช่วยในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ มาช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลเมืองดี ฝ่ายวิชาการจึงได้จัดการประกวดเรียงความ เรื่อง...สืบสานวิถีไทย - โตไปไม่โกง ให้ดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด และเผยแพร่แนวคิดที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา ชุมชน และสังคมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเรียงความที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา
- ๒.๒ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเขียนเรียงความที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ด้านความซื่อสัตย์)
- ๒.๓ เพื่อคัดเลือกเรียงความที่เหมาะสมไว้ประกอบการเรียนการสอนและเผยแพร่ในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ เชิงปริมาณ
นักเรียน นักศึกษา เข้าร่วมประกวดเขียนเรียงความ จำนวน ๕๐๐ คน
- ๓.๒ เชิงคุณภาพ
นักเรียน นักศึกษาได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเขียน และเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ด้านความซื่อสัตย์) ตลอดทั้งได้เผยแพร่แนวคิดที่มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

๔. วิธีดำเนินการ

- ๔.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประกวดเรียงความเพื่อกำหนดกติกาและรายละเอียดต่าง ๆ
- ๔.๒ ประชุมคณะกรรมการเพื่อชี้แจงการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่
- ๔.๓ ประกาศกติกาและรายละเอียดในการประกวดเรียงความ
- ๔.๔ คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาตัดสินเรียงความที่ผู้เรียนส่งเข้าประกวด
- ๔.๕ ประกาศผลการตัดสิน
- ๔.๖ เผยแพร่สู่สถานศึกษาต่าง ๆ ชุมชน และสังคม

๕. งบประมาณ

งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากโครงการคุณธรรมนำความรู้

๖. การประเมินผล

การสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนได้มีทักษะในการเขียนภาษาไทยและตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตน มีคุณธรรม จริยธรรม (ด้านความซื่อสัตย์) และสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างที่ ๔

โครงการ “ต้นไม้พูดได้”

๑. ชื่อโครงการ ต้นไม้พูดได้
๒. ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ ภาคเรียน
๓. ผู้รับผิดชอบ นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ ที่เรียนวิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทย
๔. ครูที่ปรึกษา นางสาวสุมาลี โฆษิตนธิกุล
๕. สถานที่ ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

๖. หลักการและเหตุผล

วิชาชีวิตและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดกันมาเนิ่นนาน เช่น ความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ การแบ่งปัน ฯลฯ การเรียนรู้และสืบทอดสังคมและวัฒนธรรมไทยให้ยั่งยืนนั้น นับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีวิธีการมากมายที่จะไปให้ถึงเป้าหมายได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการเรียนรู้จากการทำโครงการที่จะต้องใช้แนวทางหลัก คือ ให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเอื้ออาทร เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาชั้น ปวส. ๒ จึงได้จัดทำโครงการ เพื่อสร้างจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๗. วัตถุประสงค์

- ๗.๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้จากการทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา
- ๗.๒ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานด้วยจิตอาสา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ๗.๓ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมไทย

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

นักเรียน นักศึกษา จำนวน ๓๕๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

นักเรียน นักศึกษามีความรู้และเจตคติที่ดีต่อหลักธรรมคำสอน และรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๙. ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินงาน	มิ.ย. ๕๒	ก.ค. ๕๒	ส.ค. ๕๒	ก.ย. ๕๒	หมายเหตุ
๑. ประชุมเลือกประธานและเลขานุการ ประธานชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำ โครงการ มอบหมายให้ทุกคนเขียนโครงการ คนละ ๑ โครงการ	←→				
๒. ทุกคนนำเสนอโครงการ มีมติเลือก โครงการที่คิดว่าเหมาะสมและตรงตาม วัตถุประสงค์ เขียนโครงการนำเสนอ เพื่อขออนุมัติครูที่ปรึกษา	←→				
๓. ทุกคนดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ เลือกข้อความ ที่เป็นข้อคิดเตือนใจบนหลักธรรมคำสอนทาง ศาสนา นำไปติดตามต้นไม้ภายในสถานศึกษา		←→			
๔. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา ได้อ่านและศึกษา			←→		
๖. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ				←→	

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีความรู้ในหลักธรรมคำสอน มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวม และเห็นคุณค่าในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งจะดำรงและสืบสานต่อไป

ภาพกิจกรรม “โครงการต้นไม้พูดได้”
ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร

ตัวอย่างที่ ๕

โครงการ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”
(Zero Tolerance for Corruption)

๑. ชื่อโครงการ การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (Zero Tolerance for Corruption)

๒. สมาชิกผู้รับผิดชอบโครงการ ๑๐๐ คน

๓. ครูที่ปรึกษา

๓.๑ นางสาว.....

๓.๒ นาย.....

๔. สนองนโยบายหรือยุทธศาสตร์

๔.๑ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๕. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปีการศึกษา

๖. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาเป็นเวลานานและดูเหมือนว่าจะหาทางแก้ไขได้ยาก ทั้งนี้ มาจากสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ คนไทยส่วนใหญ่มีนิสัยปล่อยปละละเลยกับการกระทำผิดของผู้อื่น แม้รู้เห็นก็จะนิ่งเฉยดูเฉย ไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง ยิ่งผู้กระทำผิดนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือตนเองได้รับประโยชน์จากการกระทำผิดนั้นด้วย ก็ยิ่งมองข้ามไปหรือร่วมกระทำการไปด้วยกันเลย

ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผล อยู่ที่เงื่อนไขอย่างน้อย ๒ ประการ คือ ประการแรก จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายกับทุกคนอย่างเคร่งครัดโดยไม่มีข้อยกเว้น และประการที่สอง คนไทยต้องไม่ทนต่อการทุจริต ดังนั้น นอกจากจะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายแล้ว คนไทยทุกคนก็ต้องช่วยกันสร้างให้สังคมไทยเกิดวัฒนธรรมที่ไม่ทนต่อการทุจริตไปพร้อมกันด้วย

นักเรียน นักศึกษานอกจากมีหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาฐานความคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต และทนไม่ได้เมื่อได้เห็นการกระทำที่เป็นการทุจริต การละเมิดสิทธิ การไม่เคารพกฎระเบียบ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เช่น การแข่งคิว การไม่ซื่อสัตย์ตามกฎจราจร การทิ้งขยะในที่สาธารณะ การเข้าครอบครองใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนรวมแต่ผู้เดียว การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม การทำเสียงอีกทีที่জনเป็นทีเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ฯลฯ โดยจะต้องแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยและต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้นได้อย่างเหมาะสมตามวัยและสถานภาพของนักเรียน นักศึกษา เพื่อช่วยกันสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริตให้เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและสังคมโดยรวม

๗.๒ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

- (๑) นักเรียน นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ จำนวน ๑๐๐ คน
- (๒) นักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษาใกล้เคียงและชุมชนได้รับรู้ถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ จำนวน ๕๐๐ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

- (๑) นักเรียน นักศึกษาปรับเปลี่ยนฐานคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต
- (๒) นักเรียน นักศึกษามีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- (๓) นักเรียน นักศึกษาสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ เสนอโครงการ

๙.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ

๙.๓ ประชุมคณะกรรมการ

๙.๔ ดำเนินโครงการ

(๑) นักเรียน นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางสื่อต่าง ๆ ที่แสดงถึงการกระทำที่เป็นการทุจริต การละเมิดสิทธิ การไม่เคารพกฎระเบียบ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เช่น การแข่งคิว การไม่ซื่อสัตย์สุจริต การทิ้งขยะในที่สาธารณะ การเข้าครอบครองใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนรวมแต่ผู้เดียว การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม การทำเสียงอึกทึกจนเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ฯลฯ

(๒) จัดการเสวนาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมเสวนาในเรื่องการสร้างวัฒนธรรมสุจริตและการไม่ทนต่อการทุจริต

(๓) สรุปข้อแนะนำในการแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยและต่อต้านการกระทำที่ไม่สุจริตอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานภาพของนักเรียน นักศึกษา

(๔) นักเรียน นักศึกษาปฏิบัติตามข้อแนะนำ ทั้งในสถานศึกษา สถานศึกษาใกล้เคียง บ้าน และชุมชน

(๕) จัดประชุมเพื่อให้นักเรียน นักศึกษารายงานผลการปฏิบัติตามคำแนะนำ สรุป จัดทำข้อมูลเพื่อจัดบอร์ดนิทรรศการ

๑๐. งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ นักเรียน นักศึกษาปรับเปลี่ยนฐานคิดของตนเองให้ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๑๑.๒ นักเรียน นักศึกษาสร้างวัฒนธรรมการไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ และในชุมชน

๑๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๒.๑ แบบประเมินผล

๑๒.๒ สังเกตพฤติกรรม ผลงาน และสัมภาษณ์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำริ...เศรษฐกิจพอเพียง

ประดุจเสียงสวรรค์ประทานให้
เป็นปรัชญาแนวทางใกล้และไกล
ปฏิบัติกันได้ทุกชั้นชน

ดำเนินไปในทางที่สายกลาง
พอเพียงพอประมาณมีเหตุผล
พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตน
ปวงประชาสุขสันต์ตลอดไป

ความพอเพียงพอเหมาะและพอดี
สามัคคีพึ่งตนเองเป็นหลักใหญ่
พร้อมคิดดีทำดีด้วยจิตใจ
สิ่งแวดล้อมคงไว้ให้สมดุล

ความพอประมาณในการดำรงอยู่
ความเข้มแข็งคงคุมีสืบสุญ
พัฒนาภูมิปัญญาพาเกื้อกูล
เมตตาคำนึงคนในสังคม

ความมีเหตุผลในการดำรงชีพ
ยึดประหยัดประโยชน์ไว้ให้เหมาะ
ลดละเลิกกิเลสพาทุกข์ตรม
สุขสมตามอัตภาพฐานะตน

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดำรง
รอบคอบและติดตามถามคิดค้น
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน बदล
สติปัญญาฝึกฝนเป็นแนวทาง

มีเงื่อนไขความรู้เป็นคู่คิด
วิเคราะห์ติดต่อเติมและเสริมสร้าง
นำวิชาการส่งเสริมสู่แนวทาง
วางแผนดำเนินการทุกขั้นตอน

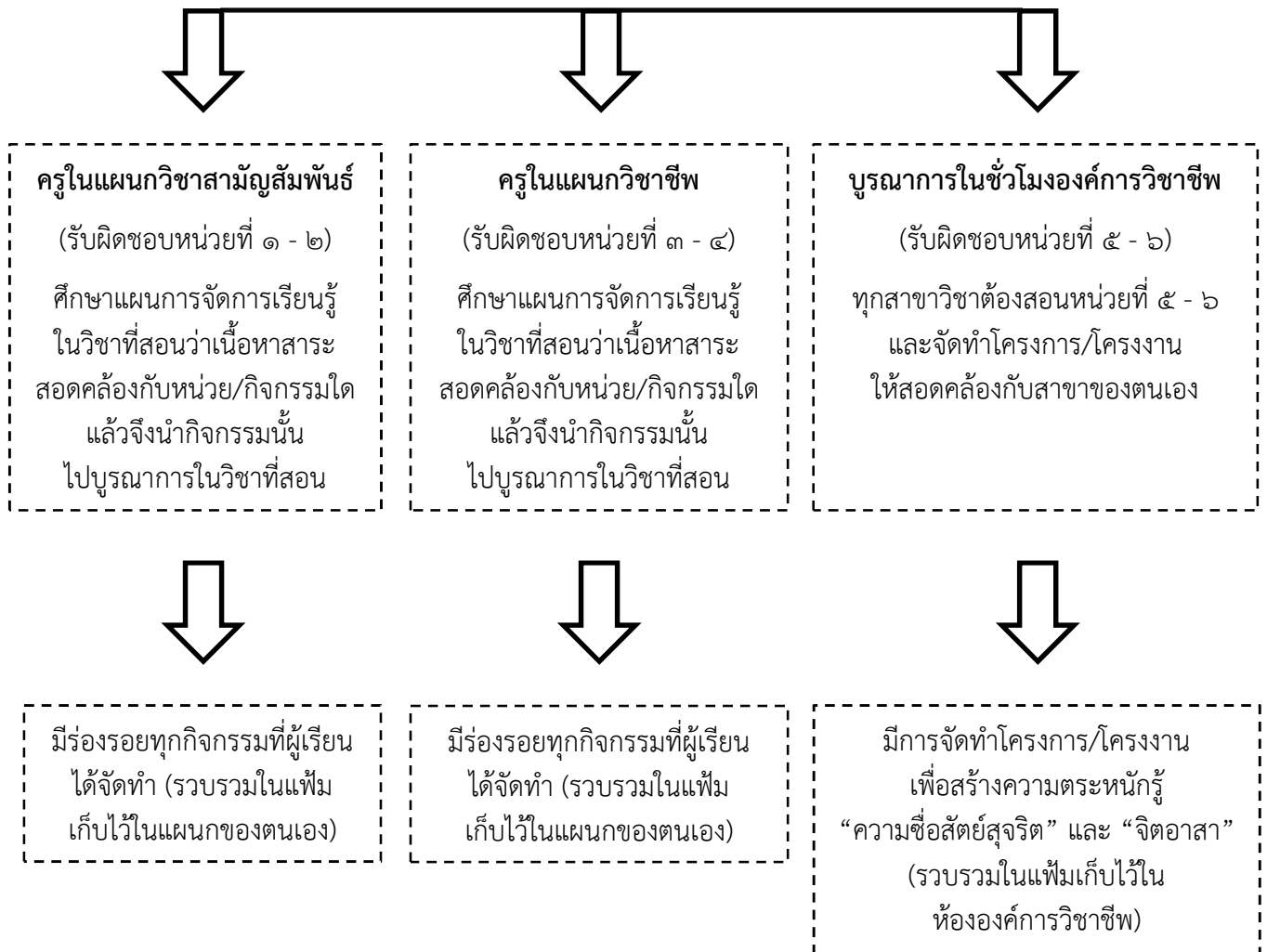
มีเงื่อนไขคุณธรรมนำความรู้
ศาสนาเคียงคู่สู่คำสอน
ทำดีละเว้นชั่วทุกขั้นตอน
แบ่งปันเอื้ออาทรในดวงใจ

เราชาวไทยขอตั้งปณิธาน
จะสืบสานปรัชญาน่าเลื่อมใส
เศรษฐกิจพอเพียงของคนไทย
ต้องยั่งยืนตลอดไป...ชั่ววันรันดร์

ภาคผนวก

แนวทางการมอบหมายงานภายในสถานศึกษา

หมายเหตุ

๑. ผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูทุกคนนำไปบูรณาการในการเรียนการสอนทุกรายวิชา ทั้งระดับ ปวช. และปวส. (การแบ่งหัวข้อกิจกรรมอยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าแผนกวิชาและครูผู้สอน)

๒. ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหา กิจกรรม และเวลาให้เหมาะสมตามรายวิชาที่สอนได้

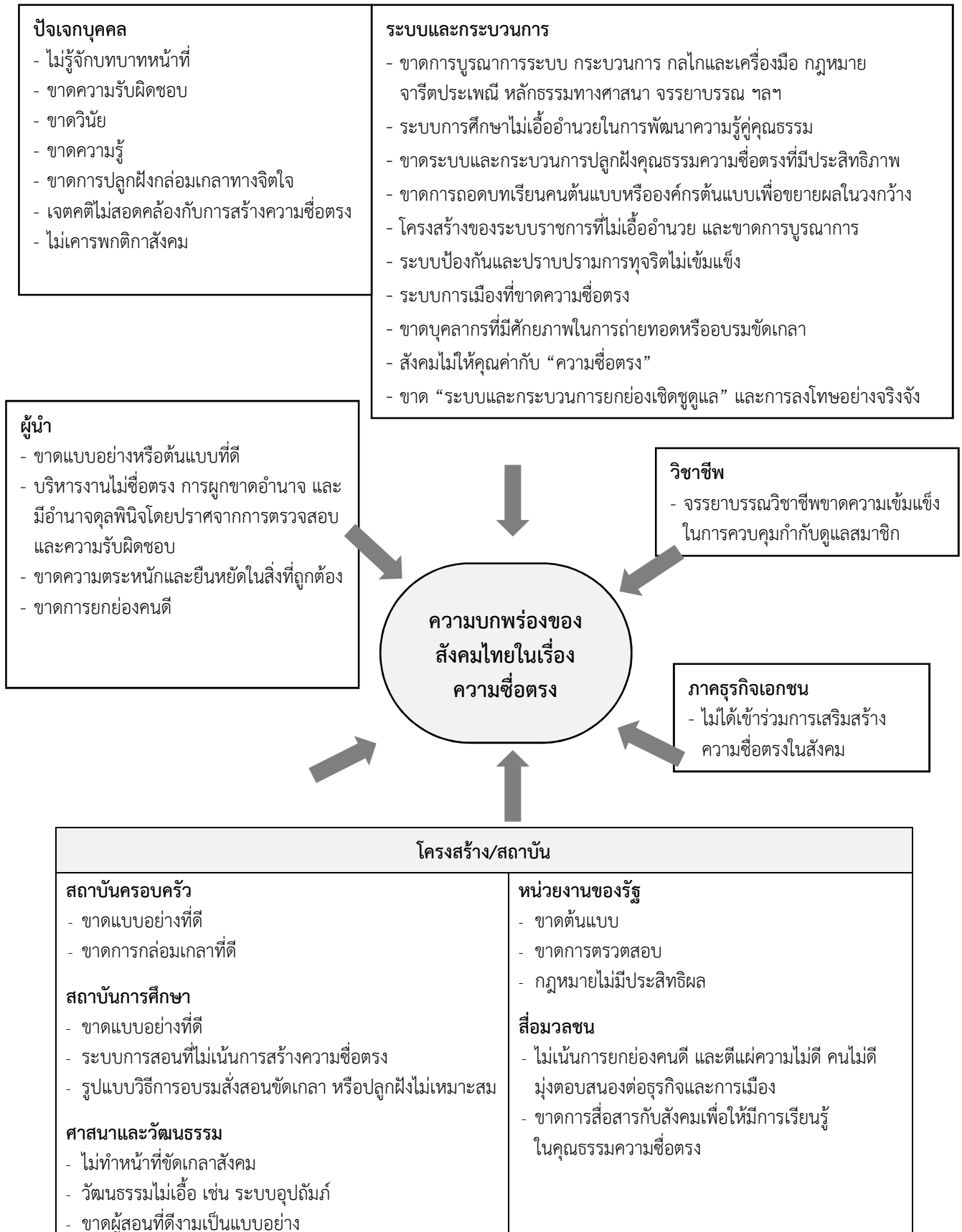
เกร็ดความรู้เพิ่มเติม

แนวทางการเสริมสร้างความซื่อตรง

ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้าและคณะ ได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย” พบว่า บุคคลที่มีความซื่อตรง เป็นที่ประจักษ์และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตามได้ อันดับแรกคือ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

สำหรับข้อบกพร่องด้านความซื่อตรงในสังคมไทย จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถนำเสนอรายละเอียดดังแสดงในภาพประกอบ ๑ และแนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย รายละเอียดในภาพประกอบ ๒

ภาพประกอบ ๑ ข้อบกพร่องด้านความซื่อตรงในสังคมไทยที่สังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรม

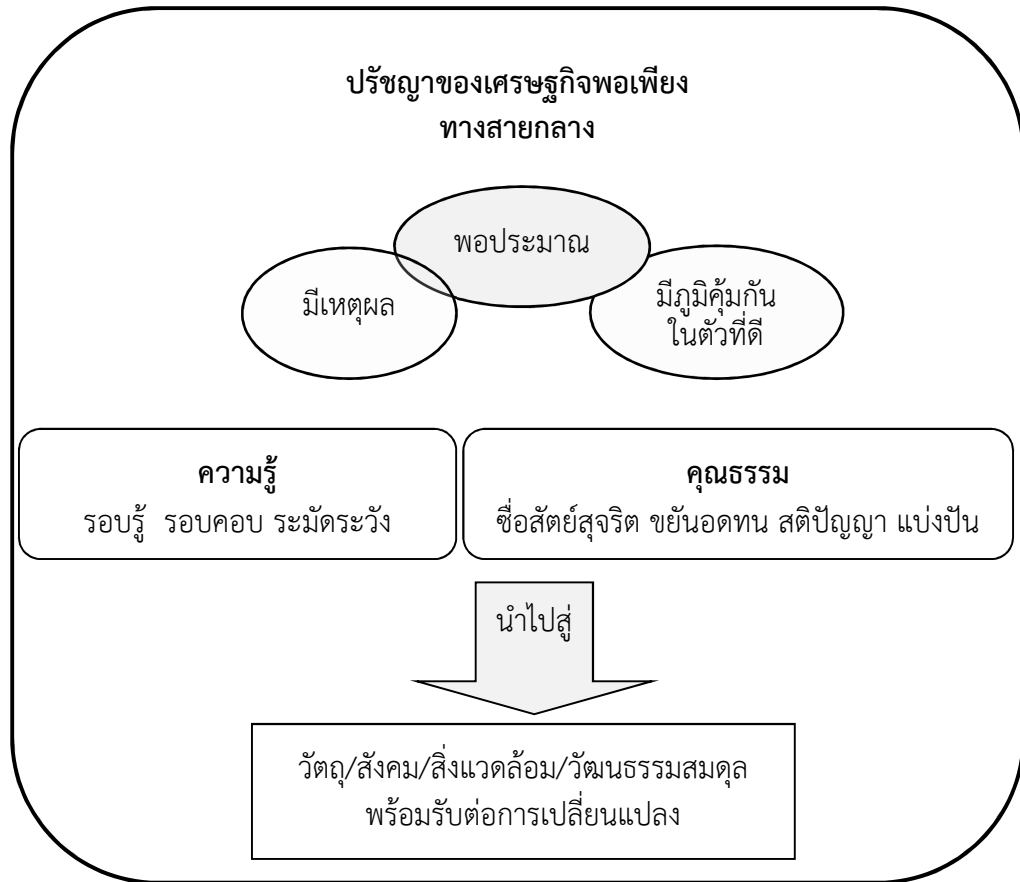
ภาพประกอบ ๒ แนวทางเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย

กรอบความคิดในการสอน
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบความคิดในการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทิสนา แคมมณี ได้นำเสนอกรอบความคิดในการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนและการดำเนินชีวิต ดังนี้

คำถามหลักในการสอน	ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทักษะการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทักษะการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เจตคติต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สอนอะไร	• ๓ ห่วง • ๒ เงื่อน • ๔ มิติ • การปฏิบัติ	• ทักษะการคิดตามหลักคิดต่าง ๆ ของปรัชญา • ทักษะกระบวนการคิดตามปรัชญา	การนำความรู้และการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ/ลงมือทำจริง	• การเห็นคุณค่า • การยอมรับ • การพัฒนาเป็นค่านิยมส่วนตัว • การพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย
สอนใคร	ผู้เรียน : วัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ ปัญหา ความต้องการ ฯลฯ			

สอนตรงไหน/ เมื่อไร	เมื่อมีการสอนสาระวิชา ต่าง ๆ ตามที่หลักสูตร กำหนด - สอนสาระของปรัชญา โดยตรง - สอนสาระของปรัชญา โดยการบูรณาการ	- เมื่อมีการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร - เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นวิถีชีวิตประจำวัน ในโรงเรียน	- เมื่อเกิดสถานการณ์ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ - เมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นวิถีชีวิตประจำวัน ในครอบครัว ชุมชน
สอนอย่างไร (แนวการสอน)	- สอนปรัชญาโดยตรง - สอนปรัชญาแบบแยกส่วน	- สอนปรัชญาโดยการบูรณาการ - สอนปรัชญาแบบเน้นกระบวนการ	
(หลักการสอน)	หลักการสอนสาระ ประเภทความรู้	หลักการสอนสาระ ประเภททักษะ	หลักการสอนสาระ ประเภทเจตคติ
(วิธีสอน)	ผู้เรียน : วัย ระดับชั้น ความรู้พื้นฐาน ความสนใจ ปัญหา ความต้องการ ฯลฯ		

จะวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้ อย่างไร	สิ่งที่วัดและประเมิน	วิธีการวัดผลและเครื่องมือ	วิธีการประเมิน
	ความรู้เกี่ยวกับปรัชญา	การสอบโดยใช้แบบสอบถาม ปรนัยและอัตนัย	ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด
	- ทักษะการคิดตาม หลักคิดของปรัชญา - ทักษะกระบวนการคิด ตามปรัชญา - ทักษะการปฏิบัติตาม ปรัชญา	- การใช้แบบวัดทักษะการคิด และทักษะกระบวนการคิด - การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต - การสำรวจและสอบถาม โดยใช้แบบสำรวจและ แบบสอบถาม	- ประเมินโดยใช้รูบริกส์ (RUBRICS) - การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพ แปลความหมาย และสรุปผล
	เจตคติต่อปรัชญา	- การสังเกตพฤติกรรม - การสอบถาม - การวัดเจตคติโดยใช้แบบ วัดเจตคติ	- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพ - แปลความหมายและสรุปผล - ประเมินตามเกณฑ์

จะเกิดผลลัพธ์อะไร (เป้าหมายของ การสอน)	ผู้เรียนสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นหลักคิด หลักการทำงาน และ หลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งเกิดอุปนิสัย “อยู่อย่างพอเพียง” สามารถรักษา สมดุลในการดำเนินชีวิต และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีสติ รวมทั้ง สามารถใช้ความรู้และปัญญาของตนไปในทางที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนร่วม
--	---

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

กรอบแนวคิด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งภายในการพัฒนาและบริหารประเทศ ได้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

คุณลักษณะ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน

คำนิยาม

ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ให้ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

เงื่อนไข

เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

แนวปฏิบัติและ
ผลที่คาดหวัง

แบบประเมินผลการเรียนรู้

หมายเหตุ แบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้น ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำแนะนำ ให้ใส่คะแนนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดลงในช่องว่าง

		พฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์						
		การใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	ความกระตือรือร้นในการแสวงหา ความรู้ใหม่	ความซื่อสัตย์	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความอดทน - ความรอบคอบ	รวมคะแนน
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	๕	๔	๓	๒	๑	๐	๓๐
๑								
๒								
๓								

หมายเหตุ เกณฑ์ที่ผ่านการประเมินพฤติกรรมคือคะแนนประเมินในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า ๓ คะแนน

ผู้ประเมิน.....วันที่...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

- ๕ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่น่าพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำ มากกว่า ๕ ครั้ง
- ๔ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่น่าพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำ มากกว่า ๔ ครั้ง
- ๓ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่น่าพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำ มากกว่า ๓ ครั้ง
- ๒ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่น่าพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำ มากกว่า ๒ ครั้ง
- ๑ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่น่าพามาสู่แนวคิดที่มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในสิ่งที่ได้กระทำ มากกว่า ๑ ครั้ง

- ความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่

- ๕ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี
- ๔ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ น้อยกว่า ๑ ครั้ง
- ๓ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ น้อยกว่า ๒ ครั้ง
- ๒ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ น้อยกว่า ๓ ครั้ง
- ๑ หมายถึง ความพยายามและความรอบคอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ น้อยกว่า ๔ ครั้ง

แบบประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อผู้ถูกประเมิน.....ชั้น.....

ผู้สังเกต ☐ ครู ☐ นักเรียน ☐ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ที่	พฤติกรรม ชื่อ - สกุล	การวางแผน การทำงาน			ความร่วมมือ ในการทำงาน			แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล/ การยอมรับฟังผู้อื่น			ยอมรับข้อสรุป และผลงาน ของกลุ่มและ ร่วมปรับปรุง			เวลาที่ใช้ ในการทำ กิจกรรม			รวม คะแนน (๑๕)
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การให้คะแนน

๓ - ปฏิบัติสม่ำเสมอ ๒ - ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ๑ - ไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การตัดสิน

๑๔ - ๑๕ คะแนน ดีมาก

๑๒ - ๑๓ คะแนน ดี

๑๐ - ๑๑ คะแนน พอใช้

ต่ำกว่า ๑๐ คะแนน ควรปรับปรุง

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยที่.....เรื่อง.....

ที่	ชื่อ - สกุล	หัวข้อประเมิน					สรุป		
		ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกัน	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม	รวมคะแนน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									
๑๑									
๑๒									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมิน

- ๔ คะแนน ดีมาก
 ๓ คะแนน ดี
 ๒ คะแนน ปานกลาง
 ๑ คะแนน ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เกณฑ์ ๔ กระบวนการ ต้องปฏิบัติ ดังนี้

ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	ความมีภูมิคุ้มกัน	เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม
ทำงานตรงตามเวลาที่กำหนดให้	- ทำงานมุ่งมั่น - กล้าตัดสินใจด้วยเหตุและผล - ความสนใจใฝ่รู้	- มีวิสัยทัศน์อุปการณเพียงพอ - กับการที่มอบหมาย - มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน พร้อมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - เก็บวัสดุอุปกรณ์ทั้งของส่วนตนและส่วนรวมให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ชำรุดเสียหาย	มีการวางแผนการทำงานในทุกขั้นตอนด้วยความรอบคอบระมัดระวัง	- มีน้ำใจ - ความสามัคคี - การแบ่งปัน

หมายเหตุ กระบวนการต่ำกว่า ๔ ลงมาให้อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

แบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ลักษณะโครงการ.....จำนวนคน.....ระยะเวลา.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	หมายเหตุ
๑. ชื่อโครงการมีความชัดเจนสื่อความหมาย ๒. หลักการและเหตุผลสมเหตุสมผล ๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจนเป็นไปได้ ๔. ช่วงเวลาในการดำเนินงานเหมาะสมเป็นไปได้ ๕. สถานที่ปฏิบัติงานเหมาะสมเป็นไปได้ ๖. งบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานเหมาะสม ๗. แผนปฏิบัติงานละเอียดชัดเจนปฏิบัติได้ ๘. การติดตามประเมินผลชัดเจนปฏิบัติได้ ๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับคุ้มค่ากับการดำเนินการ ๑๐. ความยากง่ายของงานที่เหมาะสมกับคนในกลุ่ม				
รวม				

หมายเหตุ

การให้คะแนน ๓ คะแนน ดีมาก

๒ คะแนน ดี

๑ คะแนน พอใช้

แบบประเมินโครงการคุณธรรม

ชื่อโครงการ.....

รายการ ประเมิน กลุ่ม/ สมาชิกกลุ่ม	ร่างโครงการ (๑๐)		กระบวนการ (การนำเสนอ) (๒๐)	รายงาน โครงการ (๒๐)	สรุป	
	หลักการและ หลักธรรม ที่นำมาใช้ (๕)	สอดคล้องกับ สภาพปัญหา (๕)			รวม คะแนน	ผ่าน/ ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ ๔๐ - ๕๐ ได้คุณภาพดี แสดงว่าผ่าน

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ ๒๕ - ๓๙ ได้คุณภาพปานกลาง แสดงว่าผ่าน

ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า ๒๕ ได้คุณภาพต้องปรับปรุง แสดงว่าไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินตนเอง หน่วยที่.....

คำชี้แจง

ผู้เรียนประเมินสมรรถนะของตนเองที่ได้รับจากบทเรียนนี้ โดยการเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับมากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			เหตุผล
	น้อยลง	เท่าเดิม	มากขึ้น	
ด้านความรู้				
๑. ความรู้ที่ได้รับ				
๒. ความเข้าใจที่ได้รับ				
ด้านทักษะ				
๑. การอ่านจับใจความจดจำรายละเอียด				
๒. การวิเคราะห์เรื่องราว				
๓. การสรุปสาระสำคัญ				
๔. การนำไปใช้				
ด้านความฉลาดทางอารมณ์				
๑. รู้จักตนเอง				
๒. เข้าถึงจิตใจผู้อื่น				
๓. สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				
๔. การควบคุมตนเอง				
๕. การทนต่อการปะทะอารมณ์				
๖. การรักษาน้ำใจผู้อื่น				
๗. สุขภาพอ่อนโยน				
ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์				
๑. ความตรงต่อเวลา				
๒. ความสนใจใฝ่รู้				
๓. ความรับผิดชอบ				
๔. ความซื่อสัตย์				
๕. การทำงานร่วมกับผู้อื่น				
๖. การมีสัมมาคารวะ				

ชื่อ.....นามสกุล.....

เฉลยกิจกรรม

เฉลย

หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๑ ข้อ ๒ (หน้า ๒๖)

ลำดับ	เฉลย	ลำดับ	เฉลย
๒.๑	ความมีเหตุผล	๒.๑๑	ความพอประมาณ
๒.๒	ความพอประมาณ	๒.๑๒	เงื่อนไขคุณธรรม
๒.๓	ความมีเหตุผล	๒.๑๓	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
๒.๔	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๔	๔ มิติ
๒.๕	ความพอประมาณ	๒.๑๕	ความมีเหตุผล
๒.๖	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๖	มิติด้านวัตถุ
๒.๗	ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๒.๑๗	มิติด้านสังคม
๒.๘	เงื่อนไขความรู้	๒.๑๘	เงื่อนไขความรู้
๒.๙	มิติด้านสิ่งแวดล้อม	๒.๑๙	มิติด้านวัฒนธรรม
๒.๑๐	เงื่อนไขคุณธรรม	๒.๒๐	มิติด้านวัฒนธรรม

หมายเหตุ เฉลยทุกใบงานกิจกรรมอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลย

หน่วยที่ ๒ ใบกิจกรรมที่ ๒.๓ ข้อ ๓ (หน้า ๓๓)

การถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่อง “การดำเนินชีวิตบนความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เงื่อนไขความรู้	➢ สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ
เงื่อนไขคุณธรรม	➢ หิริ โอตตปปะ

พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
▪ ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง รู้จักประมาณตนในการใช้จ่ายทรัพย์สินที่มีอยู่ตามอัตภาพ ▪ การดำเนินชีวิตประจำวันจะต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ▪ พอใจในสิ่งที่ตนมี ยินดีในสิ่งที่ตนเป็น พร้อมทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด โดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับชีวิตของบุคคลอื่น	▪ รู้และเข้าใจในบทบาทของตน ในฐานะสมาชิกของรัฐและการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ▪ ยึดหลักการทำงานบนความถูกต้องและเชื่อในการกระทำของตนว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ▪ คำนึงถึงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล ▪ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	▪ วางแผนในการดำเนินชีวิตทั้งการครองตน ครองคน และครองงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ▪ ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ▪ มีเงินออมตามอัตภาพเพื่อการพึ่งตนเอง ▪ ใฝ่ศาสนธรรม น้อมนำมาประพฤติปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

นำสู่

วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
▪ มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ▪ รู้จักเลือกประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข	▪ มีความรู้ในการวางแผนการใช้ชีวิตทั้งด้านครอบครัวและการทำงาน ▪ มีความเอื้ออาทรต่อสังคม มีความสุขจากการให้และการแบ่งปันตามอัตภาพ	▪ เห็นความสำคัญของการเลือกใช้ชีวิตอุปกรณ์ รู้จักการถนอมและรักษาเพื่อมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น ▪ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง	▪ เกิดความภาคภูมิใจในความประพฤติ ปฏิบัติบนความซื่อสัตย์สุจริต ▪ ส่งเสริมและสืบสานเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล ▪ เป็นแบบอย่างที่ดีงามของคนในสังคม
ศาสตร์พระราชา : หลักการทรงงาน (เศรษฐกิจพอเพียง ความซื่อสัตย์ พึ่งตนเอง และประโยชน์ส่วนรวม) ศาสตร์สากล : ภาควิชาสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption - UNCAC) ศาสตร์ภูมิปัญญา : รากเหง้าแห่งความเป็นไทย มีการสืบสานความดีงามจากบรรพบุรุษที่มีความซื่อสัตย์สุจริต รักสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์			

สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

เฉลย

หน่วยที่ ๔ ใบกิจกรรมที่ ๔.๔ ข้อ ๒ (หน้า ๗๙)

ลำดับ	เฉลย
๒.๑	หลักความคุ้มค่า
๒.๒	หลักความโปร่งใส
๒.๓	หลักนิติธรรม
๒.๔	หลักคุณธรรม
๒.๕	หลักความรับผิดชอบ
๒.๖	หลักการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ ๓๖๑ ถนนนบบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐-๔๘๔๙
www.nacc.go.th

Office of the National Anti-Corruption Commission
361 Nonthaburi Rd., Thasai District, Amphur Mueng,
Nonthaburi 11000
Telephone 0 2528 4800-4849
www.nacc.go.th